анонс
НОМЕРА

Наукові форуми 2-7 ст.

Студентське життя 11-13 ст.

Творчість краянина 22-23 ст.

30 червня 2017 року, №7-12 (247-252)

ЗАМОК

Газета Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка

ВІРНІСТЬ ІННОВАЦІЙНІЙ ПРОБЛЕМАТИЦІ

Валентина БЕНЕРА
проректор з наукової роботи

(до підсумків IV Міжнародної науково-практичної конференції)

Стабільність функціонування та позитивні перспективи розвитку кожної науково-освітньої інституції визначаються й обумовлюються комплексом об'єктивних показників, з-поміж яких важливу роль відіграє наявність власних академічних традицій, чим стверджується унікальність і соціально-історична необхідність її діяльності на сучасному ринку науково-освітніх послуг. Серед академічних традицій нашого навчального закладу, крім тих, які мають свої витоки в минулому, є сучасні, започатковані нинішнім поколінням науково-педагогічних працівників, зокрема системні дослідження інноваційних процесів у вищій школі. Практичним виразом такої традиції стали міжнародні науково-практичні конференції "Інновації у вищій школі: проблеми і перспективи в освіті та науці". Цьогорічна зустріч науковців стала четвертою. До роботи Міжнародного наукового форуму з інноваційних проблем вищої освіти і науково-дослідницької діяльності долучилися фахівці 37 академічних інституцій із 13 країн: з України – 16, Польщі – 8, Узбекистану – 3, Бельгії, Білорусі, Болгарії, Великобританії, Італії, Німеччини, Росії, США, Фінляндії та Франції – по одному.

Співорганізаторами Конференції спільно з Кременецькою гуманітарно-педагогічною академією ім. Тараса Шевченка стали Київський НУ ім. Тараса Шевченка, Представництво Польської академії наук у Києві, Люблінська Політехніка, Наукове Товариство м.Остролєнка, Вармінсько-Мазурський Університет (Польща). До Оргкомітету наукового зібрання увійшли ректор академії, професор Афанасій Ломакович, проректори, професор Валентина Бенера та доценти Марія Боднар і Микола Сиротюк, професори Олександр Безносюк, Михайло Пашечко, Генріх Стронський, заступник декана факультету психології КНУ ім. Тараса Шевченка, доцент Світлана Пащенко, польські науковці, професори Януш Голота (м.Остролєнка), Галина Рарот (м.Люблін), Анджей Шмит (м.Ольштин).

Учасників Конференції вітали голова Наукового Товариства м.Остролєнка Януш Голота і професор Поморської Академії Роман Томашевський (Польща), професор Софійського Технічного Університету Красимір Спіров (Болгарія), професор Ташкентського ДПУ ім. Нізамі Уткір Толіпов (Узбекистан), професор Університету м.Тренто Ольга Бомбарделлі (Італія), академік Міжнародної академії якості Антіла Юхані (США – Фінляндія).

Свої привітання на адресу Форуму надіслали президент Спілки ректорів ВНЗ України, академік НАНУ і НАПНУ, ректор КНУ ім. Тараса Шевченка, професор Леонід Губерський; професор Могильовського ДУ ім. А.Кулєшова Михайло Вишневський (Білорусь); професор Університету Маннхайма Міхаель Шефер (Німеччина); професор Самаркандського ДУ Олімжан Дусматов (Узбекистан); професор Католицького Університету в м.Ружомберок Едвард Ярмох (Польща); проректор Ризького технічного університету, професор Гіта Ревалде (Латвія); професор Алтайського ДУ Сергій Безносюк (РФ); Президент Національної академії освіти Республіки Казахстан Жамбол Жимбаєв; професор НУ ім. Мірзо Улугбека Гафурджан Мухамедов (Узбекистан); проректор Жетисуського ДУ ім. І.Жансугурова Лаззат Єркинбаєва (Казахстан); Президент TRANS – LUX S. P. L. Олександр Негорєєв (Молдова); науковці Західно-Мічіганського Університету, професор Тетяна Кошманова і доцент Річард Зінсер (США); професор Інституту досліджень ісмаїлізму Наджам Аббас і професор Університету Ланкастера Чарльз Кларк (Великобританія), а також українські вчені, академік НАПН України Микола Вашуленко, професор КНУ ім.Тараса Шевченка Тетяна Кочергіна, доцент Національного університету фізичного виховання і спорту України, заслужений тренер України Оксана Омельянчик-Зюркалова.

Спільний лейтмотив усіх привітань знаходимо у зверненні академіка Леоніда Губерського: "Ми щиро радіємо з того, що маємо можливість проводити цю Конференцію спільно з вами, що ваш навчальний заклад розвивається, успішно інтегрує в європейський та світовий науково-освітній простір, зміцнює високий статус і має стабільні позиції на національному ринку освітніх послуг, які співпадають із тенденціями та можливостями соціально-економічного і духовно-культурного розвитку краю, відповідають освітнім потребам не тільки регіону, а й держави в цілому".

Конкретна робота наукового форуму почалася вступним словом ректора академії, професора Афанасія Ломаковича. Він наголосив, що попередня конференція проходила у нашому навчальному закладі у статусі інституту, а нинішня – у статусі академії, який ми отримали в 2014 році. Ректор окреслив зміст передбачених програмою конференції дискусій: інноваційні виклики сучасної вищої освіти, що вимагають модернізації вищої школи через застосування інноваційних підходів до вдосконалення науково-педагогічного й освітньо-виховного процесів; порівняння національного та зарубіжного інноваційного досвіду підготовки фахівців у ВНЗ і здійснення на цій основі обміну досвідом у науково-дослідницькій, дидактичній і культурологічній сферах. Спираючись на результати досліджень історико-педагогічної проблематики, він зробив висновок, що багатий досвід розвитку вітчизняної освіти у Волинській гімназії та Волинському ліцеї може служити основою для запровадження інновацій і в сучасних вищих закладах освіти. На підтвердження важливості та необхідності синтезу традицій та інновацій у діяльності нинішніх ВНЗ акцентував увагу учасників конференції на організаційно-методичних і дидактичних особливостях науково-освітнього процесу в навчальних установах – історичних попередниках нашої академії: єдність регіональної освіти з основними принципами розвитку європейської школи, наявність освітніх закладів елітного типу, послідовне блокове засвоєння програмового матеріалу і викладання за принципами спорідненості та асоціативності, запровадження необов'язкових предметів як сучасних спецкурсів і факультативів, наявність дисциплін за вибором студента тощо. Ректор академії висловив вдячність співорганізаторам конференції: ректорату і науковцям Київського НУ ім. Тараса Шевченка, зарубіжним учасникам наукового форуму, всім, хто надіслав матеріали до наукових збірників, і особливо тим, хто прибув особисто оприлюднити результати своїх наукових досліджень інноваційних процесів у вищій школі та науці.

Як передбачала програма наукового зібрання, вітчизняні та зарубіжні фахівці працювали у чотирьох проблемно-тематичних напрямах: "Інноваційні виклики сучасної вищої освіти", "Модернізація вищої школи", "Інноваційні підходи до вдосконалення освітньо-виховного процесу у вищій школі", "Інновації вітчизняного та зарубіжного досвіду підготовки фахівців у ВНЗ".

"Інноваційні виклики сучасної вищої освіти" висвітлювали вітчизняні вчені: професор НУ "Львівська політехніка" Роксоляна Швай ("Інноваційні процеси у вищій школі"), модератор конференції, професор Кременецької гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка Олександр Безносюк ("Майбутній учитель і контекстне навчання"), професор Уманського ДПУ ім. Павла Тичини Інна Осадченко ("Психодидактична готовність викладачів до застосування у ВНЗ креативних технологій навчання") і професор Харківського НПУ ім.Г.С.Сковороди Людмила Рибалко ("Підготовка майбутніх учителів до інноваційної освітньої діяльності в процесі викладання психолого-педагогічних дисциплін").

Зарубіжні науковці аналізували "Методологію створення курсів для навчання у віртуальному середовищі" (Красимір Спіров, Софійський Технічний Університет, Болгарія), "Прагнення до досконалості в якості університетської освіти" (Антіла Юхані, Міднародна академія якості, США – Фінляндія), "Навчальний капіталізм, або місія університету. Правда як товар на рубежі XX і XXI століть" (Роман Томашевський, Поморська Академія, Польща), "Третя місія університету" (Ольга Бомбарделлі, Університет у Тренто, Італія), "Гуманізація технічного навчання як актуальна проблема вивчення філософії у вищих технічних закладах" (Галина Рарот, Люблінська політехніка, Польща), "Концепції підготовки вчителів у Польщі у світлі реформування освіти: теорія, практика, відображення у медіа" (Януш Голота, Наукове Товариство, м.Остролєнка, Польща), "Ринково-освітня модель: німецький досвід і українські реалії" (Міхаель Шефер, Університет Маннхвйма, Німеччина; Оксана Гетьман і Наталія Волкова, Університет митної справи та фінансів, Україна), "Дослідження зносостійкості евтектичного легованого покриття, що характеризується самоорганізацією поверхні тертя" (Михайло Пашечко, Клаудюш Лєнік, Марцін Барщ, Кшиштоф Дзєдзіц, Люблінська політехніка, Польща).

(Закінчення на стор. 2)

ВІРНІСТЬ ІННОВАЦІЙНІЙ ПРОБЛЕМАТИЦІ

(до підсумків IV Міжнародної науково-практичної конференції)

Валентина БЕНЕРА
проректор з наукової роботи

(Закінчення. Початок на стор1)

Над проблемною темою "Модернізація вищої школи" працювали професор Ташкентського ДПУ ім. Нізамі Уткір Толіпов ("Основні принципи і механізми підвищення рівня

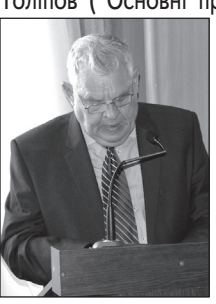

освітнього процесу у ВНЗ"), професор Лондонського Інституту досліджень ісмаїлізму Наджим Аббас ("Система вищої освіти в Україні та Болонський процес"), професор Люблінської політехніки Маріуш Шнядковський ("Сучасні проблеми дидактики вищої школи в інформаційних технологіях"). Науковці багатьох ВНЗ України запропонували своє бачення проблематики: "Діяльнісний підхід до формування професійної мобільності майбутніх інженерів" (Ірина Хом'юк, Вінницький НТУ), "Становлення та розвиток моніторингу якості вищої освіти України: історико-педагогічний аспект" (Юрій Щербяк, Тернопільський НЕУ), "Зміст і організаційна структура науково-педагогічних досліджень в Україні" (Ірина Ващенко, НУ оборони, Київ), "Змістовий аспект поняття алгоритму в науково-педагогічній літературі" (Майя Ковальчук, Вінницький НТУ), "Молоді нанонауки про внесок працурів-українців у створення і поширення індоєвропейських мов" (Костянтин Корсак, Київський медуніверситет; Лариса Лященко, КНУ ім.Тараса Шевченка), "Робочий зошит для самостійної роботи як один із інноваційних методів формування конфліктологічної культури студентів технічних ВНЗ"

(Олена Гречановська, Вінницький НТУ). В цьому тематичному напрямі вели дослідження й науковці нашої академії: "Виклики комунікаційних технологій" (доцент Микола Сиротюк), "Компетентнісний підхід до підготовки магістрів соціальної роботи" (доцент Любов Кравець), "Актуальність підготовки майбутніх вихователів ДНЗ до культури самовираження" (доцент Ірина Онищук).

Найвищу зацікавленість фахівці виявили до теми "Інноваційні підходи до вдосконалення освітньо-виховного процесу у вищій школі". Зарубіжних науковців у цьому тематичному секторі дослідженням "Професійна підготовка майбутніх педагогів установ дошкільної освіти до еколого-оздоровчого виховання дітей" представила декан факультету педагогіки і психології дитинства Могильовського ДУ ім. А.Кулєшова Ірина Комарова (Білорусь). Науковий інтерес вітчизняних дослідників спрямувався на такі проблеми: "Закономірності формування складових інженерної компетентності майбутніх викладачів професійного навчання у процесі фахової пфдготовки" (Сергій Чорнусь, Полтавський НПУ ім. В.Г.Короленка), "Шляхи формування професійних компетенцій майбутніх учителів технологій засобами декоративно-ужиткового мистецтва" (Сергій Томашівський, Хмельницький НУ), "Поетапна технологія формування математичної компетентності майбутніх інженерів" (Віктор Хом'юк, Вінницький НТУ), "Інтегральний підхід до розвитку самостійності як базової якості майбутнього педагога" (Олена Кононко, Ніжинський ДУ ім. Миколи Гоголя), "Компетентнісний підхід як методологічна основа підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до інноваційної педагогічної діяльності" (Віктор Лабунець, Кам'янець-Подільський НУ ім. Івана Огієнка), "Організаційно-педагогічні умови підготовки майбутніх учителів до роботи з обдарованими учнями" (Наталія Ткачова, Артем Ткачов, Харківський НПУ ім. Г.С.Сковороди), "Досвід формування навичок педагогічної діяльності у майбутніх викладачів з базовою освітою інженера" (Віра Петрук, Олена Прозор, Вінницький НТУ). Основне навантаження у вирішенні теоретичних, методологічних і дидактичних проблем у даному тематичному напрямі взяли на себе наші науковці: вони забезпечили висвітлення 10 з 18 передбачених програмою конференції проблемних питань. Це зробили ректор академії, професор Афанасій Ломакович, доценти Надія Бабій та Олена Фурман ("Впровадження модульного об'єктно-орієнтованого динамічного навчального середовища MOODLE в навчальний процес вищої школи"), професори Олена Довгань ("Організація реабілітації дітей із захворюваннями органів дихання", у співавторстві з Андрієм Хмарою) і Василь Васильович Рибалко ("Професіоналізація і технологізація освітнього процесу як взаємозалежні тенденції у життєдіяльності сучасного університету"), доценти Марія Боднар ("Особливості етнічної самоідентифікації студентської молоді в контексті глобалізаційних процесів"), Людмила Врочинська ("Педагогічні умови підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти до застосування інноваційних технологій в роботі з дітьми"), Тетяна Фасолько ("Використання інноваційних педагогічних технологій у професійній підготовці фахівців для дошкільної освіти"), Вікторія Павелко ("Формування основ обчислювальних компетенцій в умовах сьогодення на прикладі прийомів письмового множення і ділення"), старший викладач Вікторія Легін ("Самоконтроль у навчальній діяльності молодших школярів") і молоді науковці Алла Прус ("Педагогічні умови формування професійної самореалізації майбутніх учителів образотворчого мистецтва") й Оксана Швець ("Використання інноваційних технологій у процесі викладання спецкурсу "Поетично-емоційний тренінг"").

В обговорені проблеми "Інновації вітчизняного і зарубіжного досвіду підготовки фахівців у ВНЗ" між вітчизняними і зарубіжними фахівцями склався своєрідний паритет і взаємоузгодження у підходах до запровадження та використання інноваційних технологій, навіть консенсус щодо обміну інноваційним досвідом. Дослідження "Розвиток інформаційно-комунікаційних технологій у системі освіти Узбекистану" представили професори Мухсін Мухітдінов і Абдурашид Кадиров, доценти Алія Ахмедієва і Дільноза Олімханова (Ташкентський університет інформаційних технологій), тему "Оптимізація соціально-гуманітарного компонента вищої освіти і проект "інтегральної соціології""– професор Могильовського ДУ ім. А.Кулєшова Михайло Вишневський, аналітичну інформацію "Відібрані релігійні дані Війська Польського в умовах трансформації системи після 1989 року" – професор Католицького Університету в Ружомбероку Едвард Ярмох, наукове повідомлення "Елементи виховної системи у військових формуваннях періоду польських національних повстань і національно-визвольної боротьби кінця XVIII – другої половини XIX століття" – науковець Вищої школи міжнародного і регіонального співробітництва ім. З.Гльогера Анджей Цвер (Польща), тему "Досвід реалізації інноваційної освітньої програми "Наноінженіринг і комп'ютерні технології" в системі підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників вищої професійної освіти" – професор Алтайського держуніверситету Сергій Безносюк.

У цьому ж тематичному діапазоні працювали науковці нашого ВНЗ: професор Валентина Бенера ("Організація

самостійної роботи магістрів в умовах інтенсифікації навчання"), доценти Микола Курач ("Особливості навчання майбутніх учителів технологій художньому проектуванню засобами комп'ютерної графіки" у співавторстві з доцентом Дрогобицького ДПУ ім. Івана Франка Іваном Нищаком), Володимир Банах, Олександр Бережанський ("Історія та становлення лижного спорту в Україні. Стрибки на лижах з трампліна" у співавторстві з Юрієм Яворським) і Наталія Приймас ("Національна ідея у філософії освіти представників української діаспори"). Свій внесок у розробку проблематики зробили науковці й інших ВНЗ України: доценти Тернопільського НПУ ім. Володимира Гнатюка Валентина Ломакович та Олександра Демченко ("Імплементація освіти для сталого розвитку в школах Німеччини"), доцент Дрогобицького ДПУ ім. Івана Франка Надія Дудник ("Особливості підготовки Монтессорі-педагога") і доцент НУ фізичного виховання і спорту України, заслужений тренер України Оксана Омельянчик-Зюркалова ("Вплив гімнастичних вправ на формування культури руху дітей молодшого шкільного віку").

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції "Інновації у вищій школі: проблеми і перспективи в освіті та науці" увійшли до 7 – 8-го випусків нашого "Наукового вісника" серії "Педагогіка".

Під час роботи наукового форуму були підписані угоди про співпрацю Кременецької гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка з Софійським Технічним Університетом (Болгарія) і Люблінською політехнікою (Польща). Предмет угод – співробітництво українського ВНЗ із болгарським і польським вищими закладами освіти у сфері підготовки фахівців і наукових досліджень шляхом взаємного сприяння

у розвитку і вдосконаленні організації та змісту навчального, навчально-методичного і наукового процесів.

***Учасникам міжнародного наукового зібрання була запропонована широка культурна програма: вони здійснили екскурсії на Замкову гору, до Почаївської лаври, на джерело святої Анни, відвідали Музей історії та інші музеї навчального закладу, Виставкову залу творчих робіт викладачів і студентів академії, подивилися святковий концерт наших творчих колективів.

Концертні виступи для учасників конференції відкрили «Гімн академії» Віктора Підгурського та Ксенії Лінської (аранжування Ігоря Кравчука) та студентський гімн «Гаудеамус» у виконанні чоловічого квартету у складі Володимира Дзюми, Володимира Іванюка, Петра Клака, Сергія Шегери і камерного хору, який продовжив виступи українською народною піснею «Не стій, вербо, над водою» в обробці Віктора Грицишина та Миколи Гобдича (диригент Алла Афанасенко; концертмейстер Алла Савчук).

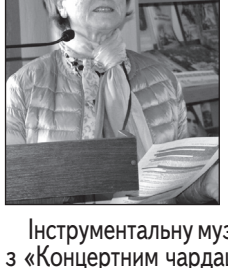

Інструментальну музику презентували Олександр Семенчук з «Концертним чардашем для ксилофона» Артура Полонського (концертмейстер Ірина Ковальчук), піаністка Світлана Гуральна з «Ліричними роздумами» Івана Небесного, ансамбль сопілкарів під керуванням Мар'яни Томашівської з «Тарновецькою полькою», тріо саксофоністів у складі Павла Левицького, Назара Кутняка та Всеволода Данильчука (керівник В'ячеслав Войтко) з «Регтаймом» Скотта Джопліна та симфонічний оркестр (диригент Володимир Козачок) з «Інтродукцією» з Вечорниць до драми «Назар Стодоля» Петра Ніщинського.

Яскравого емоційно-динамічного забарвлення програмі додав виступ народного художнього ансамблю танцю «Горлиця» (керівник і постановник Андрій Медецький) з польським народним танцем «Оберек».

До пісенного марафону долучилися вокальний гурт «Вишиванка» (керівник оркестрової групи Валерій Яскевич; українські народні пісні «Іванку, Іванку» та «Ой, піду я до млина» в обробці Валерія Марченка), народний художній вокальний ансамбль «Калина» (керівник Олена Новик; «Ніч в Карпатах» Раїси Горковської та Михайла Золотухи), хор народного співу (керівник Ольга Пуцик, концертмейстери Валерій Яскевич, Василь Райчук; «Гей ви, браття-козаченьки» Петра Власюка й Олександра Стадника та «Гей, соколи» на слова і

музику Тимоша Падури), квартет викладачів (концертмейстер Валерій Яскевич; «Долиною туман тече» Дмитра Павличка й Олександра Білаша), капела бандуристів (керівник Ірина Харамбура; «Люблю тебе, бандуро» Оксани Лубківської й Олександра Білаша, українська народна пісня «Ой ти, ніченько-чарівниченько»), а також солісти Наталія Попілевич (арія Наталки з другої дії опери «Наталка Полтавка» Миколи Лисенка; концертмейстер Любава Головінська), Ольга Пуцик («Якщо ти будеш у моїй країні» Юліуша Словацького і Михайла Вериківського; концертмейстер Валентина Остапчук) та заслужений артист України Микола Швидків, який виконав завершальний твір – арію Ескамільйо з опери «Кармен» Жоржа Бізе.

ШВР ВІДКРИТА ДЛЯ ВСІХ

Ніна БАГНЮК

Хоча Школа відкритого розуму є Міжнародним інтеграційним проектом для студентів, магістрантів та аспірантів, проте на її засіданнях можна зустріти людей з високими вченими званнями та науковими ступенями, різних соціальних статусів і рівнів професійної підготовки, навіть несподівано широкого вікового діапазону. За останнім параметром показовою була цьогорічна Сімнадцята міжнародна інтеграційна зустріч в рамках ШВР, що проходила в Кременецькій гуманітарно-педагогічній академії ім.Тараса Шевченка: вікова різниця між наймолодшим і найстаршим учасниками засідання становила рівно 60 років!

Співорганізаторами міжнародного дискурсу інтелектуалів, окрім академії-господаря, з української сторони виступили Тернопільський НПУ ім.Володимира Гнатюка, Кам'янець-Подільський НУ ім. Івана Огієнка та тернопільське видавництво "Крок", а з польської – Університет Яна Кохановського, Студентський центр науки і культури й Товариство "Центр східної культури" (всі – з м.Кельце). З ними співпрацювали Остравський Університет і

Університет у Білостоці (Польща) та Київський НУ ім. Тараса Шевченка і Київський університет ім. Бориса Грінченка. Оргкомітет зустрічі очолювали ректор нашої академії, професор Афанасій Ломакович і професор Університету Яна Кохановського в Кельцах Олег Лєщак. Обов'язки секретарів виконували польський науковець Ришард Стефанський і доцент кафедри української філології та суспільних дисциплін, доцент Олена Пасічник, яка спільно з членом Оргкомітету, деканом гуманітарного факультету, доцентом Володимиром Мазурком здійснила основний комплекс заходів із організаційно-технічного, інформаційного та культурно-побутового забезпечення роботи Зустрічі.

"У світі емоцій і відчуттів" – над такою проблемою працювали і на такому смислово-текстовому полі дискутували учасники цьогорічного засідання ШВР. Розпочалась теоретична робота виконанням програми методологічних майстер-класів за заявленою проблематикою. Цю ефективну форму спілкування інтелектуалів запропонували польські науковці Олег Лєщак ("Емоції та розум як джерело інформації") і Ришард Стефанський ("Розум і емоції у політиці"),

доцент Кам'янець-подільського НУ ім.Івана Огієнка Сергій Волковинський ("Феноменологія емоцій та відчуттів і механізми саморегуляції свідомості"), львівський вчений-філолог Ігор Папуша ("Емоційний інтелект і емоційна грамотність"), професор Тернопільського НПУ ім. Володимира Гнатюка Оксана Лабащук та її колега Тетяна Решетуха ("Культурні та біологічні детермінанти емоційних реакцій людини"), тернопільський літератор Юрій Завадський ("Про перерізане горло. Образні вузли в поетичному тексті"), головний редактор газети "Замок"

Анатолій Багнюк ("Емоціо VS раціо: діалектика чи синергетика?").

Надалі трибуна Зустрічі була надана виключно молодим науковцям: студентам, магістрантам, аспірантам українських і польських вищих закладів освіти. У принципових і гострих дискусіях результати власних аналітичних досліджень відстоювали 14 юних інтелектуалів з університетів польських міст Кельце, Білосток, Острава, 13 – із Кременецької гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка та 14 – з університетів Києва, Тернополя, Кам'янець-Подільського й Острога. Дискусії за темою Зустрічі проходили у трьох на-

прямах: "Емоції і відчуття у суспільно-політичному житті та культурі", "Емоції і відчуття у мовній діяльності", "Зображення емоцій і відчуттів у художній літературі".

На пленарному засіданні з доповіддю "Феномен множинної особистості в документальному романі "Таємнича історія Біллі Міллігана" Даніела Кіза" виступила студентка нашої академії, майбутній учитель англійської мови Іванна Додчук. Її науковим дослідженням керувала кандидат філологічних наук, доцент Олена Пасічник, яка підготувала до дискусій ще 6 студентів-науковців: Ігоря Стецюка ("Чи потрібні емоції? За романом "О чудовий світ новий!" О.Хакслі"), Віту Касіянчук ("Лірика Анни Ахматової та Галини Гордасевич: емоції та відчуття"), Дениса Мельничука ("Психологізм та емоційність трагедії "Фауст" Й.Гете"), Андрія Колісника ("Особливості характеротворення персонажів у циклі оповідань "Месники" Уласа Самчука"), Вікторію Якимович ("Особливості дискурсу роману "Белая голубка Кордовы" Діни Рубіної") та Юрія Коханевича (""Людина без волі", або Емоції та відчуття в романі "Механічний апельсин" Ентоні Берджеса").

У секції "Емоції та відчуття у суспільно-політичному житті і культурі" з науковим повідомленням "Соціально-педагогічна робота з сім'ями, які опинилися у складних життєвих обставинах" виступила студентка гуманітарного факультету Оксана Лепуга (науковий керівник – доцент Любов Кравець). Нашу академію в секції "Емоції і відчуття у мовній діяльності" представляли майбутні філологи Анастасія Чучко ("Емоційно забарвлена лексика як засіб формування жіночого портрету у творах Т.Драйзера"; науковий керівник – кандидат філологічних наук Наталія Янусь), Ольга Філіпова ("Інтенційна спрямованість усталених речень з кон'юнктивом II у німецькій мові"; науковий керівник – кандидат філологічних наук Орися Марунько) і Марія Гузик ("Інноваційні технології навчання німецької мови у школі"; науковий керівник – кандидат філологічних наук Надія Яценюк). У тематичному напрямі "Зображення емоцій і відчуттів у художній літературі" працювали завтрашні вчителі української мови Марина Степанчук, яка аналізувала "Зовнішній та внутрішній конфлікти героя у творах "Шумлять жорна" У.Самчука та "Про що тирса шелестіла" С.Черкасенка", і Світлана Сорочинська з дослідженням "Рецепція України у творчості Уласа Самчука". Свої роботи студентки готували під науковим керівництвом кандидата філологічних наук, доцента Ірини Комінярської.

"Родзинкою" Зустрічі стала участь юного інтелектуала, шестикласника спеціалізованої ЗОШ № 5 м.Тернополя з поглибленим вивченням іноземних мов, дванадцятирічного Андрійка Лабащука. Син одного з організаторів і координаторів Шко-

ли відкритого розуму, світлої пам'яті професора Михайла Лабащука та нинішньої учасниці засідань ШВР, професора Тернопільського НПУ ім. Володимира Гнатюка Оксани Лабащук, на таких зустрічах присутній уже втретє. Як і його старші колеги, хлопець задає запитання, сміливо висловлює власну думку, виявляє далеко не дитячий інтерес до дорослих проблем. З огляду на це, має несподіване захоплення (кулінарія), і вважає, що в цій сфері інтелект потрібен не менше, ніж у будь-якій іншій.

Керівники ШВР презентували черговий, восьмий випуск наукового журналу інтеграційного проекту "Знання – віра: методологічний конфлікт", де опубліковані розвідки і наших студентів Іванни Додчук ("Роман Люко Дашвара "Покров": спроба художнього осмислення віри в родове прокляття"), Юрія Коханевича ("Віра в надприродне як руйнівник звичного життя людини. За містично-детективним романом "Листи з того світу" Сергія Бута") і Зоряни Руднік ("Особливості психологізму в романі "Плаха" Чингіза Айтматова"). Ці роботи виконані під науковим керівництвом доцента Олени Пасічник.

Насиченою була культурна програма Зустрічі. Для її учасників господарі організували екскурсійне знайомство з визначними місцями краю та його історико-архітектурними і природо-заповідними пам'ятками, вечори польської та української культур, концерт художніх колективів академії.

Наступна зустріч ШВР відбудеться восени цього року на "академічному полі" Кам'янець-Подільського НУ ім. Івана Огієнка.

МОЛОДА НАУКА «КРОСІВОК НЕ ЗНІМАЄ»

Любов ЯЩУК

Всеукраїнський семінар-турпохід "Kremenets science: open air, або Наука в кросівках", започаткований минулоріч Радою молодих науковців нашої академії (голова – кандидат філологічних наук Роман Дубровський), вийшов на друге коло свого існування, чим претендує на статус традиційного. На цьому наголосив у вітальному слові ректор академії, про-

фесор Афанасій Ломакович під час зустрічі з учасниками цього інноваційного наукового заходу.

На нинішньому "кросівковому" семінарі молоді науковці "наздоганяли" тему особливо гострої актуальності "(Не) безпека: суспільно-політичні, психологічні, екологічні, інформаційні, технічні та культурно-естетичні виміри". Як і попередній, семінар-турпохід розпочався біля пам'ятника Тарасові Шевченку на центральному майдані академії, що стало першою ознакою його традиційності. Друга ознака – туристичний маршрут визначними історико-архітектурними та природо-заповідними місцями Кременеччини. Науково-туристична хода молодих науковців пройшла старовинними вулицями міста, через лісовий масив "Медобори", до басейну річки Ікви, а далі – до соснового бору с.Великі Бережці та Бережецького ставу, звідки відкривається чудовий краєвид на Божу гору.

Етапи туристичного маршруту визначалися тематичними напрямами доповідей: небезпеки і ризики загальнокультурного характеру, загрози економічного і матеріально-технічного формату, виклики природоохоронного та здоров'язберігаючого змісту і, зрозуміло, проблеми та ризики з психолого-педагогічним контекстом.

Про загальнокультурні небезпеки і ризики доповідали керівник турпоходу-семінару Роман Дубровський ("(Не) безпечний голод у "тюремній" автобіографічній прозі Галини Гордасевич"), аспірантки Східноєвропейського НУ ім. Лесі Українки Ольга Микуляк ("Небезпека "Fremd zu sein" у німецькомовній літературі мігрантів") і Юлія Мельник ("Релігійні орієнтації як чинники протидії суїцидальним тенденціям сучасної молоді"), здобувач НПУ ім.М.П.Драгоманова Маргарита Ромашевська ("Ілюзія безпеки в інтернеті"), студентка Львівської національної музичної академії ім. М.В.Лисенка Аліна Єрусалимець ("Культурна загроза забуття геніїв на прикладі постаті Михайла Вериківського"), здобувачі Кременецької гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка Вікторія Якимович (""Інший" як небезпечний, протиставлений "Своєму" (за творами Марії Матіос)"), Наталія Бабій ("Етнічна ідентичність і толерантність як чинники збереження психологічної безпеки особистості") і студентка нашої академії Софія Горобець ("Загрози та ризики сучасного інформаційного простору, їх вплив на психологічну безпеку особистості і суспільства").

Проблемні ситуації, світоглядні, соціально-культурні та професійні виклики, з якими зустрічаються педагоги у своїй фаховій діяльності, аналізували здобувач НПУ ім. М.П.Драгоманова Альона Костюченко ("Інформаційна безпека як частина професійної діяльності педагога"), випускник аспірантури Прикарпатського НУ ім. Василя Стефаника Олександр Шайковський ("Бездіяльність як небезпека (на матеріалі фразеологізмів англійської та української мов)"), здобувачі нашої академії Ірина Дячук ("Використання графічно-малюнкової проективної методики у дослідження виявів тривожності в картині світу студентів педагогічних спеціальностей"), Наталія Яцюк ("Психологічне благополуччя: графологічний аспект діагностики"), Оксана

Швець ("Небезпека виникнення інкогруентної поведінки дошкільників унаслідок використання поетичних творів у дошкільному навчальному закладі та вдома"), Алла Прус ("Психологічна надійність людини та її роль в гарантуванні безпеки життєдіяльності") і магістрантка Марія Іващук ("Музикотерапія як новітній метод забезпечення психічної

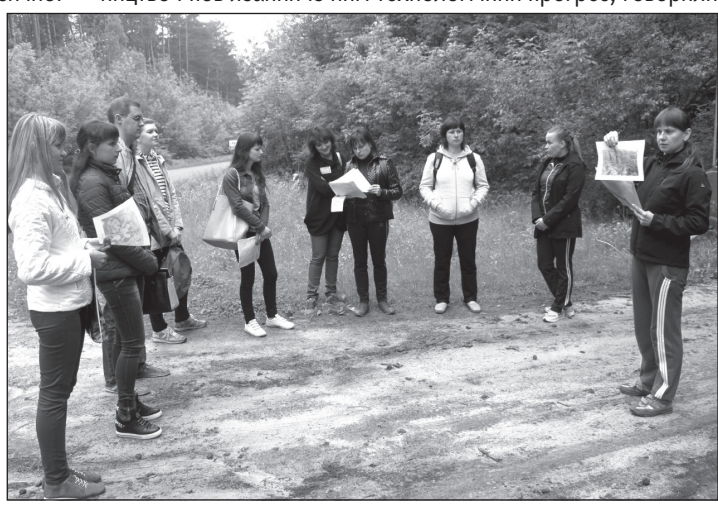

кандидати педагогічних наук Олександр Омельчук ("Сучасні засоби безпеки праці на виробництві"), Віталій Цісарук ("Безпека при використанні сучасних електрифікованих інструментів на заняттях з обробки деревини"), Наталія Бодруг і здобувач Тернопільського НПУ ім. Володимира Гнатюка Наталія Сербай ("Теоретико-методичні засади соціальних проектів") та викладач педагогічного коледжу Сергій Колісецький ("Науково-технічний прогрес і його вплив на формування творчих здібностей школярів").

Негативи антропогенного впливу на природу і небезпеки, які переслідують людину в умовах тотально технологізованого соціуму, стали предметом досліджень і склали зміст виступів кандидата філософських наук Олени Мороз ("Екологічні виміри безпеки майбутнього: філософський аналіз"), аспірантки Львівського національного лісотехнічного університету Наталії Кияненко ("Збереження поліморфної флори Juglans Regia під впливом негативних зовнішніх і внутрішніх факторів"), нашої магістрантки Ірини Костик ("Порівняльна характеристика здоров'я населення регіонів з різним ступенем антропогенного забруднення (на прикладі Івано-Франківської області)"). Конкретика згаданої проблематики проявилась у наукових повідомленнях кандидата біологічних наук Ольги Дух та студентки академії Марії Повстюк ("Оцінки функціонального стану м'язової системи підлітків") і кандидата сільськогосподарських наук Олени Тригуби та студентки Марини Крупенко ("Лікарські рослини родини бобових Кременецького ботанічного саду").

Матеріали доповідей, оприлюднених під час семінару-турпоходу "Kremenets science: open air, або Наука в кросівках", увійдуть до чергового тематичного випуску Збірника праць молодих науковців.

У СИНТЕЗІ НАУКИ ТА МИСТЕЦТВА

Руслана ВОЛЯНЮК

Перед кожною людиною на відповідному етапі формування її свідомості постає проблема життєвого вибору, визначення суті свого життя. Життєздійснення, яке базується на основі внутрішнього самовизначення, виглядає як процес

пошуку та становлення людиною її місця у світі, в системі суспільних і міжособистісних відносин.

Ця проблема зацікавила викладачів циклової комісії музичних дисциплін педагогічного коледжу Кременецької гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка, які провели науково-методичний семінар "Застосування краєзнавчого аспекту художньо-мистецької культури у процесі самовизначення та самоідентифікації учнів". Захід організовано для вчителів музичного виховання загальноосвітніх шкіл регіону.

Виступи колективу досвідчених викладачів-методистів розподілилися на дві частини. Теоретичну частину відкрила директор педагогічного коледжу Оксана Камінська. Вона привітала присутніх в урочисто прикрашеному залі Гуго Коллонтая і запропонувала їхній увазі дослідження "Індивідуально-професійне самовизначення учнів у контексті культурних норм і цінностей".

Модератор семінару Наталія Бондаренко презентувала тему "Конкретизація ролі та значення краєзнавчого матеріалу в процесі розвитку соціокультурних компетенцій школярів". На активно-діяльнісних компонентах музичної культури у самоідентифікації особистості наголосила Людмила Яловська.

Друга частина носила як теоретичний, так і практичний характер: наукові дослідження доповнювалися виступами мистецьких колективів. Музична спадщина композитора Михайла Вериківського як унікальний дидактичний засіб музичної освіти учнів стала предметом дослідження керівника оркестру народних інструментів Надії Найчук. Керівник навчального хору студентів І – ІІІ курсів педагогічного коледжу Любомира Люлюк зосередилась на розвитку духовно-практичних здібностей і потенцій особистості засобами вокально-хорової музики рідного краю.

Молодий викладач хореографії, керівник танцювального колективу "Горицвіт" Євген Найчук обрав для виступу професійно близьку тему "Формування ціннісних орієнтацій учнів мистецькими засобами купальського обряду".

Музичну складову семінару склали виступи оркестру народних інструментів, який виконав "Коломийки" М.Вериківського; у його супроводі прозвучала арія Наталки з опери М.Лисенка "Наталка-Полтавка" (солістка Наталія Попілевич, клас викладача-методиста Неллі Галішевської), пісня "Ангели Майдану" П.Дворського та Б.Пісного, яку презентував Павло Левицький (клас викладача Алли Афанасенко), "Балада про Кременець" (музика і вірші В.Жданкіна), обробки українських народних пісень "Купало" (обробка Ю.Шевченка) та "Ой на Яна Купала" в обробці І.Білака, "Маринонька" (музика Б.Фільц, слова народні), "Зелений яворик" (буковинська народна пісня в обробці А.Кушніренка) і кантата "Молюсь за тебе, Україно" (музика і слова А.Кушніренка для мішаного хору, соліста-баритона й оркестру народних інструментів у перекладі Василя Сиротюка). Музичні номери переплітались із чудовими поезіями уродженця нашого краю, поета, етнографа, науковця Юрія Климця.

Програма семінару завершилась круглим столом "Практика особистісно-орієнтованої педагогічної діяльності художньо-мистецькими засобами краєзнавства".

Екскурсійна подорож мистецько-культурними стежками Кременця стала культурною складовою семінару. Адже культура, якщо до неї залучаються цілеспрямовано, орієнтуючись на її вищі зразки, стає індивідуальним засобом самовизначення й саморозвитку особистості й водночас слугує для неї людиновизначальним дзеркалом, за допомогою якого уточнюються творчі дії із самотворення та

самоздійснення себе як людської індивідуальності.

Українська земля народжує таланти, а завдання педагогів – їх розвинути. До такого висновку спрямував нинішній семінар усіх його учасників.

ПРО ОСНОВИ ОСНОВНОГО

Основа людського життя – здоров'я, в тому числі і насамперед здоров'я духовне, яке забезпечується освітою, збагачується і підсилюється наукою та виступає першоумовою самореалізації людини як особистості. Такий лейтмотив характеризував IX Міжнародну науково-практичну конференцію "Психологічні основи здоров'я, освіти, науки та самореалізації особистості", підготовленої науковцями Рівненського ДГУ, що став базою проведення наукового форуму, та Східноєвропейського НУ ім. Лесі Українки. Оргкомітет конференції, до якого увійшли фахівці згаданих університетів, очолив доктор психологічних наук, перший проректор РДГУ, академік Академії наук вищої школи України, колишній працівник нашого навчального закладу, професор Роман Павелків. Учасників форуму вітали ректор університету-господаря, член-кореспондент Міжнародної слов'янської академії наук, професор Роман Постоловський, представники управління освіти і науки Рівненської ОДА, члени Оргкомітету.

Перший робочий день учасників конференції розпочався і завершився заходами науково-практичного спрямування: до пленарного засідання вони оглянули масштабну виставку наукової літератури за тематикою наукового зібрання, а після дискусії в Конференц-залі мали можливість предметно ознайомитися з навчально-матеріальною базою й особливостями організації науково-педагогічного процесу на психолого-педагогічному факультеті, а також з напрямами та формами роботи науково-практичних психологічних лабораторій РДГУ.

Увазі учасників пленарного засідання були запропоновані доповіді про результати досліджень актуальних проблем сучасної психологічної науки: формування та розвиток здатності до моральної рефлексії в процесі активного соціально-психологічного навчання школярів (Роман Павелків, РДГУ), психотерапія та коутінг в сучасних практиках психологічної допомоги (Світлана Литвиненко, РДГУ), психологічний супровід сімей, які мають проблемних дітей (Мирослава Мушкевич, СНУ ім. Лесі Українки), інструменти психотехнологій у формуванні іміджу особистості (Євген Позднишев, Київський НЕУ ім. Вадима Гетьмана), арт-терапевтичний супровід навчання фахівців (Марісоль Еспарца, Мексика), емоції як чинник ефективної навчальної діяльності студентів (Ольга Джеджера, РДГУ), психогеометрія абстрактних композицій (Анжела Доцюк, Чернівецький політехнічний коледж), диспозиційні перешкоди у розвитку просоціальної поведінки підлітків (Наталія Корчакова, НПУ ім. М.П.Драгоманова).

З трибуни пленарного засідання прозвучала доповідь кандидата психологічних наук, доцента кафедри педагогіки та психології нашої академії, докторанта СНУ ім. Лесі Українки Наталії Савелюк "Психологічні аспекти проблеми взаємозв'язку релігійної активності та суб'єктивного благополуччя". На її думку, з огляду на хронічні стресогенні ситуації та негативні катаклізми сьогодення сучасна психологія активно шукає критерії, досліджує чинники, механізми та закономірності формування благополуччя особистості, що перебуває у тісному взаємозв'язку з різними складовими людинобуття, насамперед із релігійною сферою. Автор згадує окремих зарубіжних аналітиків, які стверджують про позитивний вплив "релігійної переконаності" на суб'єктивне благополуччя людини, бо особистості із сильною релігійною вірою повідомляють про вищий рівень задоволеності життям, про глибше відчуття особистого щастя та про менші негативні наслідки травмуючих життєвих подій. Крім цього, наголошується, що в Україні й досі практично відсутні масштабні емпіричні наукові дослідження взаємозв'язку суб'єктивного благополуччя з релігійною активністю особистості як складовою її загальної активності.

У час складних релігійних і міжконфесійних перипетій, наголошує наш науковець, зазначена проблема не може залишатися поза увагою фахівців, бо потребує вирішення спочатку на теоретичному, а потім на практичному рівнях. Наталією Савелюк були проведені вибіркові дослідження 543 осіб різного віку, соціального статусу з різних християнських конфесій та багатьох населених пунктів Тернопільської, Рівненської, Волинської, Івано-Франківської і Закарпатської областей. В якості емпіричного інструментарію вона застосовувала три методики: Методика виміру реальної активності Д.Смирнова, Анкета релігійних орієнтацій І.Богдановської, Питальник "Ваше самопочуття" О.Копіної та інших. З їх допомогою визначені самооцінки стану фізичного і психічного здоров'я, такі важливі аспекти, як соціальне становище, трудова діяльність, відносини у сім'ї, спілкування, життєві перспективи та інші у їх взаємозв'язку з релігійною активністю респондентів. Аналіз даних дослідження обумовив висновок, за яким суб'єктивне благополуччя особистості та рівень релігійної активності в багатьох аспектах корелюють між собою, однак не настільки очевидно, як це могло би бути у контексті гуманістичного потенціалу християнства.

У секційному режимі фахівці аналізували методично-концептуальні, теоретичні та прикладні аспекти самореалізації особистості; роль психології творчої самореалізації й арт-терапії в забезпеченні психічного та психологічного здоров'я людини; вплив психотравмуючих факторів на життєдіяльність особистості; сутність, структуру, завдання й організацію психологічної реабілітації; відновлення психічної рівноваги особистості у процесі психічної реабілітації, інтеграції та інклюзії; діяльність психологів освітніх і медичних установ у форматі психологічної служби на захисті здоров'я людини; розвиток психологічної освіти та психологічної практики в умовах сучасного соціокультурного простору України. В зазначених проблемних напрямках працювали 115 науковців з України, Польщі, Швеції, Молдови, США, Мексики та Росії. Вони запропонували для наукових дискусій 104 актуальних теми.

Учасникам конференції продемонстрували комплекс майстер-класів, змістовно та методично пов'язаних із проблематикою наукового форуму: "Прояви свідомого – несвідомого: шлях непластичного в абстрактному творчому вираженні" (Анжела Доцюк, Чернівці), "Юнгіанська піскова терапія як спосіб активізації "архетипу дитини": теорія прив'язаності" (Галина Рудь, Рівне), "Піраміда актуальних переживань: програмування майбутнього" (Ірина Грицюк, Катерина Шкарлатюк, Луцьк), "Чарівна сила казкових образів: символічна мова казки" (Олена Ставицька, Рівне), "Моє місце в родовій системі: контекст системно-феноменологічного напряму психотерапії" (Олена Дем'янюк, Рівне), "Про networking" (Олена Главінська, Рівне), "Мікроелементи позитивного резонансу" (Наталія Оксентюк, Рівне), "Метод біосугестивної терапії для корекції психосоматичних розладів" (Віктор Коширець, Луцьк).

При підведенні підсумків конференції науковці – представники інших ВНЗ України та зарубіжжя – відзначили її належний організаційний рівень, що обумовив високу ефективність пленарної та секційної роботи, глибину теоретичних дискусій і практичну корисність для вдосконалення методології наукових досліджень.

ПСИХОЛІНГВІСТИКА: МІЖНАРОДНИЙ ФОРМАТ

Факультет психології Східноєвропейського НУ ім. Лесі Українки спільно з Асоціацією психолінгвістів України приймав учасників III Міжнародної науково-практичної конференції "Проблеми психолінгвістики, психології мови та мовлення". До програми наукового форуму 65 учених з восьми країн світу (України, Чехії, Німеччини, США, Канади, Алжиру, Ефіопії, Індії) запропонували 57 дискусійних проблем двох тематичних напрямів: "Психолінгвістика дискурсу і комунікації" і "Психологія мови та мовлення".

На трибуну пленарного засідання була запрошена наш науково-педагогічний працівник, кандидат психологічних наук, докторант Східноєвропейського НУ ім. Лесі Українки, доцент Наталія Савелюк, яка представила своїм українським і зарубіжним колегам власне аналітичне дослідження "Психолінгвістичні універсалії розуміння молитви "Отче наш" (дискурсивний підхід)". Науковець підкреслює, що новітні тенденції в царині гуманітарних наук дозволяють розглядати не лише традиційні конвертації, а й навіть сакральні феномени, до яких належить акт молитви. Свій підхід до проблематики дослідниця аргументує таким чином: молитва – це не тільки релігійний феномен і об'єкт теологічних обґрунтувань, а й об'єкт індивідуального світосприйняття, що може і повинен досліджуватися методами сучасної психології, зокрема психолінгвістики. Молитва трактується науковцем як базовий жанр релігійного дискурсу, як

комунікативна поведінка, обумовлена певними індивідуальними мотивами, серед яких найпотужніший – прагнення залишитися суб'єктом людинобуття. Релігійний дискурс у розумінні нашого фахівця – це активна реакція передавання або творення релігійних текстів, зорієнтованих на певні життєві ситуації, що веде до конструювання релігійних моделей реальності за допомогою специфічної сукупності понять і висловлювань.

Релігійні дискурси щодо канонічної молитви "Отче наш", як продукти її розуміння і тлумачення, дали змогу виокремити базові категорії, крізь призму яких відбувається усвідомлення молитви, її сутності та значення: "Буття та його загальні атрибути", "Бог, Його Ім'я та атрибути", "Людина та її повсякденне буття", "Молитва та її складові", "Належне як духовне", "Заборонене як гріховне". Опитування респондентів, інші практичні елементи дослідження розкрили основні тенденції в лінгвістичній складовій релігійної активності сучасних віруючих українців: суттєве зростання кількості слів, кількості речень і середньої кількості слів у реченні, слабке зростання емоційної напруженості та спадання показників лексичної різноманітності та лексичної щільності молитовного дискурсу.

Перспективи продовження наукових досліджень наш науковець бачить у встановленні кореляцій рівнів релігійної активності та відповідних типів розуміння молитовного дискурсу з базовими особистісними рисами, що дасть змогу емпірично описати базові типи релігійної активності українців.

У КОНТЕКСТІ СПІЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ

Науковці кафедри теорії і методики трудового навчання нашої академії спільно з Управлінням освіти Шепетівської міської ради Хмельницької області провели комплексний інформаційно-методичний захід для вчителів трудового навчання ЗОШ м.Шепетівки за темою "Місце і роль вчителя у професійній орієнтації старшокласників". Зустріч науковців і вчителів проходила на базі нашого навчального закладу. Делегацію педагогів Хмельниччини очолювала методист Шепетівського міського управління освіти Галина Вихівська. Гостей зустрічали ректор академії, професор Афанасій Ломакович і завідувач кафедри трудового навчання та технологій, доктор педагогічних наук Микола Курач. Керівник навчального закладу ознайомив учителів ЗОШ з минулим, сьогоденням і перспективами розвитку академії, з її науково-педагогічним потенціалом, творчими можливостями у підготовці фахівців для системи освіти. Гості оглянули навчально-матеріальну та науково-дослідницьку бази академії, відвідали Музей історії навчального закладу, кімнати-музеї відомих кременчан – художника Ростислава Глувка і композитора Михайла Вериківського, Виставкову залу творчих робіт викладачів і студентів академії, Галерею довоєнної фотографії.

Центральним елементом зустрічі науковців академії і вчителів трудового навчання шкіл став семінар "Вчитель трудового навчання у професійній орієнтації старшокласників", який розпочав завідувач кафедри, доктор педагогічних наук Микола Курач доповіддю "Особливості підготовки майбутніх учителів технологій у Кременецькій гуманітарно-педагогічній академії ім.Тараса Шевченка: історія, здобутки, перспективи". Слухачі довідалися про можливості відкриття в академії нової спеціальності "Професійна освіта (Деревообробка)". Кандидат педагогічних наук, доцент Степан Шабага охарактеризував "Ринок праці та проблеми професійної орієнтації сучасної молоді". Завідувач лабораторією електротехніки, старший викладач Олександр Ємець зупинився на темі "Навчально-матеріальна база як основа трудового навчання у ЗОШ і професійної підготовки у ВНЗ". Про "Профільне навчання старшокласників як передумову їх професійного самовизначення" говорив завідувач майстерні художнього лозоплетіння, кандидат педагогічних наук Олександр Омельчук, а "Декоративно-ужитковий компонент фахової підготовки студентів спеціальності "Технологічна освіта" висвітлила кандидат педагогічних наук Марія Олексюк, яка вона використала досвід роботи в майстернях художньої обробки матеріалів і технології виготовлення швейних виробів.

Змістовне інформаційне повідомлення "Професії деревообробної галузі" вчителі ЗОШ отримали від завідувача майстерень ручної, механічної і художньої обробки деревини, кандидата педагогічних наук Віталія Цісарука. "Художня обробка металу: сучасний стан і перспективи розвитку" – тема виступу завідувача майстерні художньої обробки металів і навчальної кузні, старшого викладача Юрія Цимбалюка.

Кандидат технічних наук, завідувач лабораторії машинознавства, доцент кафедри Ростислав Гарматюк доповіддю "Інженерна освіта як запорука успішного працевлаштування" висловив спільне переконання учасників інформаційно-методичного семінару про важливість тематично спрямованої профорієнтаційної роботи серед старшокласників ЗОШ і підкреслив спільний інтерес науковців ВНЗ і педагогів шкіл у забезпеченні ефективності підготовки підростаючого покоління до самостійного життя, де вищий заклад освіти та загальноосвітня школа мають виступати рівноцінними та рівноправними партнерами, наділеними однаковою мірою відповідальності.

За матеріалами наукової частини

СТУДЕНТСЬКИЙ ДИСКУРС ПРО СЬОГОДЕННЯ І МАЙБУТНЄ

Валентина КАЩУК

Підсумки своїх дослідницьких зусиль студенти-науковці підводять навесні, цьогоріч – у травні, коли природа закладає основи майбутнього врожаю, плекає паростки нового життя. Так і нинішні студенти та магістранти, а завтрашні видатні авторитети в царині соціально-гуманітарних і природничо-технологічних наук розпочинають свій шлях зі студентської науки. І на дванадцяти попередніх, і на цьогорічній студентській науково-практичній конференції "Актуальні проблеми сьогодення очима молоді" результати своїх перших наукових досліджень озвучили ті, про кого через певний час говоритиме наукова спільнота і чиїми іменами ми будемо пишатися.

Відкрився студентський науковий форум вітальним словом доктора педагогічних наук, проректора з наукової роботи, професора Валентини Бенери. До його учасників звернулися голова Ради молодих науковців академії, кандидат філологічних наук Роман Дубровський і голова Студентського наукового товариства Надія Судомир. Програма конференції включала 152 доповіді, 5 з яких були виголошені на пленарному засіданні та 147 – у роботі 13 студій.

Учасники пленарної частини форуму дискутували в тематичних напрямах, запропонованих Іриною Байдою ("Лексика поезії Павла Тичини: елементи транссенсорики"; науковий керівник – кандидат філологічних наук Р.О.Дубровський), Олесею Шматюк ("Соціальна робота з дітьми, які потрапили у складні життєві обставини"; науковий керівник – доцент Л.М.Кравець), Мар'яною Ковальчук ("Фізична реабілітація дітей 1 – 4 класів з плоскостопістю"; науковий керівник – професор О.М.Довгань), Ілоною Бендасюк ("Психолого-педагогічні основи формування музичного інтересу учнів-підлітків"; науковий керівник – доцент А.І.Шинкаренко) та Мариною Крупенко ("Колекційний склад кормових культур родини бобових Кременецького ботанічного саду"; науковий керівник – кандидат сільськогосподарських наук О.В.Тригуба).

Перша студія, в якій функції модераторів виконували студентки Віоріка Мажар і Тетяна Леник при керівній участі доктора історичних наук Ірини Скакальської, аналізувала "Суспільно-історичні вектори компетенції майбутнього фахівця". До історичних проблем звернулися Вікторія Возна (українці та поляки на Волині), Аліна Демчук (історія навчальних закладів Кременеччини), Тетяна Влодек (тернопільське краєзнавство), Марія Пасевич (освіта Тернопілля в 1939 – 41 рр.). Загальносвітоглядні питання аналізували Вікторія Найдюк (віртуальність і реальність), Любов Цалай (сутність софійності), Юлія Борщик (проблема істинності). Окремі студенти працювали у правознавчому секторі: Віоріка Мажар (правова відповідальність неповнолітніх), Анастасія Зварунчик (діяльність УГГ), Ніна Божик (правова культура молоді) і Тетяна Леник (правовий статус дітей-сиріт). Науковим пошуками студентів керували доценти І.Б.Скакальська, О.Г.Соловей, В.Є.Ткачук, доцент кафедри Г.Я.Сеньківська. старший викладач О.В.Мороз, викладач педагогічного коледжу А.Л.Багнюк.

У другій студії (модератори Марія Мокоїда і Софія Горобець) обговорювали "Педагогічні проблеми розвитку освіти". Питання загальної педагогіки висвітлювали Ольга Габрик, Марія Мокоїда і Наталія Тимчук. Історичний контекст педагогіки склав зміст повідомлень Василини Гунців і Марії Мокоїди. Методичний акцент переважав у виступах Ольги Дудечко й Оксани Лепуги, а Ольгу Врочинську та Софію Горобець зацікавив педагогічний аспект волонтерської діяльності. Проблеми соціальної педагогіки володіли увагою Тетяни Леник, Дарії Гаврилюк, Ірини Хом'як, Тетяни Трачук і Тетяни Тимець. Наукові керівники цієї групи доповідачів – кандидати педагогічних наук, доцент Л.М.Кравець, Н.А.Бодруг, Т.В.Бешок і асистенти Н.Б.Бабій, А.О.Прус.

Учасників третьої студії зацікавили "Психологічні чинники особистісного зростання в сучасному соціумі". Інтерес диспутантів спрямовували Наталія Прозапас і Вікторія Найдюк. Заявлену проблему доповідачі вирішували творчо, з інноваційними підходами: в єдності віртуального і реального (Вікторія Найдюк), через актуалізацію природного потенціалу особистості (Катерина Шкред), через тлумачення любові у психоаналізі (Марія Гаврилюк), із врахуванням інтересів особистості (Наталія Вітрук), через почуття самовартності (Наталія Хрущ), в аспекті психологічного благополуччя (Микола Шевчук), з огляду на роль волонтерського руху у становленні студента ВНЗ (Ольга Сімора), із застосуванням засобів образотворчого мистецтва (Наталія Прозапас) й арт-терапії (Анастасія Кістеньова). Їх наукові керівники – доценти Н.М.Савелюк, І.А.Онищук, старші викладачі О.В.Мороз і Т.В.Бешок, асистенти Н.В.Бабій, А.О.Прус.

"Психолого-педагогічні аспекти дошкільної освіти" стали предметом розмови у четвертій студії, якою керували Ольга Кардаш і Катерина Кожарко. У цій студії домінував методичний підхід до вирішення проблеми. Студентів цікавили окремі фактори, що впливають на ефективність навчально-виховної роботи з дітьми дошкільного віку: темперамент дошкільника (Ольга Врочинська), його мислительні операції (Ольга Сімора), емоційне сприймання художніх творів (Іванна Беднарська) та місце образотворчого мистецтва у розвитку особистості (Анна Галько, Катерина Кожарко, Мар'яна Петрик, Ольга Кардаш), важливість і шляхи морально-естетичного виховання дошкільників засобами художньої літератури та мовлення (Марія Головко, Катерина Кожарко, Людмила Мороз). Юлія Перепелюк говорила про формування екологічної культури дітей, а Оксана Касянчук – про використання елементів ТРВЗ у ДНЗ. Наукове керівництво цією групою студентів здійснювали доценти Т.С.Фасолько. І.А.Онищук, асистент О.В.Швець.

Студенти старших курсів, які вивчали "Теоретико-методичні аспекти формування професійної компетентності вчителя початкової школи", увійшли до п'ятої студії, де модераторами виступили Інна Ісаєко та Юлія Чумакевич. Питання загальнометодичного характеру вирішували Марія Продюк (загальні уміння молодших школярів), Вікторія Медвідь (інтерактивні технології в початковій школі), Надія Мартинюк (використання ігор у початкових класах), Людмила Мишаківська (екологічне виховання молодших школярів), Юлія Чумакевич (природоохоронна робота в початкових класах), Марія Міньковська (мотивація навчальної діяльності), Ірина Шандрук (формування рефлексивних умінь), Юлія Остап'юк (розвиток мовленнєвої компетенції молодших школярів). До конкретних методичних питань звернулися Інна Ісаєнко (оцінювання знань з природознавства), Віта Лівар (технології диференційованого навчання), Юлія Чумакевич (електронні засоби на уроках з природознавства), Вікторія Захарчук (наочний матеріал при розв'язуванні задач), Катерина Шкред (дидактичні ігри на уроках грамоти) і Марина Циганюк (міжпредметні зв'язки на уроках інформатики). Їх наукові керівники – доценти С.М.Корнієнко, М.І.Майхрук. В.В.Павелко, О.А.Фурман. І.М.Комінярська, асистент Ю.В.Тимош.

Зміст дискусії серед учасників шостої студії склали "Основні аспекти професійної підготовки фахівців" (модератори Катерина Годун і Микола Слив'юк). Частина доповідачів віддали перевагу висвітленню основних принципів і теоретичних параметрів підготовки вчителів технологій: інформаційні технології на уроках трудового навчання (Микола Слив'юк), профорієнтаційні можливості ЗОШ (Дмитро Клак), інновації на уроках трудового навчання (Ганна Ліснічук, Ганна Божук). Інші звернулися до конкретних методичних питань: методика проблемного навчання з математики (Леся Пиріжко, Ріта Косар), застосування математичної логіки при розв'язуванні задач (Марія Гуцало). Виконання техніко-технологічних операцій на уроках в ЗОШ (Максим Сільвеструк, Антоніна Тригуба, Катерина Годун). Роботою цієї групи науковців керували професор А.М.Ломакович, доценти М.С.Курач, Н.В.Бабій, О.А.Фурман, доцент кафедри Р.Т.Гарматюк, старші викладачі В.Ю.Цісарук, М.П.Олексюк, О.В.Омельчук, О.П.Ємець.

У сьомій студії домінували "Літературознавчі проблеми в контексті культури та глобалізації". Дискусією колег керували Софія Яковчук і Максим Стрелецький. Студенти-літературознавці досліджували різні аспекти творчості класиків української літератури Тараса Шевченка (Тетяна Фількевич). Івана Франка (Людмила Мороз), Лесі Українки (Катерина Драганчук), Бориса Харчука (Марія Мокоїда), Уласа Самчука (Олександра Кульчинська, Світлана Сорочинська), Оксани Лятуринської (Світлана Сорочинська), а також представників зарубіжної літератури Аристофана (Софія Яковчук), Ральфа Емерсона (Аліна Сиротюк), Едгара По (Максим Стрелецький), Франца Кафки (Емма Омельчук), Еріха Марії Ремарка (Любов Цалай). Тетяна Слободенюк представила образ учителя у світовій літературі. Літературознавчими пошуками студентів керували доценти О.В.Пасічник, І.М.Комінярська і старший викладач Р.О.Дубровський.

СТУДЕНТСЬКИЙ ДИСКУРС ПРО СЬОГОДЕННЯ І МАЙБУТНЄ

”Сучасна українська лінгвістика: стан і проблеми“ привернули увагу майбутніх учителів української та зарубіжної філології, окремих представників інших спеціальностей. Їх дискусійний полілог у рамках восьмої студії координували Юлія Борщик і Вікторія Гранкіна. Студентський лінгвістичний дискурс розгортався на полі української термінології (Ірина Бевсюк, Марія Хороша), мовного етикету (Ірина Шеліга),

фразеологізмів (Ганна Бублик), лексикографії (Ольга Мовшук) і семантики (Анастасія Терещук). Особливий інтерес викликали розвідки про молодіжний сленг (Юлія Борщик) і про метафоричність заголовків у публікаціях газети “Замок” (Вікторія Гранкіна). Наукові керівники – доцент І.О.Волянюк і старший викладач Р.О.Дубровський.

У дев’ятій студії над темою ”Сучасні тенденції у дослідженні іншомовного дискурсу та лінгводидактики“ працювали студенти спеціальності ”Іноземна філологія“, а роль модераторів вони доручили Ірині Гранкіній та Зоряні Руднік. Дискусії майбутніх учителів іноземних мов проходили в літературознавчому та лінгводидактичному напрямах. У першому напрямку говорилося про символіку природи у творах В.Шекспіра (Ірина Пташнюк) і в англомовній літературі взагалі (Ірина Гранкіна), про життєтворчість Йозефа Рота (Віта Клепач), поетику Г.Джеймса (Марія Грохольська). Загальні лінгводидактичні проблеми озвучили Оксана Лепуга (старт-технології в іншомовній комунікації) і Наталія Маслій (неологізми соціальних мереж). Англомовна дидактика склала зміст повідомлень Тетяни Коцюруби (переклад українською мовою англомовних творів), Вікторії Рубінець (семантика концепту “європейська інтеграція” в англійській мові) та Ірини Пташнюк (концепція заперечення в англомовному дискурсі). Над німецькою лінгводидактикою працювали Юлія Ільчук (формування неологізмів), Ольга Філіпова (детерміновані словосполучення) і Зоряна Руднік (усталені речення з кон’юнктивом). Їх наукові пошуки спрямовували доценти Н.Г.Воронцова, Д.Ч.Чик, О.І.Чик, О.А.Марунько, М.Ф.Шмир, доцент кафедри Н.В.Янусь, старші викладачі О.В.Сафіюк, Т.С.Семегин, І.Є.Клак.

Десята студія виявилася природничою і за тематикою (”Актуальні проблеми біології, охорони навколишнього середовища та екологічного виховання“), і за складом диспутантів (студенти і магістри спеціальності ”Біологія“). Модератори – Лілія Матисюк і Наталія Бондарчук. Історію природознавства висвітлювали Надія Кок, Оксана Семенчук, Оксана Антончук. Конкретні фахові питання вирішували Наталія Миронець, Юлія Флис, Аліна Самотіс. До проблем екології та екологічного виховання звернулися Леся Пиріжко і Катерина Задорожна. Біоекологічну характеристику ботанічним садам Вінницького ДАУ та Черкаського НУ ім. Богдана Хмельницького дали Наталія Ковбасовська і Мар’яна Кравчук. Про моніторинг різних параметрів здоров’я людини доповідали Ірина Костик, Олена Ніфака, Марина Циганюк. Свої дослідження майбутні вчителі біології здійснювали під керівництвом професора М.М.Ільєнка, доцентів Н.Г.Зіньковської, О.К.Галаган. Н.І.Цицюри, старших викладачів Л.М.Головатюк, В.П.Заболотної, О.В.Гурської, Т.Є Бондаренко.

Студенти і магістранти спеціальностей ”Фізичне виховання“ та ”Біологія“ в рамках роботи одинадцятої студії ”студіювали“ ”Медико-біологічні та соціальні проблеми здоров’я“. Модератори – третьокурсники Ольга Головенько й Андрій Романчук. Загальнотеоретичний підхід до вирішення тематичної проблеми студії здійснили Наталія Дячук (структура вільного часу школярів), Наталія Бондарчук (вплив асиметрії мозку на успішність учнів), Андрій Міріука (здоровий спосіб життя студентської молоді), Ірина Михайловська (рухова активність людини), Юліана Стравінська (збереження зору дітей дошкільного віку). Студійну проблему під фаховим кутом зору розглядали Андрій Романчук (засоби відновлення легкоатлета), Марта Хома (спортивні ігри для учнів 4 – 5 класів), Маріамна Зварунчик (гігієнічна гімнастика для учнів молодших класів), Ольга Головенько (відбір та орієнтація легкоатлетів), Іван Бірук (фізичні вправи для фізичного розвитку студентів). Практичний підхід до тематичної проблематики був характерним для робіт Валерія Мартинюка, Лілії Матисюк, Андрія Понєдєльніка (критерії оцінки та фактори зміцнення здоров’я студентів КОГПА ім. Тараса Шевченка) та Ріти Косар (оцінка здоров’я учнів середнього і старшого шкільного віку Почаївської ЗОШ). Наукові керівники даної групи студентів – доценти О.І.Дух, В.В.Слюсарчук, старші викладачі М.В.Божик, Т.В.Кучер, Л.М.Головатюк, асистенти Г.В.Кедрич, С.М.Сиротюк, А.В.Хмара, О.О.Ястремський, О.М.Гурковський.

Майбутні педагоги-музикознавці обрали для обговорення тему ”Професійна компетентність вчителя музичного мистецтва“. Роботою дванадцятої студії керували Марія Іващук і Лілія Гончарук. Окремі аспекти музичного мистецтва досліджували Павло Яловський, Марія Прокопчук, Христина Парадовська, Богдана Дячук, Ніна Божик. Конкретні проблеми музикознавства зацікавили Лілію Гончарук (музикальність як сукупність музичних здібностей), Анастасію Жданкіну, Оксану Б’ялковську, Лілію Михалюк (роль і місце музичного фольклору, народної пісні та музичної творчості в розвитку особистості). До методичних питань музичного мистецтва звернулися Ганна Устимчук і Євгенія Салюк (формування музичного сприймання учнів), Тетяна Богданевич (формування творчих здібностей майбутніх учителів музичного мистецтва) та Марія Іващук (оздоровлення учнів засобами музикотерапії). Керували творчими пошуками молодих музикознавців професори В.Є.Бенера та М.В.Черепанин, доценти О.Г.Легкун, А.І.Шинкаренко. старший викладач А.М.Афанасенко, асистенти Т.П.Медецька, Л.П.Ільчук.

Юні науковці-мистецтвознавці образотворчого профілю об’єдналися в тринадцяту студію, де висвітлювались ”Історія і розвиток образотворчого мистецтва“. Обов’язки модераторів були покладені на третьокурсниць Анастасію Зварунчик та Ірину Бойко. Члени студії, працюючи в межах її тематичного поля, в основному спрямувалися до краєзнавчого сектора проблематики. Вони досліджували творчість Богдана Романюка (Тетяна Ковба), творчу еволюцію мистецького гурту “Гладущик” (Софія Свирид), кременецькі пленери XX – початку XXI століть (Анастасія Зварунчик), особливості волинського іконопису (Ірина Бойко). Дотичним до згаданих стало повідомлення Марії Кічули та Вікторії Дроцької про сучасні методи організації пізнавальної діяльності учнів на уроках образотворчого мистецтва. Науковими керівниками музикознавців-початківців були доцент О.Г.Панфілова, асистенти І.В.Погонець, Ю.В.Трачук, С.І.Ткачук.

Матеріали Студентської науково-практичної конференції ”Актуальні проблеми сьогодення очима молоді“ увійдуть до чергового випуску ”Студентського наукового вісника“.

«БЕРЕЗНЕВІ ПОСЛАННЯ» З АКАДЕМІЇ

Сергій КОЛІСЕЦЬКИЙ

Другі літературні читання «Березневі послання», котрі проводяться у день пам’яті української письменниці Галини Гордасевич, стартували в Конференц-залі Кременецької гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка. Модерував читання завідувач кафедри української філології і суспільних дисциплін, кандидат філологічних наук, доцент Олег Василишин. Він звернувся до присутніх із вітальним словом і представив гостей – майстрів пера нашого краю.

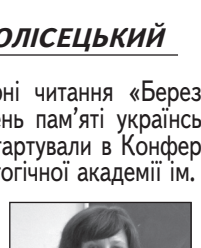

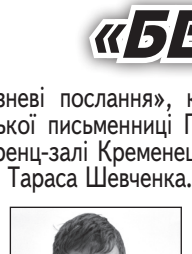

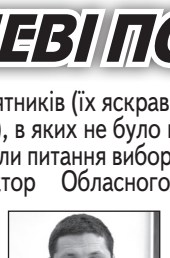

Виступи розпочала поетеса, прозаїк, літературознавець Юлія Бондючна, яка повідала про своє знайомство з Галиною Гордасевич ще під час навчання у Кременецькому ліцеї, про похорон письменниці в Чеснохреській церкві Кременця. Вразив епізод розповіді, в якому йшлося про один із життєвих періодів Г.Гордасевич, коли вона два тижні ночувала на цвинтарі і їла лише шовковицю, проте вистояла, не озлобилась на життя, а просто продовжувала виконувати свою місію.

Український прозаїк, поет і літературознавець, краєзнавець і журналіст Сергій Синюк зупинився на аналізі покоління шістдесятників (їх яскравим представником була Галина Гордасевич), в яких не було вибору чи, вірніше, які перед собою не ставили питання вибору і не мали до кого примкнути...

Директор Обласного літературно-меморіального музею Юліуша Словацького, поет, публіцист Тамара Сеніна пролила яскраве світло на непрості родинні стосунки Галини Гордасевич. Хоч дитинство її було досить-таки важким, проте від батьків вона взяла релігійність, а також майже непоєднувані риси: любов до точних наук – від батька та до поезії – від матері. Зацікавила присутніх розповідь про перше нерозділене кохання письменниці, ще в роки навчання в Острозі, про мамине намисто і нерозлучну квітчасту хустку, яка пішла з нею навіть у могилу.

Поет-краянин Іван Потій описав єдину зустріч з письменницею в 1985 році, говорив про дружбу з її сином Богданом Гордасевичем, про зустрічі у Львові та Кременці, а також презентував свої нові поетичні твори.

Олег Василишин ознайомив з цікавими автографами Г.Годасевич, коротко охарактеризував їх по хронології і скрасив невеличкими коментарями.

Молодий дослідник творчості Галини Гордасевич, кандидат філологічних наук Роман Дубровський підготував тематичну презентацію «Поети рідного краю: Галина Гордасевич», де назвав цю творчу постать приналежною не лише до Донбасу, а й до Волині, повідав про її закоханість в Івана Дзюбу, про неопубліковані твори про Москву, а завершив фрагментом інтерв’ю ведучої передачі «Суботні зустрічі» Емми Бабчук з Галиною Гордасевич, під час якого випала нагода почути її живий голос.

Звичайно, кожен з виступаючих читав окремі поезії Г.Гордасевич, та справжнє відчуття літературного мистецтва подарували студенти: авторські поезії прозвучали у виконанні Павла Старуха («Володарка слова»), Ігоря Стецюка («Чайка») та Назара Прокопіва («Моїй Україні»); уривки із прозових творів письменниці прочитали Ірина Бевсюк («Соло для дівочого голосу») і Марія Хороша («Ноїв ковчег»), а її вірші – Олена Кульчинська («Жінка в світ приходить для любові») й Ольга Мовшук («Сонце, вітер і жінка»).

Олег Василишин звернувся до присутніх із заключним словом і запросив відвідати могилу Галини Гордасевич.

АСПІРАНТУРА – НОВИЙ ЕТАП ЗРОСТАННЯ

Образно перефразувавши відому тезу, можемо сказати: має еволюція початок, але не має еволюція завершення. Бо справжнє вдосконалення не має меж. У значній мірі такий алгоритм стосується нашого навчального закладу, який еволюціонував від педагогічного училища – через педагогічний коледж і гуманітарно-педагогічний інститут – до академії, пройшов етапи підготовки фахівців на рівнях молодшого спеціаліста і спеціаліста та на ступенях бакалавра і магістра. Бакалаврат доповнився магістратурою, а тепер їх продовженням і розвитком стала аспірантура: наказом Міністерства освіти і науки України, що ґрунтується на відповідному рішенні ліцензійної комісії МОНУ, нашій академії видано ліцензію на освітню діяльність у сфері вищої освіти на третьому, тобто освітньо-науковому, рівні, чим передбачається право відкриття аспірантури в галузі знань "Педагогіка" за спеціальністю "Освітні, педагогічні науки" з підготовкою докторів філософії згаданого напрямку. Таким чином, наша академія увійшла до числа вищих закладів освіти, де є аспірантура, і має всі підстави для прискорення свого поступу до університетського статусу. Цей успіх став можливим завдяки багаторічній напруженій праці всього колективу академії та ректорату, як його організаційно-інтелектуального ядра, насамперед ректора, професора Афанасія Ломаковича, проректора з наукової роботи, професора Валентини Бенери, проректора з навчальної роботи, доцента Марії Боднар. Саме вони були ініціаторами і менеджерами реформування нашого навчального закладу шляхом удосконалення науково-дослідницької роботи та процесу підготовки фахівців педагогічного профілю.

Зроблено перші організаційні кроки у напрямку структурування нового підрозділу академії, серед яких – створення проектної групи, як основного елемента кадрового забезпечення функціонування аспірантури. Керівником цієї групи і гарантом освітньої програми виступає доктор педагогічних наук, професор Валентина Бенера – автор більше 130 праць наукового і науково-методичного характеру, досвідчений професіонал із 35-річним стажем педагогічної і науково-дослідницької роботи. До складу групи входять доктор педагогічних наук, завідувач

кафедри методики викладання мистецьких дисциплін, професор Олександр Дем'янчук – автор більше 100 наукових праць із проблем синергетичної парадигми освіти, акмеології, синтезу науки й освіти, а також кандидат педагогічних наук, доцент Наталія Приймас – визнаний фахівець у галузі педагогічних інновацій.

Наш співрозмовник – гарант освітньої програми, на плечі якого лягає основний тягар науково-організаційних заходів зі структурування та змістового наповнення освітньо-наукового процесу аспірантури, професор Валентина Бенера.

"Замок": *Якщо розпочинаємо підготовку докторів філософії, то й перше питання матиме філософський акцент. Ніщо не приходить само собою і само по собі не відбувається. Все випливає з реальних причин, обумовлюється назрілими потребами, має певний ступінь необхідності та відповідний потенціал можливості. Як у контексті необхідності та можливості аргументується відкриття у провінційному Кременці такої престижної освітньо-наукової інституції, як аспірантура? Кременець має аспірантуру! Це звучить гордо, навіть амбітно. Такого ще не було, але вже є!*

Валентина Бенера: Якщо говорити про об'єктивні джерела відкриття аспірантури в академії, то їх витоки треба шукати у стратегії розвитку нашого навчального закладу. Ініціатором і автором такої стратегічної концепції виступив корінний кременчанин, професор Афанасій Ломакович, який, очоливши Кременецький педагогічний коледж майже чвертьстоліття тому, визначив фундаментальну мету діяльності педагогічного колективу: відновлення в Кременці вищого навчального закладу, відродження і збагачення традицій вищої школи на Кременеччині. Над реалізацією цієї мети працювали педагогічний колектив коледжу, науково-педагогічний колектив інституту, продовжують роботу науково-педагогічні працівники академії. Відкриття аспірантури – важлива ланка саме в процесі збагачення науково-освітніх традицій краю, в нашому поступі до профільного університету. Що стосується потреби в аспірантурі, то вона "зливається" з необхідністю її заснування: маємо майже 40 аспірантів і здобувачів наукових ступенів, які шукають свій науково-дослідницький успіх в аспірантурах університетів усіх регіонів України, не тільки за сотні, а й за тисячі кілометрів від Кременця, наприклад у Бердянському ДПУ, що на Азовському морі. Крім цього, у нашому краї працюють багато педагогічних фахівців з магістерською підготовкою, які могли б продовжити навчання в аспірантурі за місцем проживання. Можливості академії щодо забезпечення повноцінного й ефективного функціонування аспірантури визначається нашим науково-кадровим потенціалом (12 докторів наук і професорів, майже 80 кандидатів наук і доцентів), а також матеріально-технічними та інформаційно-методичними ресурсами академії.

"Замок": *Для нашого міста і навіть регіону аспірантура – це абсолютно новий рівень підготовки спеціалістів, для яких науково-теоретична складова фахових компетентностей є пріоритетною. Окрім загальної інформації, варто донести до читачів основні параметри освітньо-наукової програми, за якою будуть працювати аспіранти.*

Валентина Бенера: Офіційна назва такої програми – "Підготовка докторів філософії зі спеціальності "Освітні, педагогічні науки"". Назва кваліфікації – "доктор філософії". Тривалість програми або термін навчання – 4 роки. Мета освітньо-наукової програми – допомогти майбутнім науковцям набути загальних і фахових компетентностей із розробки та впровадження методології та методики дослідницької роботи, зі створення нових знань і прогресивних технологій, із розв'язання наукових чи прикладних проблем, бо саме це необхідне для здійснення ними науково-дослідницької, аналітичної роботи, наукового консультування у сфері освіти та науково-педагогічної діяльності. Підсумком такого науково-освітнього процесу стає формування науково-дослідницьких навичок для здійснення самостійних наукових досліджень. Отже, програма зорієнтована на освітньо-професійну та науково-дослідницьку підготовку майбутнього науковця. Її основна особливість – виконання дисертаційного дослідження з обраної проблематики. Трохи конкретики: після закінчення навчання і захисту дисертації випускник аспірантури може займати посади викладача вищого закладу освіти, наукового співробітника або наукового співробітника-консультанта наукової установи, а також продовжувати навчання, науково-дослідницьку діяльність з метою здобуття наукового ступеня доктора наук.

"Замок": *Навчальний процес кожного рівня має свою специфіку, особливий стиль і форми навчальної роботи. Зрозуміло, що й аспірантура, як вищий рівень освітньо-наукової підготовки, має свої, навіть кардинальні відмінності від навчання на нижчих рівнях освітньої підготовки. В чому такі відмінності проявляються?*

Валентина Бенера: По-перше, у проблемно-орієнтовано-му стилі викладання із застосуванням діалогічного, евристичного, дослідницького, програмованого та інших інноваційних методів навчання. Такі методи реалізуються у всіх формах навчальної роботи: лекціях, семінарах, консультаціях, самопідготовці, проектній роботі тощо. Контроль та оцінювання роботи аспіранта здійснюватиметься через письмові й усні екзамени, семінари, наукові звіти, а в підсумку – через захист дисертаційної роботи. Аспірант двічі на рік звітується перед своєю кафедрою та один раз в рік – перед вченою радою академії. Готуючи дисертацію доктора філософії, він зобов'язаний опублікувати не менше п'яти статей з обраної тематики у фахових виданнях, у тому числі одну статтю – в міжнародних журналах, індексованих у наукометричних базах. Поточні результати дослідження аспірант апробує в роботі міжнародних і вітчизняних наукових конференцій. Має бути підготовлено не менше трьох тез доповідей, з якими він виступав на наукових конференціях. За необхідністю та при можливості аспіранта чекає стажування у провідних вітчизняних чи зарубіжних ВНЗ або наукових установах. Зауважимо, що майбутньому науковцю виконання згаданих вище освітньо-наукових завдань цілком під силу.

"Замок": *Бажано деталізувати структуру і зміст підготовки доктора філософії з педагогічних наук, аби майбутній аспірант знав терміни та інформаційне наповнення освітньо-наукової роботи, що чекає його упродовж чотирьох років навчання.*

Валентина Бенера: Протягом першого року аспіранти вивчатимуть історію та філософію науки, теорію і практику наукового стилю української мови, іноземну мову за профільним спрямуванням, комплекс освітньо-педагогічних наук, освоєння яких продовжиться і другого та третього року навчання, а також розпочнуть роботу над програмою дослідження. Під час другого року предметом вивчення стануть сучасні інформаційні технології в наукових дослідженнях, науково-проектна діяльність і завершуватиметься робота над іноземною мовою за професійним спрямуванням. Власне наукове дослідження доповниться оприлюдненням його результатів у наукових виданнях та у формі участі в наукових конференціях. Третій рік відрізняється від другого тим, що аспіранти проходитимуть асистентську практику у ВНЗ, завершуватимуть власне наукове дослідження, а спільним залишається вивчення освітньо-педагогічних наук, участь у наукових форумах. Вирішальний – четвертий рік. За результатами дослідження готується текст дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії, оприлюднюються результати цього дослідження, йде публічний захист власних наукових досягнень. Підсумкова атестація аспіранта включає складання комплексного іспиту зі спеціальності та захист дисертації доктора філософії з освітньо-педагогічних наук. За ці чотири роки аспірант має набути теоретичних знань, умінь і навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної діяльності і бути готовим до оволодіння інноваційною методологією наукової та педагогічної діяльності, проведення власного наукового дослідження, що матиме новизну, теоретичне і практичне значення.

"Замок": *З Ваших слів вимальовується портрет аспіранта, як сучасного молодого, але перспективного науковця з широким діапазоном універсальних і спеціальних компетентностей. Спробуємо цей портрет зробити рельєфнішим, відтінити або підкреслити найважливіші риси компетентного молодого науковця, який отримав диплом доктора філософії з педагогічних наук і відповідає високим вимогам до фахівця освітньої галузі.*

Валентина Бенера: В загальному, доктор філософії повинен уміти вирішувати комплексні проблеми в професійній або науково-дослідницькій сфері, а це означає, що він має володіти комплексом програмних компетентностей. Серед них – критичність мислення, як вміння аналізувати, оцінювати і впроваджувати нові ідеї. Потім – дослідницькі навички здатності ініціювати, проектувати і виконувати наукові дослідження. Креативність, як здібність генерувати нові ідеї. Необхідні молодому науковцеві й управлінські якості: володіння керівними навиками, методами, інструментами, практиками організації освітніх, навчальних процесів. Не обійтися й без міжнародного кругозору: вміння працювати у міжнародному контексті. І насамкінець – комунікативні навички, як вміння ефективно спілкуватися з експертами з інших галузей знання. А це передбачає етичні зобов'язання дотримання етичних принципів як у наукових дослідженнях, так і в спілкуванні із суб'єктами освітнього і наукового процесів. Причому презентація результатів своєї фахової діяльності та наукових досліджень має здійснюватися не лише рідною, а й іноземними мовами (насамперед англійською).

"Замок": *Залишається дати характеристику кадрового, матеріально-технічного та інформаційно-методичного забезпечення освітнього процесу в нашій аспірантурі. Словом, якими ресурсами ми володіємо для організації повноцінної роботи нового підрозділу академії та ефективної підготовки аспірантів?*

Валентина Бенера: Щодо кадрового забезпечення. Усі науково-педагогічні працівники, залучені до реалізації освітньої складової освітньо-наукової програми, відповідають визначеним вимогам: вони є штатними працівниками академії, мають відповідні наукові ступені та вчені звання, виявляють високий рівень наукової активності. Основу матеріально-технічного забезпечення складають навчальні приміщення, які відповідають вимогам комп'ютерного, мультимедійного обладнання. Наукові дослідження проводитимуться на базі педагогічного факультету академії. Інформаційне забезпечення здійснюватимуть наші бібліотеки: відділи обслуговування, комплектування, обробки літератури та наукової організації каталогів, 5 абонементів і 4 читальних зали. Особливого значення надаємо науково-методичному та інформаційно-бібліографічному відділам. Фонд наукової бібліотеки академії нараховує близько 95 тисяч примірників літератури і періодичних видань. В електронно-

му каталозі – понад 76 тисяч записів науково-інформаційних джерел. Створено електронну картотеку книгозабезпечення. Електронна бібліотека містить більше 11 тисяч електронних документів. Читальний зал забезпечений бездротовим доступом до мережі Інтернет. Якщо узагальнити сказане, то наші потреби і наші можливості в забезпеченні ефективного функціонування аспірантури співпадають і відповідають вимогам органів освіти та потребам громадян України.

"Замок": *Не сумніваємось, що неодноразово на сторінках нашого часопису буде поміщений матеріал про ефективну діяльність нашої аспірантури та досягнення її аспірантів. Успіхів!*

(Із професором Валентиною Бенерою розмовляв головний редактор газети "Замок" Анатолій Багнюк)

ВІЧНИЙ ІНТЕРЕС ДО ВІЧНОЇ ПРОБЛЕМИ

Неля ЦИЦЮРА, кандидат біологічних наук

Таким є неослабний і цілком обґрунтований інтерес до проблем людського довголіття, фізичного і духовного здоров'я людини та до шляхів, методів і засобів його зміцнення та забезпечення. Ця проблематика стала темою засідання круглого столу "Здоров'я людини та способи його збереження", присвяченого Всесвітньому дню здоров'я. З метою привернути увагу молоді до питань власного здоров'я організатори заходу – науковці кафедри біології, екології та методики їх викладання – включили до програми засідання висвітлення результатів досліджень взаємозв'язку між способом життя і станом здоров'я, розмову про основні причини порушення здоров'я та шляхи їх подолання, а в загальному – аргументацію необхідності засвоєння та дотримання принципів і правил здорового способу життя.

Саме на цьому наголосила кандидат біологічних наук, доцент Ольга Дух, відкриваючи засідання круглого столу. Дискусію розпочав студент п'ятого курсу спеціальності "Фізичне виховання" Костянтин Пікуль тематичним повідомленням "Функціональні ефекти адаптації серцево-судинної системи до фізичних навантажень". Конкретну медико-біологічну проблему "Захворювання шлунка, викликані Helicobacter pylori" вирішували магістранти Антоніна Вознюк і Наталія Бондарчук. Не просто складне, а одне з найскладніших питань з царини людського здоров'я "Онкологічні захворювання: шляхи діагностики, профілактики та лікування" висвітлювала третьокурсниця Аліна Нечипорук. У майбутнє національної системи охорони здоров'я зазирнула її однокурсниця Анастасія Терещук, яка озвучила тему "Трансплантація в Україні: смерть від безпорадності...". У близьку за інтересами й актуальну для студента і майбутнього держави проблему охорони здоров'я молодого покоління спрямували власні конкретні розвідки п'ятикурсниця Ріта Косар ("Оцінка соматометричних параметрів тіла учнів старшого шкільного віку Почаївської ЗОШ") і четвертокурсниця Лілія Матисюк ("Соматометричні показники студентів спеціальної медичної групи КОГПА ім. Тараса Шевченка"). До проблем забезпечення людського здоров'я студенти-біологи продемонстрували професійний підхід. Як природознавці вони вели розмову про цілющі якості представників місцевої флори: другокурсник Володимир Шевчук запропонував тему "Відоме та невідоме про березовий сік", а його однокурсниця Іванна Свитка – "Лікувальні та харчові властивості ведмежої цибулі (Allium ursinum L.)".

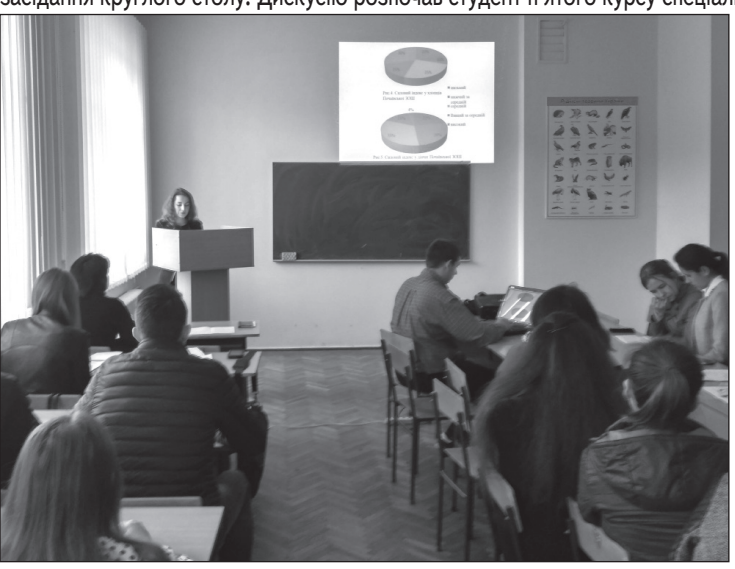

Керівництво підготовкою студентів до наукової дискусії здійснили кандидати біологічних наук Ольга Дух, Оксана Гурська й Ілона Михалюк.

Зауважимо, що круглі столи з проблем охорони здоров'я людини для наших науковців-природознавців і майбутніх вчителів біології стали традиційними.

ПОВЕРНЕННЯ ДО ПТАХІВ

Ілона МИХАЛЮК, кандидат біологічних наук

Щойно птахи повернулися з вирію, як викладачі природничих дисциплін і студенти спеціальності "Біологія" нашої академії спрямували вектор свого дослідницького інтересу на орнітофауну. Це вони зробили спільно з працівниками Національного природного парку "Кременецькі гори", організувавши круглий стіл "Актуальні проблеми орнітофауни". Мета цього заходу: в контексті актуальних проблем орнітофауни з'ясувати основні причини змін у світі птахів, насамперед в аспекті антропогенного впливу; проаналізувати заходи з охорони орнітофауни за допомогою природоохоронних ініціатив; залучити громадськість і молодь до дискусій та практичної діяльності з охорони і збереження птахів у нашому краї.

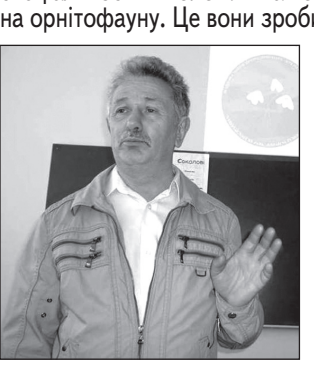

Круглий стіл було приурочено Міжнародному дню птахів. Його засідання відкрила кандидат біологічних наук, доцент Ольга Дух, у виступі якої прозвучали два акценти: важливість природоохоронної роботи у збереженні місцевої орнітофауни та продуктивність науково-практичних контактів науково-педагогічного і студентського колективів академії зі співробітниками НПП "Кременецькі гори". Конкретним виявом таких контактів стали спільні науково-теоретичні заходи (конференції, брейн-ринги, круглі столи, семінари) і результатом спільної практичної діяльності, зокрема екологічні акції та створення пташиних містечок на території природного парку.

Нинішній круглий стіл за складом його учасників був переважно молодіжним: значну частину його програми виконали студенти-біологи. Вони ж були основними й активними дискутантами в обговоренні заявленої проблематики. Тональність дискусії визначили доповідачі-студенти та їх старші колеги – співробітники НПП. Причому працювали вони у формі тандемів. Так, наукове повідомлення студентки Інни Славинської "Птахи України в охоронних списках" працівник відділу екологічної освіти НПП Юлія Голуб конкретизувала дослідженням "Рідкісні види птахів Кременеччини", а доповідь інженера з охорони тваринного світу НПП Мирослава Троцюка "Приваба для хижих птахів і штучні гніздівлі для них" стала контекстом для наукової розвідки майбутнього вчителя біології Ірини Ніколайчук "Канюк звичайний – "Птах року–2017".

Організаторами зустрічі науковців і студентів академії та співробітників НПП "Кременецькі гори" виступили доктор біологічних наук, завідувач кафедри біології, екології та методики їх викладання, професор Микола Ільєнко і науковець цієї ж кафедри Анжела Красовська.

СТУДЕНТИ НА БЕЗПЕКОВОМУ ФОРУМІ

Аліна ДЕМЧУК

На базі Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника відбувся Молодіжний євроатлантичний безпековий форум, учасниками якого стали студенти з Івано-Франківської, Тернопільської, Чернівецької та Закарпатської областей. Честь представляти нашу академію випала автору цих рядків.

Організаторами заходу виступили Посольство Литовської Республіки в Україні, Контактне Посольство НАТО в Україні та Прикарпатський НУ ім. Василя Стефаника. Форум проведений за підтримки Міністерства освіти і науки України, Міністерства молоді та спорту України. У його роботі брали участь ректор університету-господаря, професор Ігор Цепенда, Посол Литовської Республіки в Україні Марюс Януконіс, Комодор Військово-Морських Сил Норвегії і Радник командувача Об'єднаного військового центру НАТО у Ставангері Ганс Гельсет, колишній Міністр закордонних справ України Володимир Огризко, колишній Посол Литовської Республіки в Україні Пятрас Вайтєкунас, Радник Постійного представництва Литви в НАТО Андріус Пурванескас.

"Я дуже радий бачити студентів із чотирьох областей України", – зазначив Надзвичайний Посол Литовської Республіки в Україні Марюс Януконіс, урочисто відкриваючи Форум, і додав, що мета заходу – пояснити, як працює організація НАТО та які можливості вона надає Україні.

Ректор університету Ігор Цепенда підкреслив важливість проведення Форуму і зазначив, що на сьогодні завдання країни – виховати оборонну еліту, яка буде формувати національну безпекову політику України. Він наголосив, що Форум є традиційним, існує для обміну думками, дає змогу студентам поспілкуватися з експертами НАТО, а експертам, у свою чергу, – вислухати думки молодих людей.

Перед учасниками заходу виступив колишній Міністр закордонних справ України Володимир Огризко, який відмітив, що такі зустрічі проводяться з метою повідомити максимум інформації про НАТО.

Колишній посол Литви в Україні Пятрас Вайтекунас прочитав лекцію про глобальну безпеку, пов'язані з нею головні проблеми і шляхи їх вирішення. Професор Прикарпатського національного університету Василь Климончук розповів про гібридну війну, зокрема про застосування Росією методів гібридної війни проти України.

Постійний делегат Литви в НАТО Андрюс Парвунескас пояснив, як працює НАТО, як відбувається прийняття рішень в альянсі.

У рамках Форуму студенти брали участь в інтерактивних дискусіях щодо зміни середовища глобальної безпеки, щодо нових викликів безпеці, зокрема гібридних. Обговорювалися питання сучасної ролі НАТО, безпекової політики України та відносин НАТО – Україна. Крім того, учасники заходу мали змогу взяти участь у симуляції роботи Північноатлантичної ради та Комісії Україна –НАТО.

Закінчився Форум врученням сертифікатів учасникам, словами вдячності, спільними фотографіями та сподіваннями на наступні зустрічі.

ПАМ'ЯТЬ ПОВИННА ЖИТИ

Галина СЕНЬКІВСЬКА, кандидат історичних наук

У Кременецькому краєзнавчому музеї для студентів 11-Фк групи педагогічного коледжу Кременецької гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка було проведено інтегрований урок-лекцію з історії України на тему "Операція "Вісла"".

Учасників заходу привітав директор музею Андрій Левчук. Зі вступним словом про наслідки Другої світової війни та про значення перемоги над нацизмом для народів світу виступив викладач всесвітньої історії, кандидат історичних наук, доцент Олександр Соловей. Його колега, викладач історії України, кандидат історичних наук Валентин Мазурок розкрив особливості повстанського руху на Волині, специфіку українсько-польських відносин в умовах війни та про діяльність відділів УПА в Закерзонні.

Студентка 42-ДК групи Тетяна Онишко прочитала уривки з оповідання Зої Кіцак "Переселенці" про терор Польської Армії Крайової проти етнічних українців у повоєнні роки. А українська повстанська пісня у виконанні студента 41-Мк групи Віталія Бойка під супровід гітари емоційно завершила першу частину лекції.

Друга частина відкрилась розповіддю Олександра Солов'я про долю українського населення Лемківщини, Холмщини, Підляшшя, Надсяння. Він, зокрема, зупинився на передумовах, процесі та наслідках горезвісної операції "Вісла", проведеної комуністичним урядом Польщі за підтримки Москви. Лекцію доповнила Тетяна Онишко черговим уривком з оповідання "Переселенці", де очевидці згадують про жорстокі грабунки українських сіл, про спалювання безцінних пам'яток дерев'яної архітектури – лемківських церков, які були збудовані без жодного цвяха і тому "горіли, неначе смолоскипи, як поминальні свічки над спорожнілими українськими селами...". Гітарист Віталій Бойко завершив проведений захід зворушливими словами з пісенного репертуару "Океану Ельзи".

Пам'ять про українських переселенців, підданих акту геноциду під час операції "Вісла", про солдат, які загинули у роки Другої світової війни, а також про тих, хто віддав своє життя, захищаючи цілісність України на Донбасі, присутні вшанували хвилиною мовчання.

Окрім навчальної мети, такі оригінальні лекції носять глибоко виховний характер, а тому й необхідні для нашого студентства і цікаві для дорослої аудиторії.

ТВОРЧІ КОНКУРСИ

Василь РАЙЧУК

Науково-педагогічні працівники мистецьких кафедр гуманітарного факультету нашої академії провели творчі конкурси з образотворчого та музичного мистецтв серед учнів загальноосвітніх шкіл регіону – потенційних абітурієнтів нашого навчального закладу.

Науковці кафедри методики викла-

дання мистецьких дисциплін організували конкурс на кращу роботу з образотворчого мистецтва, присвячений художнику-краянину Івану Хворостецькому. Метою конкурсу стало виявлення художньо обдарованих випускників загальноосвітніх шкіл, ліцеїв, гімназій, які бажають навчатись у нашому ВНЗ: в академії – на базі повної загальної середньої освіти, в педагогічному коледжі – на основі базової загальної середньої освіти. Мистецьке змагання проводилось в один тур. У ньому брали

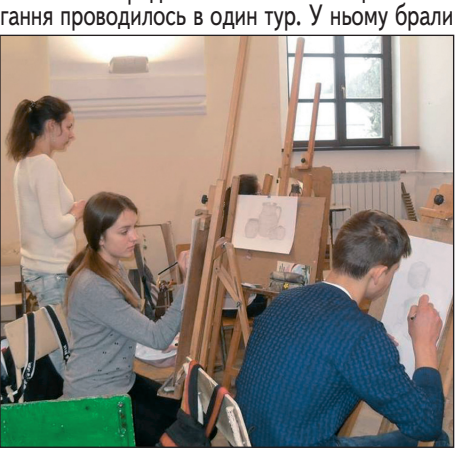

участь школярі, які мають нахил до образотворчого мистецтва, володіють основами образотворчої грамоти і завершують навчання в 9 або 11 класах загальноосвітньої школи. Живописні чи графічні матеріали (акварель, гуаш, олівці, туш тощо) для виконання творчих робіт конкурсанти обирали самостійно. Їх роботи оцінювало журі у складі професора Олександра Дем'янчука (голова), доцента Олександри Панфілової, старшого викладача Дмитра Синенького, асистентів Богдани Гуменюк і Тетяни Балбус.

За рішенням журі, серед нинішніх дев'ятикласників – майбутніх абітурієнтів педагогічного коледжу – кращі роботи представили Марія Шлапчинська (с.Підзамче Радивилівського району) – І місце, Іванна Джура (Радивилівська школа № 2 – ліцей) – ІІ місце й учениця цієї ж школи-ліцею Анна Токмина – ІІІ місце. З дев'ятикласників, котрі в якості творчої роботи обрали рисунок, призерами стали учениця Башарівської ЗОШ Радивилівського району Марія Чишрук (І місце), дев'ятикласниця Бодаківської ЗОШ Збаразького району Надія Костюк (ІІ місце) й учениця Радивилівської школи № 2 – ліцею

Вікторія Демчук (ІІІ місце). Відзначимо, що потужний образотворчий потенціал виявили дев'ятикласники шкіл Радивилівського району (Рівненщина): вони вибороли п'ять призових місць із шести, причому забрали весь п'єдестал пошани в номінації "Живопис".

А в конкурсантів-одинадцятикласників домінували випускники шкіл Збаражчини. Із живопису визнані кращими роботи учениці Старовишнівецької ЗОШ Анастасії Ткачук (І місце) та її колеги з Бутинської ЗОШ Ангеліни Закусило (ІІ місце). Їх краянин, учень 11 класу Бутинської ЗОШ Іван Майструк став другим у номінації "Рисунок", а перше місце посіла учениця Почаївського ВПУ Каріна Сиротюк.

Юні любителі музики як потенційні абітурієнти нашого ВНЗ за спеціальністю "Музичне мистецтво" змагалися за програмою конкурсу інструментального та вокального виконавства, присвяченого композитору-кременчанину Михайлові Вериківському й організованому науковцями кафедри гри на музичних інструментах і вокально-хорових дисциплін. Музично обдаровані учні 9 та 11 класів шкіл регіону демонстрували свої таланти з володіння музичними інструментами (фортепіано, струнно-смичкові, народні та духові) та з майстерності співу (народна пісня, романс, пісня шкільного репертуару). До складу журі входили доцент Оксана Легкун (голова), музикознавці академії та коледжу Левко й Ірина Харамбури, Олена Новик, Валерій Яскевич.

Кращими вокалістами серед одинадцятикласників визнано учня Почаївського ВПУ Олексія Боднара (І місце) та Вадима Присяжнюка з Ланівеччини (ІІ місце). Серед піаністів пальму першості здобув Богдан Андрійчук з с.Юськівці (Лановеччина).

Напруженою була боротьба між дев'ятикласниками-інструменталістами. У класі баяна перемогу здобули Інна Волинець (Вишнівець) і Наталя Загнійна (Коланівеччина). Першою бандуристкою названа Оксана Маньовська з Новосілки, а Христина Самуляк зі Скалата стала другою. З юних піаністів відзначено Зоряну Починок із Бучача, а також Тетяну Нарінецьку з Нового Села

Підволочиського району й Олену Цвенчишин із с.Смиківці Тернопільського району.

Справжні таланти виявилися серед дев'ятикласників-вокалістів. Вони виступали настільки рівно і для свого початкового досвіду досить майстерно, що журі було змушене призначати по кілька призових місць. Вокальну першість розділили між собою Зоряна Починок із Бучача і Сергій Доротюк із Кременця. Кременчанка Ірина Кондратюк, Андріана Москалюк зі Скалата, Вікторія Шевчук з Підволочиська, Аліна Джурило з Волочиська зайняли другу позицію. Третє місце – у представниці Скалата Юлія Чирик і Христина Самуляк.

Переможці нагороджені дипломами й отримали право на переважне зарахування до академії чи коледжу за інших рівних умов.

ДОПОМОЖЕМО ЗНАЙТИ СЕБЕ

Наталія БАБІЙ

Здобуття вищої освіти в умовах інформаційного суспільства – вимога життя. Для зрілої особистості це є аксіомою. У молодого покоління – особливі пріоритети та підходи. Реформи, що відбуваються в освітній сфері, викликають тривожні настрої в учнівському середовищі, спричинюють переживання за спроможність сім'ї оплатити витрати майбутнього студента та інші турботи. Як наслідок, багато старшокласників планують по завершенні навчання у школі одразу приступати до трудової діяльності, бажано за рубежем. Ця проблема турбує широку громадськість, особливо педагогічну. Одним із шляхів її розв'язання є просвітницькі бесіди та профорієнтаційні контакти зі школярами, що допоможуть їм подивитись на своє майбутнє під іншим кутом

зору, оцінити ситуацію всесторонньо, з більшим ступенем об'єктивності.

З огляду на це кафедра педагогіки та психології нашої академії організувала профорієнтаційну зустріч з учнями старших класів загальноосвітніх шкіл м. Кременця. Захід ініційований практичними психологами ЗОШ №3 і №4 Галиною Кравчук і Наталією Герасимович.

Старшокласники зі своїми наставниками завітали до нашого ВНЗ. З вітальним словом перед гостями виступили завідувач кафедри педагогіки та психології, доцент Любов Кравець і декан педагогічного факультету, доцент Людмила Врочинська. Вони розкрили учням важливість здобуття вищої освіти, проінформували про спеціальності, з яких академія здійснює підготовку фахівців, і запросили юнаків та дівчат на навчання.

Багатогранність студентського життя потенційним абітурієнтам висвітлили наші нинішні студенти, майбутні соціальні педагоги Анжеліка Бойчук, Тетяна Тимець і завтрашній вчитель музики Софія Горобець. Дівчата підготували змістовні мультимедійні презентації, відеоролики, в яких охопили аспекти навчання, теоретичної і практичної підготовки, змістовного молодіжного дозвілля. Різні форми занять і практики, розмаїття конкурсів, вистав та інших культурно-розважальних заходів знайшли позитивний відгук у присутніх.

Зустріч продовжилася в Музеї історії навчального закладу. Враховуючи вікові особливості відвідувачів, завідувач Музею Валентина Шпак підготувала цікавий екскурс в історичне минуле нашого ВНЗ. Здивовані, а подекуди і вражені фактами про становлення й розвиток академії, школярі не оминули увагою сучасний дизайн і багатство експонатів Музею. Десятки запитань старшокласників і ґрунтовні відповіді Валентини Шпак затягнули візит довше очікуваного: захід, запланований на одну годину, у підсумку вийшов за межі цілих двох годин.

З головного корпусу школярі попрямували до Виставкової зали академії, де старший викладач кафедри теорії і методики трудового навчання і технологій Олександр

Ємець ознайомив їх із кращими роботами студентів спеціальності «Технологічна освіта». Висока якість та оригінальність виробів неабияк вразили учнів, а огляд книжкових фондів бібліотеки доповнив уявлення про широкі можливості і перспективи закладу, повз який, як зізнались школярі пізніше, проходили не раз, не здогадуючись про його потужність.

На цьому екскурсія не завершилась: гості пройшли старовинними коридорами історичного архітектурного комплексу XVIII ст., відвідали Концертний зал Гуго Коллонтая, Фотогалерею довоєнної фотографії. Це доповнило позитивні враження учнів. Задоволені і максимально завантажені змістовністю заходу, юні гості висловили бажання завітати й оглянути майстерні, де навчають виготовляти вироби – ці справжні шедеври, від яких у Виставковій залі важко було відвести погляд.

Невимушене спілкування, спільні світлини й обмін контактами вселяють надію, що ці учні, а незабаром – випускники загальноосвітніх шкіл, повернуться до нашої академії не на чергову екскурсію, а за знаннями, професійною підготовкою до педагогічної діяльності.

В загальному, такі зустрічі – не просто елемент профорієнтаційної роботи, а форма співпраці науковців академії з педагогами ЗОШ з метою допомогти шкільній молоді визначитись у виборі життєвого шляху, знайти себе у фаховій діяльності, в громадсько-політичному житті.

ЖИТОМИР – КРЕМЕНЕЦЬ: ОБМІН ВІЗИТАМИ

Наталія БАБІЙ

Старовинний і завжди привітний Кременець у розквіті весни відвідала молодь із Житомирщини. Візит мав плановий характер і здійснився в рамках реалізації програми студентської академічної мобільності. Тож студенти педагогічного факультету Житомирського державного університету ім. Івана Франка

прибули до нашої академії. Організацію і проведення заходів, передбачених програмою, взяли на себе кафедра педагогіки та психології і 31-СП група на чолі з куратором Іриною Лизун.

Знайомство житомирських студентів із Кременецькою гуманітарно-педагогічною академією ім. Тараса Шевченка розпочалось із зустрічі з ректором, професором Афанасієм Ломаковичем, а продовжилося спілкуванням з викладачами і завідувачем кафедри педагогіки та психології Любов'ю Кравець, де були розкриті особливості підготовки фахівців соціальної роботи у нашій академії. Чіткіші уявлення про зміст навчальних дисциплін і про майстерність викладачів нашого ВНЗ студенти ЖДУ мали змогу отримати під час відвідування навчальних занять «Основи соціально-педагогічних досліджень» (кандидат педагогічних наук, професор Олександр Безносюк), «Психологія особистості» (кандидат психологічних наук Віталій Мартинюк), «Основи професійної творчості у

соціальній сфері» (кандидат педагогічних наук Наталія Бодруг), «Соціально-педагогічна діяльність з дітьми та молоддю у літній період» (кандидат педагогічних наук, доцент Любов Кравець) та виховного заходу на тему «Розкажи мені про себе» (кандидат педагогічних наук, доцент Софія Корнієнко).

Інформаційне навантаження було розподілене впродовж усього періоду перебування гостей, тому вони не відчували перевтоми і мали можливість поспілкуватися зі студентами академії, оцінити достоїнства ВНЗ та міста у ході кількох екскурсій. Вечірню прогулянку Кременцем провів кандидат історичних наук, доцент Олександр Соловей, а наступного дня завідувач Музею історії навчального закладу Валентина Шпак доповнила враження молоді відомостями про історичне минуле ВНЗ. Таємниці замків Тернопільщини повідав візитерам Андрій Заблоцький, організувавши екскурсію до старовинного Вишнівця. Завітали житомирські студенти і до сусідньої Дубенщини, де відвідали Дубенський замок і військову частину. Підполковник Юрій Нечитайло розповів студентам про специфіку діяльності військовослужбовців, розкрив актуальні проблеми української армії. Кандидат педагогічних наук, до-

цент Лариса Данильчук продовжила розмову і висвітлила результати реалізації концепції «Національно-патріотичне виховання дітей та молоді», отримані у ході плідної співпраці науково-дослідної лабораторії «Креативної педагогіки та PR» і військової частини.

Святі місця, які відвідують християни з усіх куточків України та зарубіжжя, не оминули й наші гості. Екскурсії до Почаївської лаври та на джерело Святої Анни відбулись напередодні від'їзду. А на завершення – теплий прощальний вечір, організований студентами 31-СП групи, в ході якого стало зрозуміло, що перша зустріч однозначно не стане останньою.

І дійсно, невдовзі студенти нашої академії, прийнявши запрошення, здійснили візит до Житомирського державного університету ім. Івана Франка. Знайомство з Житомиром розпочалось із екскурсії містом, відвідування музеїв, визначних місць і пам'яток. У ВНЗ делегацію з Кременця привітно зустріли члени кафедри соціальної педагогіки та психології ЖДУ. По завершенні офіційної зустрічі наші студенти на чолі з викладачами нашої академії Володимиром Терпелюком і Андрієм Заблоцьким разом з новими друзями відвідали виставку відомого українського художника Юрія Камишного. Наступного дня брали участь у форум-виставі «Бабусине щастя», що для наших студентів було незвичною формою роботи. До слова, по приїзді майбутні соціальні педагоги з упевненістю повідомили, що в новому навчальному семестрі обов'язково відтворять здобутий досвід і організують аналогічний захід в рідній альма-матер.

Звичайно, програма студентської академічної мобільності включала не тільки культурно-розважальні заходи, а й передбачала навчання, збагачення теоретичних і практичних знань з фахових дисциплін. Тож в рамках програми відбулася зустріч із доктором педагогічних наук, проректором з наукової роботи ЖДУ імені Івана Франка, професором Наталією Сейко. Далі – відвідання семінарського білінгвального заняття з курсу «Актуальні проблеми соціальної роботи», участь у квесті «Усвідомлене батьківство – щаслива сім'я» і в тренінгу «Профілактика насильницьких дій. Стамбульська конвенція». І насамкінець – масовий захід «Людина року», де наші делегати, звісно, були не пасивними глядачами, а навпаки – активними учасниками.

Зустрічі студентів нашої академії та Житомирського ДУ ім. Івана Франка продемонстрували, що студентська мобільність – це завжди цікаво і корисно.

КРЕМЕНЕЦЬКА ОБЛАСНА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ ІМ. ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

відповідно до Закону України «Про вищу освіту»

на заміщення вакантних посад:

1. Кафедра іноземних мов та методики їх викладання:
доцента – 1 (кандидат наук, доцент) (0,5 ст.)
доцента кафедри – 3 (кандидат наук) (3 ст.)
старшого викладача – 1 (1 ст.)
асистента – 2 (1,5 ст.)

2. Кафедра української філології та суспільних дисциплін:
доцента – 1 (кандидат наук, доцент) (0,5 ст.)
доцента кафедри – 1 (кандидат наук) (0,5 ст.)
старшого викладача – 1 (кандидат наук) (1 ст.)

3. Кафедра методики викладання мистецьких дисциплін:т
асистента – 1 (1 ст.)

4. Кафедра гри на музичних інструментах та вокально-хорових дисциплін:т
доцента кафедри – 1 (заслужений артист України, доцент) (1 ст.)
асистента – 4 (4 ст.)

5. Кафедра теорії і методики трудового навчання та технологій:
доцента кафедри – 2 (кандидат наук) (2 ст.)

6. Кафедра теорії і методики дошкільної та початкової освіти:
старшого викладача – 1 (кандидат наук) (1 ст.)

7. Кафедра педагогіки та психології:
старшого викладача – 3 (кандидат наук) (3 ст.)
асистента – 1 (1 ст.)

8. Кафедра спортивних ігор та туризму:
доцента кафедри – 1 (кандидат наук) (1 ст.)
старшого викладача – 1 (кандидат наук) (1 ст.)
асистента – 1 (1 ст.)

9. Кафедра теоретико-методичних основ фізичного виховання:
доцента – 1 (кандидат наук, доцент) (1 ст.)
асистента – 2 (2 ст.)

Перелік документів, які подають на ім'я ректора академії: заява, список наукових праць і винаходів; документи, які підтверджують підвищення кваліфікації протягом останніх п'яти років (дипломи, сертифікати, свідоцтва, інші передбачені законодавством України документи); письмовий звіт за попередній період про наукову, навчальну, методичну, організаційну роботу.

Претенденти, які не працюють в академії, крім заяви подають: особовий листок з обліку кадрів (засвідчений за попереднім місцем роботи); 2 фотокартки розміром 4х6см, автобіографію; копії документів про повну вищу освіту, науковий ступінь, вчене звання, засвідчені в установленому порядку; копію паспорта громадянина України (стор. 1, 2 і 11); копію трудової книжки, засвідчену кадровою службою за основним місцем роботи із зазначенням дати засвідчення; список наукових праць і винаходів та інші документи, які свідчать про професійні якості претендента.

Термін подання документів на участь у конкурсі – 30 днів від дня опублікування оголошення у пресі (газета «Замок») та на офіційному веб-сайті навчального закладу.

Документи подаються у відділ кадрів академії за адресою: вул. Ліцейна, 1, м. Кременець, 47003.

Телефон для довідок: (03546) 2-19-91, 2-24-15.

ЗА ГРАНТОВИМ ПРОЕКТОМ

Ольга ДУХ
кандидат біологічних наук

Відбулося підведення підсумків грантового проекту «Перлини минулого – намисто майбутнього» в рамках програми «CHOICE – Культурна Спадщина: Можливості Підвищення Громадської Активності» від Асоціації Агентств Місцевої Демократії (АЛДА). У Кременці цей проект реалізовувався громадською організацією «Кременецька екологічна ліга» спільно із Кременецькою міською радою, Національним природним парком «Кременецькі гори», волонтерами міста та з активною участю викладачів і студентів Кременецької гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка.

У результаті акції в туристичний маршрут по місту включено чотири нових об'єкти: Єврейське і П'ятницьке (Козацьке) кладовище, гідрологічну пам'ятку природи «Джерело «Корито» та підземні лабіринти «Кременецькі каменоломні».

Кожен із цих об'єктів був окультурений і облаштований

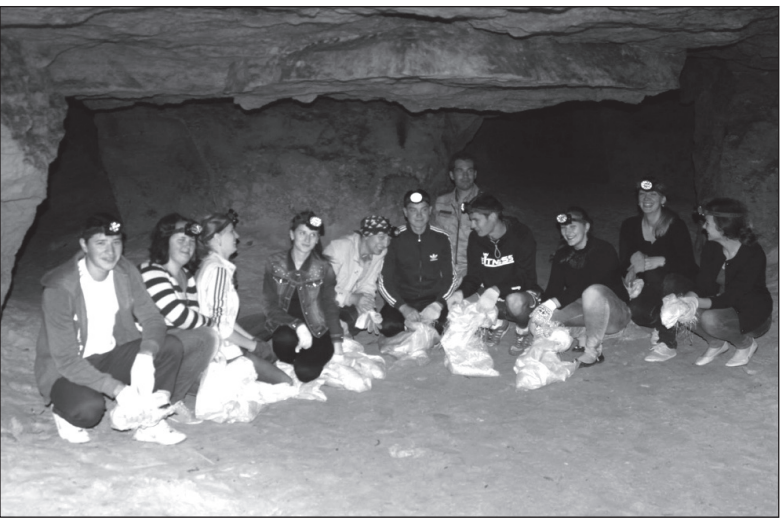

інформаційними щитами, лавочками та вказівниками. Проведено конкурс соціальної реклами «Відродження історії та культури мого міста», молодіжну конференцію «Спадщина Кременецьких гір», круглий стіл «Музеї та музейні експозиції як засіб збереження та популяризації історичної та культурної спадщини краю». Видано буклети та карти пішохідного туристичного маршруту «Стежками древнього Кременця», еколого-просвітницький краєзнавчий журнал «Край», збірник матеріалів Молодіжної науково-практичної конференції «Спадщина Кременецьких гір», фото-буклети «Зберегти або втратити назавжди...». Особливої уваги заслуговують відеофільм та відеоролик «Стежками древнього Кременця», які роблять хорошу промоцію туристичним об'єктам міста.

На підсумковому засіданні голова ГО «Кременецька екологічна ліга» Оксана Тимошенко і голова Кременецької міської ради Олексій Ковальчук висловили вдячність окремим організаціям і громадянам за допомогу у справі збереження природної та культурної спадщини міста Кременця. Подяки отримали місцеві підприємці Віктор Герасимович, Олег Левчунь, Роман Тимощук і Петро Грам'як, волонтери Віталій Чумакевич, Микола Данилюк, Ганна Пурдик, Віктор Якубовський, Віктор Кисіль, Володимир Василевський, Тетяна Мишаківська, Ольга Дух, Юрій Русняк, а також колектив кафедри біології, екології та методики їх викладання Кременецької гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка, студентські колективи нашої академії, Кременецького медичного училища імені А. Річинського та колектив Національного природного парку «Кременецькі гори».

Організатори акції переконані, що після успішної реалізації грантового проекту зросте активність місцевої громади у справі розвитку та використання туристичного і рекреаційного потенціалу міста Кременця.

ДО КЛАСИКИ – ПО-ТВОРЧОМУ

ВИСТАВА-ГУЛЯННЯ НА МАЙДАНІ

Василь СКОРОПЛЯС

Так повідомляла афіша про «Енеїду» – нову прем'єру студентського експериментального театру «Пілігрим», знаного не тільки в КОГПА ім. Тараса Шевченка та педагогічному коледжі, але й далеко за межами Кременця. Така афіша, як завжди, інтригувала глядача, і він йшов з потаємною думкою: «Чим цього разу здивує «Пілігрим»?». А гуляння вийшло на славу – з музиками, викрутасами, вихилясами та забавами.

Учасники дійства тонко вловили бурлескну стихію автора, втіливши її саме в такій формі. Ця стихія понесла глядача на крилах подій, що розігрувалися перед ним. Еней, як уособлення сили та незламності духу нашого народу, вигнаний з рідної землі, як запорожці (вигнані царицею Катериною за Дунай), потрапляє в складні, хоч і комедійні ситуації, з яких потрібно постійно виплутуватись, рятуючи ватагу козарлюг. А влаштовують йому перепони «боги» з Олімпу, котрі живуть у розпусті та стравлюють ворогів з Енеєм, немов нинішні чинуші.

З веселощами та сміхом проходять драматичні епізоди. В останній битві з Турном Еней бачить, що йому непереливки і ні на кого покластися, крім справжніх друзів-вояків, збирає всю силу духу в кулак та зі словами «Любов к Отчизні де героїнь, там вража сила не устоїть...», ніби лицарі Майдану, котрі пішли боронити рідну землю від лютого агресора, виступає на цю битву. І, звичайно ж, перемагає! У виставі дуже символічно зроблено цей ритуальний фінал. Дівчата в народних строях підносять Енею глечик з водою, якою він очищається після бою, потім білосніжним рушником обтирається й одягає вишиванку.

Глядачі в єдиному пориві схоплюються з місць – і шквал аплодисментів нагороджує всіх учасників вистави-гуляння. І персонально виконавців ролей Енея (Віталій Бойко, Павло Левицький, Андрій Дубас), Дідони (Іванна Свитка, Марина Крупенко), Еола (Павло Левицький, Назар Прокопів, Назар Буграк), Нептуна (Юрій Коханевич, Володимир Репетило, Антон Луб'яницький, Андрій Колісник), Венери (Ольга Гануліч, Євгенія Дубчак, Катерина Нікішина), Юнони (Ірина Бевсюк, Марія Мазовіта), Зевса (Назар Повар, Антон Луб'яницький), Латина (Роман Левандовський, Антон Луб'яницький, Назар Прокопів), Лавісі (Валентина Назар, Катерина Нікішина), Вулкана (Антон Луб'яницький, Максим Туницький), Турна (Олександр Ковень, Назар Повар), Троянців (Володимира Репетила, Назара Буграка, Андрія Колісника), Богині (Євгенія Дубчак).

Не відбулося б це гуляння без Євгена Найчука (постановка викрутасів, вихилясів), Мар'яни Томашівської, Павла Яловського, Павла Левицького, В'ячеслава Войтка, сестер Марії та Оксани Парфенюк, котрі грали, шуміли, барабанили та били в литаври.

Нафантазував все це і поставив автор цієї статті. Йому допомагали Марина Крупенко, Олександр Ковень, Андрій Дубас, Марія Мазовіта та Роман Харамбура.

Окрім них, перед виставою і під час неї «збурювала море» (на бандурі) Ірина Хохлюк, виковував реквізити Юрій Цимбалюк, «золотив» – Олександр Ковень, клепали, заварювали, свердлили – Назар Повар, Олександр Ковень, стругали, точили, шліфували Валерій Швед, Віктор Мартинюк, Віталій Цісарук та всі учасники, кроїла, шила, перешивала – Лілія Фурсик, клеїли, вирізали – всі актори театру, розмалювали – Юлія Янчук і студенти-образотворці.

Сприяли в постановці вистави ректор академії, професор Афанасій Ломакович, проректори Микола Сиротюк, Андрій Соляник, директор коледжу Оксана Камінська, голова профспілки викладачів Василь Трифонюк.

А на початку червня на виставу були запрошені жителі міста Кременця. Вона пройшла з таким же успіхом. Вдячні глядачі на цей раз, окрім квітів, піднесли виконавцям солодощі, після чого жваво обговорювали виставу, адже серед них були учасники цієї вистави 2007 року Руслана Казновецька, Ірина Кравчук, Євгенія Діхтярук, брати Олександр та Андрій Плетюки.Розділив своє захоплення учасник цієї ж вистави двадцятирічної давності Леонід Кічатий.

Загальну вдячність від глядачів висловив отець Володимир Буграк – настоятель Храму Преображення Господнього, котрий надав посильну допомогу в організаційних питаннях.

ЕМОЦІЇ ПО «ЕНЕЇДІ»

Марія ПАСЕВИЧ
власкор «Замку»

На подвір'ї історичного корпусу нашої академії відбулась прем'єра вистави «Енеїда» – відомого бурлеску Івана Котляревського. Сцекнічне втілення твору здійснив студентський експериментальний театр «Пілігрим» академії та педагогічного коледжу під керівництвом незмінного режисера Василя Скоропляса.

Цікавим було те, що вистава пройшлапід відкритим небом.

Новинкою дійства стали флаєри-листівки, де зафіксовано імена тих, хто працює і на сцені, і за сценою. Для глядачів немов відкрили «закулісся» студентського театру. Бо ж, дивлячись виставу, ми не задумуємось, як багато праці вкладено та задіяно людей для показу драматичного твору.

Історичною прикрасою вистави була будівля нашої академії, яка теж грала свою роль, адже улюблений студентський балкон став самим Олімпом.

Та ці всі реквізити були б нічим без неперевершеної гри юних акторів. Деколи можна задуматися, чи справді аматори на сцені: завдяки майстерності і таланту студенти вдало переносили глядачів із сьогодення в епоху Троянської війни.

Особливо треба відзначити романтично-войовничого Енея, якого зіграв студент 41-Мк групи Віталій Бойко. Емоції троянця передалися, напевно, кожному, хто прийшов подивитися на гуляння на майдані (а таких було чимало). Та й, мабуть, багато юних сердець полонив цей «парубок моторний».

Та й сильна частина глядачів не залишилася без уваги. Їхні серця полонили богині з Олімпу Дідона та Венера (відповідно Іванна Свитка (21-Б) і Оля Гануліч (41-Н)). Дівчата чудово відобразили тяжку жіночу долю: хвилювання за сина та коханого. Ми щиро співпереживали із кожною з них.

У незвичайному світлі постав перед глядачем і студент 21-ТО Назар Повар у ролі Зевса. Юний актор неймовірно правдиво показав головного бога Олімпу: своєю грою він втілив і Зевсову силу, і зобразив його пияцтво та самодурство, що точно відтворює події, описані Котляревським.Завзятого Енеєвого противника Турна цікаво представив Олександр Ковень, гра якого не тільки завойовувала, а й забавляла. Він зобразив Турна в позитивному образі воїна та зумів вміло висміяти його негативні риси.

У Марії Мазовітій (41-ДПК) глядач впізнав пліткарку Юнону – затяту противницю Енея та підлабузницю Зевса.

Всі події на сцені жваво підсилював музичний супровід Мар'яни Томашівської, Павла Яловського, сестер Марії та Оксани Парфенюк, Павла Левицького та В'ячеслава Войтка.

Актори добре постаралися, за що й отримали шквал оплесків та овацій.

Глядач в очікуванні нових постановок.

Якщо ти хочеш бути не лише пасивним глядачем у залі, а й вийти на сцену, якщо ти маєш бажання зробити свій внесок в студентське мистецтво, то не барись!

Для участі НЕ обов'язково бути актором та НЕ потрібно мати попереднього акторського досвіду: важливе тільки твоє бажання, натхнення і трохи вільного часу, який ти готовий присвятити творчості.

Фото Петра ДАНИЛЮКА
і Дарини КАМІНЯРСЬКОЇ

СИНТЕЗ МИСТЕЦТВА І ГУМАННОСТІ

Наталія БАБІЙ

Відзначення Міжнародного дня захисту дітей у Кременці цьогоріч відбувалося різнопланово. У міському парку культури і відпочинку – концертно-розважальна програма, танці, забави, де діти мали нагоду відпочити, поспілкуватися зі своїми друзями. А продовжилося свято біля Меморіалу Слави. Тут кожен із дітей, хто надіслав заявки, демонстрував свої художні таланти під час проведення дитячого пленеру «Палітра рідного міста». Для його організації об'єднали зусилля громадські організації «Кременецька екологічна ліга», яку представляла кандидат біологічних наук, доцент Ольга Дух, і «Товариство батьків дітей-інвалідів та їх друзів «Зоря надії» (її представник – Наталія Бабій). Співорганізаторами виступили Кременецька міська рада і кафедра методики викладання мистецьких дисциплін Кременецької гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка. Відчутну фінансову підтримку надали «Кременецька екологічна ліга», а також студентський профспілковий комітет КОГПА і креатив-студія «Подія». Доцент кафедри методики викладання мистецьких дисциплін академії, кандидат мистецтвознавства Олександра Панфілова та її колеги по кафедрі забезпечили дітей мольбертами, а представники «Еколіги» – папером, фарбами, пензликами тощо...

Учасниками мистецького заходу стали як діти з особливими потребами, так і здорові діти, в чому й полягала його основна мета: об'єднати за одним заняттям дітей, які різняться за своїми можливостями пізнавати навколишній світ і відображати його на папері. Як і передбачали організатори, всі учасники, незалежно від стану здоров'я, отримали величезне задоволення від малювання на мольбертах, виставлених у ряд вздовж алеї, на свіжому повітрі, разом з батьками і рідними, в атмосфері радості та справжнього свята. Під час заняття стиралися всі бар'єри, з якими неминуче стикаються в повсякденному житті дорослі й малі, які мають гіркий статус інвалідності. Діти відкрито спілкувалися, старанно працювали над своїми малюнками, пригощалися солодощами за одним столом, а насамкінець виконали спільний малюнок. Тільки на ньому відобразили не пейзажі міста, його архітектуру, а зафіксували свої різнокольорові долоньки. Кожна дитина сама обирала колір фарби, яку їй наносили на долоню, і поспішала долучитись до спільної «картини». Неможливо було упустити той факт, що діти, які мають обмежені можливості здоров'я, обирали яскраво-червону фарбу. Це свідчить про потребу і прагнення бути поміченими, в центрі уваги, а не десь далеко «на периферії, у сірих чи блідих тонах».

До створення мистецького свята для дітей долучились і студенти нашої академії, в основному майбутні соціальні педагоги, а також представники інших спеціальностей. Під керівництвом завідувача кафедри педагогіки та психології, доцента Любові Кравець юнаки і дівчата активно допомагали організаторам, водночас здобуваючи власний практичний досвід, важливий для діяльності за фахом.

Подібні заходи сприяють формуванню свідомої позиції молоді в суспільному житті і розвитку прагнення долучатись до реалізації позитивних ініціатив. Тому дитячий пленер – не перший і, безумовно, не останній задум, втілений за підтримки нашого студентства і викладачів.

Перший заступник голови міської ради Микола Матвіюк привітав учасників пленеру і вручив їм сертифікати і путівники «Стежками древнього Кременця».

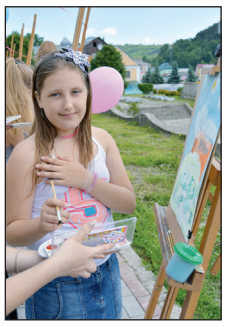

Юлія СТРЕЛЬЧУК

КРЕМЕНЦЮ МІЙ...

Студенти 11-ТОк групи педагогічного коледжу спільно з працівниками бібліотеки нашої академії організували для колективу навчального закладу літературно-музичну композицію, приурочену Дню міста під назвою "Кременцю мій, ти оспіваний геніям в музиці, кольорі, слові".

Свято розпочав запис "Пісні про Кременець" Ніни Багнюк і Василя Сабрана – авторського тандему нашого ВНЗ. Бібліотекар Раїса Пасіюла привітала присутніх з наступаючим святом нашого міста і запропонувала інформаційну довідку про Кременець – цей чудовий, один із найдревніших центрів волинської культури, історія якого поєднала в собі легенди сивої давнини та героїчну минувшину останніх століть, змальовані у творах архітекторів і скульпторів, художників і музикантів, письменників і поетів.

У літературній композиції брали участь ведучі Антоніна Свиридюк та Олександр Собчук, студенти-першокурсники спеціальності "Технологічна освіта" Максим Терновий, Анастасія Тимощук, Роман Герасим'юк, Юрій Олексюк, Назарій Саган, Марія Козла, Христина Котик, Ігор Боярчук, і Михайло Авдійчук. Вони ознайомили своїх колег та педагогів зі спогадами про наше місто Тараса Шевченка і Лесі Українки, Максима Рильського і Павла Тичини, читали уривки із прозових та поетичних творів Бориса Харчука й Уласа Самчука, поезії про Кременець класиків і майстрів поетичного слова рідного краю: Юліуша Словацького, Галини Гордасевич, Олександра Неприцького-Грановського, Георгія Петрука-Попика, Володимира Вихруща, Людмили Майдіної.

Учасниками літературного свята були учениця Кременецької ЗОШ № 2 Вікторія Кащук, яка читала поезію своєї бабусі, літературного редактора газети "Замок" Ніни Багнюк, і сама авторка поезій із добіркою тематичних віршів про Кременець.

На завершення в'язанку популярних українських пісень подарував студент 11-Мк групи, неодноразовий лауреат пісенних конкурсів Станіслав Семенюк.

МИКОЛА МАТЕРСЬКИЙ: ВИТОКИ ДИНАСТІЇ

Анатолій БАГНЮК
головний редактор "Замку"

Справжній талант не визначається ні високими титулами, ні почесними званнями. Бо талант – це дар Божий, а тому не потребує ні офіційного схвалення, ні документального підтвердження. Талановита людина сама себе

стверджує власним обдаруванням. Часто всупереч офіційному сприйняттю її особи та її творчості. Не були обласкані владою і не мали поважних статусів ні Сковорода, ні Шевченко, ні кобзарі-бандуристи. Проте всі вони отримали всенародне визнання як істинно народні таланти.

Саме до такої плеяди митців належить Микола Матерський – не просто представник, а родоначальник однієї із творчих династій Кременеччини, яка поряд з родинами Вериківських, Шумовських, Думицьких дала нашому краю та й українській музичній культурі в цілому когорту музикознавців, композиторів, регентів, музикантів-виконавців, педагогів музичної освіти.

Життєвий і творчий шлях талановитої людини ніколи не буває простим. Син священика з українського села Долобичів на Холмщині, він народився 1915 року в Новокерменчику поблизу Маріуполя, куди сім'ю Матерських "загнала Перша світова війна. Однак свою життєтворчість пов'язав із Кременцем, а сюди його привели любов до музики, талант музиканта і рішення батька. З огляду на музичні здібності Миколи батько, диякон Антон Матерський, вирішив віддати його до духовної семінарії. Українську православну духовну семінарію у Кременці обрали не випадково: вона була єдиним українським духовним навчальним закладом у всій тогочасній Польщі. Йшов 1929 рік. До цього часу сім'я Матерських повернулась у Долобичів, а Микола закінчив місцеву семирічку. В семінарії у віці 15 років він вперше став за диригентський пульт, керував семінарським хором. Тут же оволодів грою на скрипці, основами музичної грамоти і культурою співу. Академічний похід в музику продовжився, але не завершився на теологічному факультеті Варшавського університету. Знову втрутилася війна. На цей раз Друга світова, котра перекреслила життєві плани молодого Миколи Матерського. Останній курс Університету завершити не вдалось, прийшлося повернутись до Кременця, куди ще за його навчання в семінарії переїхала сім'я Матерських із Холмщини і де батько служив дияконом Туницької церкви.

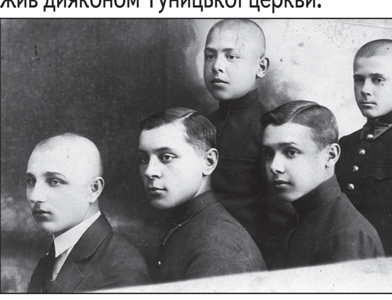

Восени 1939 року Миколу Матерського призначають директором школи у Великих Фільварках (нині с.Плоске Кременецького району). Одночасно він викладає українську мову та літературу – шкільні предмети, такі необхідні після 20-річного панування польської освітньої політики. Через два роки переходить працювати в Кременецьку СШ №3. Викладав лише музику та співи, бо документа про закінчену вищу освіту не мав, що спонукало згодом (вже після війни) заочно закінчити Львівський держуніверситет ім. Івана Франка й отримати диплом вчителя української мови та літератури.

Так Микола Матерський, українець за духом і музикант за покликанням, поєднав у своїй життєтворчості ці дві принципово визначальні риси особистості: вчив юне покоління володіти рідним словом і розуміти національну музику, насамперед українську пісню. Тут Микола Антонович Матерський виступає як педагог-патріот у його мовно-патріотичному та музично-мистецькому контекстах.

Вихід на пенсію в 1976 році зовсім не означав відходу від активного творчого життя. Його запросили у Плосківську восьмирічку викладати музику та співи. Працював там до 1989 року. Водночас успішно керував колективом художньої самодіяльності: хор плосківчан постійно здобував дипломи і грамоти на районному й обласному фестивалях і конкурсах. Всі творчі колективи, очолювані Миколою Матерським, ставали помітним явищем на аматорській музичній сцені: вони досягали вагомих успіхів як конкурсанти й учасники оглядів, фестивалів, ювілейних концертів, інших святкових дійств і залишали глибокий слід у пам'яті та серці кожного, хто їх бачив і слухав хоча б один раз. Кожен з художніх колективів, якими керував Микола Матерський (а це були в основному самодіяльні хори) так і називали "хор Матерського", незалежно від того, був це хор педагогічного чи медичного училища, лісотехнікуму, автоколони чи дитячого санаторію. І не було розходжень в оцінці джерела їх творчих успіхів: мистецький талант, доповнений організаторським хистом, і душевна

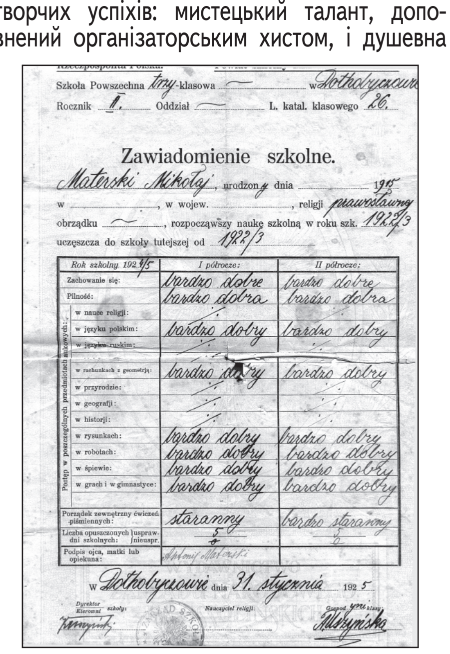

Szkoła Powszechna trzy-klasowa — w Dołhobyczowie
Rocznik II. Oddział — L. katal. klasowego 26.

Zawiadomienie szkolne.

Materski Mikołaj, urodzony dnia — 1915
w — , w wojew. — , religji prawosławnej
obrządku — , rozpocząwszy naukę szkolną w roku szk. 1922/3
uczęszcza do szkoły tutejszej od 1922/3

Rok szkolny 1924/5	I półrocze:	II półrocze:
Zachowanie się:	bardzo dobre	bardzo dobre
Pilność:	bardzo dobra	bardzo dobra
Postęp w poszczególnych przedmiotach naukowych: w nauce religji:	—	—
w języku polskim:	bardzo dobry	bardzo dobry
w języku ruskim:	—	—
w rachunkach z geometrją:	bardzo dobry	bardzo dobry
w przyrodzie:	—	—
w geografji:	—	—
w historji:	—	—
w rysunkach:	bardzo dobry	bardzo dobry
w robotach:	bardzo dobry	bardzo dobry
w śpiewie:	bardzo dobry	bardzo dobry
w grach i w gimnastyce:	bardzo dobry	bardzo dobry
Porządek zewnętrzny ćwiczeń piśmiennych:	staranny	bardzo staranny
Liczba opuszczonych dni szkolnych: usprawiedl. / nieuspr.	5 / 0	5 / 0
Podpis ojca, matki lub opiekuna:	Antonij Materski	

W Dołhobyczowie dnia 31. stycznia 1925

Dyrektor / Kierownik szkoły: [signature] Nauczyciel religji: Gospodyni klasy: Mełzyńska

толерантність у поєднанні з інтелігентною вимогливістю їх керівника Миколи Антоновича Матерського. Антологія успіхів "хорів Матерського" нараховує десятки і десятки нагород за сотні виступів перед тисячами шанувальників української пісні упродовж кількох десятиріч. Перша нагорода датується 1952 роком, а останні – 90-ми роками.

Особливий творчий сектор у мистецькій біографії Миколи Матерського – духовна музика. Вже в 40-х роках він керував хором Туницької церкви, а в 1990 році, за рік до подій, що завершилися створенням незалежної Української держави, організував хор Української православної автокефальної церкви, який був відомим під назвою хор "Просвіта". Географія його виступів – Тернопільська, Рівненська, Львівська області. Статистика й ефект таких виступів – 250 концертів "на біс". Слухачі – селяни і міські мешканці, молодь і пенсіонери, чоловіки і жінки, словом, представники всіх категорій української спільноти, котрі наступного року стали активними учасниками національного державотворення. І

в цьому був незаперечний духовний внесок хору "Просвіта", як хору Чеснохреської церкви м.Кременця. А в 1991 році на Фестивалі духовного співу у Львові "Просвіта" під орудою Миколи Матерського здобуває перше місце. За значний особистий внесок у відродження національної духовності, творчу роботу в

культурно-освітніх закладах краю Микола Антонович відзначений дипломами та грамотами Тернопільської обласної ради, Тернопільсько-Бучацької єпархії УАПЦ, Проводу Українських Націоналістів. Такий діапазон вказаних інституцій свідчить про вагомість усіх аспектів життєтворчості Миколи Матерського: соціально-політичного, духовно-мистецького і національно-патріотичного.

Ще один фактор, який вказує на місце людини в житті, – її оточення, особистості, з якими вона спілкується, вирішує малі та великі справи. В Миколи Антоновича таке оточення впродовж усього життя (від навчання в семінарії до років незалежної України) було особливим і навіть символічним: голова ПУНу Олег Штуль-Жданович, доктори економічних наук Євген Міцевич і Петро Остапчук, ідеолог націоналістичного руху Володимир Смикуржевський, ієрархи Української православної церкви Іов Скакальський та Олександр Новицький, діяч української діаспори Юрій Пундик, учений і політик Ігор Юхновський, відомий композитор Андрій Кушніренко та багато інших, кого об'єднували любов до України та її культури і захоплення національною музикою.

Микола Матерський належить до особистостей, які залишають по собі глибокий і яскравий слід. У кожного, хто його згадує, з'являються лише світлі думки, тільки щирі слова, одні теплі спогади – і ніякого негативу! Відійшовши у кращий світ, людина залишається із живими у трьох вимірах: у здійснених нею справах, у нашій пам'яті та у своїх нащадках. А його нащадки – це плеяда людей, закоханих у музику, кожним естетичним складником своєї душі спроектованих у високе музичне мистецтво. Сімейні музичні традиції живуть у професійній діяльності доньки Людмили, котра здобула освіту в Тернопільському музичному училищі ім.Соломії Крушельницької і нині долучає до музики юних кременчан у Кременецькій школі мистецтв ім. Михайла Вериківського. Чоловік Людмили Михайло Заник – директор школи мистецтв, випускник Одеської консерваторії, окрім адміністративних функцій, викладає гру на духових музичних інструментах і, як колись його тесть, керує хором Туницької церкви. Їх син Богдан закінчив Кременецьку школу мистецтв по класу гобоя й освоював цей інструмент під керівництвом батька.

Особливих успіхів у царині музичного мистецтва досяг Андрій Війтович – син Тетяни, старшої дочки Миколи Антоновича. Він закінчив Міжнародну музичну академію ім. Є.Менухіна у Швейцарії, а перед цим – Львівську спеціалізовану школу-інтернат ім. Соломії Крушельницької. На навчання до Міжнародної музичної академії був запрошений з другого курсу Львівської консерваторії ім. Миколи Лисенка. Вже під час навчання у Швейцарії як соліст (перший альт) ансамблю "Камерата Лисого" гастролював по всій Європі: Рим, Венеція, Барселона, Берлін, Брюссель, Бордо, Ніцца, Київ, Одеса, Львів, Івано-Франківськ. Брав участь у концерті для Папи Римського Івана Павла ІІ, виступав у Південній Америці. Після навчання в Академії успішно пройшов конкурс на посаду першого заступника концертмейстера Лондонського

симфонічного оркестру. З вересня 2000 року – концертмейстер Королівського оперного театру "Ковент Гарден" (Лондон). Ефективно поєднує роботу із гастролями: як соліст дає близько 20 концертів у рік, а також по декілька концертів у складі ансамблів. Географію його виступів розширили Польща, Вірменія, Туреччина, Китай, Японія. Андрій виходив на музичну сцену з легендами світової рок-музики Стінгом і Мадонною. Окрім концертних виступів, він, як і його дід, здійснює педагогічну роботу: професор класу альта Королівського музичного коледжу (Лондон), професор музичної академії "Солісти Ковент Гарден" (Валенсія, Іспанія), професор Академії струнних інструментів (Сан-Марино) і професор Міжнародної музичної академії (Сальсона, Іспанія), а також почесний професор Музичної академії м.Імола (Італія) і Кременецької гуманітарно-педагогічної академії ім.Тараса Шевченка (Україна).

Внука Миколи Матерського Андрія Війтовича визнають у Європі як провідного українського музиканта наших днів, як одного з кращих європейських педагогів з навчання гри на струнних інструментах. Донька Андрія, правнучка Миколи Антоновича Анна – талановита піаністка і часто акомпанує батькові на його концертах.

Воістину Музика вічна. І вона дарує вічність тим, хто своє життя кладе на її дивотворчий вівтар. Дарує безсмертя через талант, який від діда-прадіда і через батька-сина передається внукам-правнукам. І цей процес не припиняється ніколи. У ньому – краса і торжество життя.

...Таланти не залишають цього світу. Вони залишаються з нами і в нас. А кращий світ дається їм для того, щоб спостерігали, чи все ми здійснюємо за законами Істини, Добра і Краси. Чи вміємо у звичайних і буденних справах бути творцями і митцями. І чи маємо талант бути справжніми людьми з Божою іскоркою в серці. Якими були вони. І яким був світлої пам'яті Микола Антонович Матерський.

ЙОГО З ДИТИНСТВА МУЗИКА ВЕЛА...

Ліна ВЕРЕСЕНЬ

У світлі передвеликодні дні Кременець сколихнула по-весняному гарна новина: на фасаді районного Будинку культури була встановлена меморіальна дошка Миколі Матерському – знаному в нашому краї

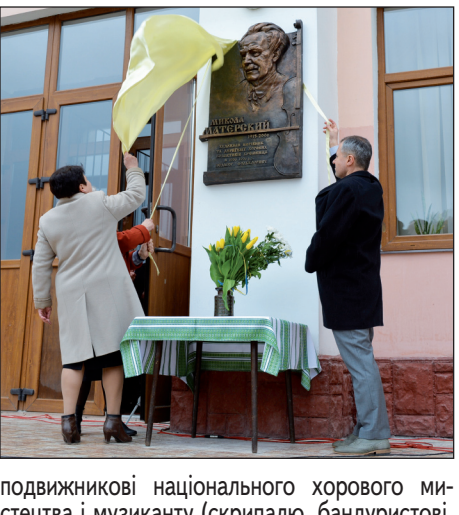

подвижникові національного хорового мистецтва і музиканту (скрипалю, бандуристові, піаністу), аранжувальникові та фольклористу, педагогові й популяризатору українського хорового співу і духовної музики. Честь її відкрити надали дочці музиканта Людмилі Заник та онукові Андрієві Війтовичу.

По закінченню урочистостей в Концертному залі Гуго Коллонтая Кременецької ОГПА ім.Тараса Шевченка пройшов вечір пам'яті нашого славного краянина. Ансамбль сопілкарів під керівництвом Мар'яни Томашівської із солісткою Марією Прокопчук почали музично-пісенну розповідь про життєві витоки Миколи Матерського дивовижно ніжною «Колисковою». Можливо, саме під таку колискову матусі Ксенії Миколаївни засинав колись хлопчина.

Далі концертна оповідь торкнулася навчання Миколи в Кременецькій духовній семінарії, де він у 15-річному віці вперше став за диригентський пульт і, безперечно, виконував твір «Благослови, душе, Господа» Кирила Стеценка, який тепер презентував камерний хор під керуванням Алли Афанасенко.

Під час студій на теологічному факультеті Варшавського університету Микола прилучився до пізнання європейської та світової класики, розширив і збагатив свої мистецькі уподобання. Камерний хор виконав ще один твір, українську народну пісню «Дівча в сінях стояло» в обробці Євгена Козака, як одну з перлин української класики.

Любов до музики, до хорового співу допомагала музиканту вижити у важкі воєнні та повоєнні роки. Крім педагогічної діяльності, Микола Матерський керував хорами шкіл, різних освітніх, духовних установ та підприємств міста, хором «Просвіта», був неодноразовим переможцем конкурсів як керівник капели бандуристів РБК (згодом колектив став народним самодіяльним). У той час однією з виконавців була нинішній керівник капели бандуристів нашого ВНЗ Ірина Харамбура, котра присвячує своєму натхненнику та фундатору твори «Люблю тебе, бандуро» та «Їхали козаченьки».

Все життя Микола Антонович самовіддано працював для відродження духовності рідного народу. До речі, він самотужки освоїв скрипку – незмінного супутника всіх репетицій і концертів. Завдяки педагогу його учень Андрій Кушніренко освоїв цей інструмент, став відомим хоровим диригентом, композитором, фольклористом, народним артистом, заслуженим діячем мистецтв України, лауреатом Національної премії імені Тараса Шевченка.

Радощі й муки, які маестро передав для живих, променіють в очах нащадків. Його думи додумують внуки. Один із них, Андрій, приїхав з далекого Туманного Альбіону, де працює концертмейстером групи альтів симфонічного оркестру Королівської опери Ковент Гарден в Лондоні. На вечорі пам'яті дідуся у супроводі Мирослава Драгана – відомого львівського піаніста, соліста, концертмейстера, лауреата

Міжнародного конкурсу камерних ансамблів, заслуженого артиста України – Андрій Війтович виконав твори Віталі «Чакана» Томазо Антоніо, «Сонатина для альта» Йогана Брамса і «Мелодія» Мирослава Скорика.

Загалом у родині Матерських багато талановитих людей. Донька Миколи Антоновича Людмила Миколаївна викладає фортепіано у Кременецькій школі мистецтв імені Михайла Вериківського, зять Михайло Лук'янович – директор та викладач духових інструментів в цій же школі. Правнучка Аня – також піаніст і сьогодні акомпанує татові. В їх виконанні прозвучав невмируший твір «Аве Марія» Фрідріха Шуберта.

У свій час дідусь Матерський заприятелював із народним артистом України Богданом Ант-

ковим, провідним актором Тернопільського обласного драматичного театру. Згодом сім'я Анткових переїхала до Львова, де Богдан Михайлович з успіхом грав у трупі Львівського академічного театру імені Марії Заньковецької.

У Львові Андрій Війтович познайомився з внучкою Богдана Антківа Христиною. Викладач Христина Антків зі своїм чоловіком Романом Антонюком вплели свій творчий дарунок у вінок нашого вечора: монолог Богдана з опери К.Данькевича «Богдан Хмельницький» і пісню Юрія Антківа на слова Тараса Шевченка «Вітер з гаєм розмовляє» (соліст – Роман Антонюк, за роялем – Христина Антків).

Кульмінацією урочин стало вручення нашому гостю Андрієві Війтовичу диплома «Почесний професор академії». У супроводі студентського гімну «Гаудеамус» у виконанні камерного хору Диплом вручила проректор з наукової роботи академії, доктор педагогічних наук, професор Валентина Бенера.

До слова запросили близьку до родини Війтовичів людину, проректора Національної музичної академії ім. Петра Чайковського, секретаря Національної спілки композиторів України, доктора філософії мистецтва, заслуженого діяча мистецтв України Лесю Олійник. Вона відзначила внесок Миколи Матерського у розвиток хорового мистецтва України, в підготовку майстрів хорового співу, віддала належне музичним талантам родини Матерських, а також вручила книги з музикознавства для бібліотеки академії та Почесну грамоту члену родини Матерських, директору Кременецької школи мистецтв ім. М.І.Вериківського Михайлу Занику за наполегливу працю по розгортанню музичної освіти в краї.

На завершення музичної програми Андрій Війтович виконав «Концерт для альта з оркестром» у супроводі камерного оркестру Кременецької школи мистецтв (диригент Володимир Козачок).

В літературній композиції було використано поетичні твори Василя Симоненка, Павла Старуха і Ніни Багнюк. Вели програму актори студентського театру «Пілігрим» Марина Крупенко та Віталій Бойко. Концерт підготували Василь Скоропляс, Микола Сиротюк, Василь Райчук, Олександр Ковень.

Родина Матерських висловила вдячність за сприяння у проведенні урочистостей творчій групі, ректору академії, професору Афанасію Ломаковичу, а також громадським активістам і працівникам культури РБК Ларисі Антонюк, Валерієві Левченку, Аліні Твердохліб, Ігорю Ленчуку, архітектору Юркові Біласу, скульптору Олександрові Гончаруку.

СПОГАД ПРО ВЧИТЕЛЯ І МИТЦЯ

Юрій ЛЕВАНДОВСЬКИЙ, член НСЖУ

Середня школа №3 міста Кременця, в якій я навчався в шістдесятих роках минулого століття, зібрала під своє крило багато високопрофесійних педагогів, серед яких – Микола Антонович Матерський – вчитель музики і співів, улюблений педагог багатьох поколінь учнів. Окрім уроків музики, він проводив заняття шкільного хору, який успішно виступав на шкільних концертах та районних звітах художньої самодіяльності. На уроках музики учні не тільки співали пісні, а й отримували теоретичні знання, вчились записувати мелодії нотними знаками. Вчителю вдавалось подавати навчальний матеріал весело і цікаво. Урок в кінці кожної четверті завершувався вивченою піснею та музичним диктантом, по якому виставлялись підсумкові оцінки.

Крім загальноосвітньої школи, я навчався і в Кременецькій музичній школі по класу скрипки. Тож написати диктант для мене не становило ніяких труднощів. Микола Антонович, кілька разів зігравши на скрипці мелодію диктанту, інколи хвилин на десять виходив з класу. А я, скориставшись цим, в міру можливості допомагав однокласникам.

Вдруге доля звела мене з Миколою Антоновичем восени 1979 року, коли директор Плосківської восьмирічної школи Назар Саган запропонував мені перейти на роботу в його школу. Я погодився. Новий колектив прийняв мене радо, але найбільшою приємністю стала зустріч з Миколою Антоновичем. Уроки музики він, як завжди, проводив професійно, із задоволенням. Був людиною високоерудованою. На перерві чи у вільний від уроків час з ним можна було поговорити не тільки про музику, а й на інші теми. Добиратись на роботу і додому в Кременець (у випадках відсутності автобуса) вимагало багато зусиль. Належало пройти пішки до головної траси, щоб спинити попутку. А у Миколи Антоновича боліли ноги, та й літа давалися взнаки, але я не пам'ятаю такого випадку, щоб він з якихось причин не приїхав на уроки. Заслужений вчитель України Назар Саган у книзі спогадів «Монолог душі і серця» писав: «...Із 1-го вересня 1947 року я став учнем Кременецького педагогічного училища. Брав участь у хоровому гуртку (керівник М. А. Матерський)». У 1956 році Назар Саган став директором школи у с.Плоске і був ним аж до кінця вісімдесятих років. В одному з розділів своєї книги він згадував: «...Регулярно працювали предметні гуртки. Осо-

бливо славився у роботі Плосківський учнівський хор, яким керував учитель музики й співів Михайло Гнатович Савіцький, а потім – відомий у нашому краї музикант і диригент Микола Антонович Матерський. Він був одночасно керівником сільського хору, який працював при Плосківському Будинку культури».

Втретє ми зустрілись із Миколою Антоновичем в кінці літа 2002 року. Поклавши один зі своїх віршів на ноти (а це був «Осінній вальс»), я вирішив звернутись до когось із музикантів, щоб почути думку фахівця. Тож зателефонував Миколі Антоновичу з проханням зустрітись. На той час у нього вже були проблеми зі здоров'ям, та, незважаючи на це, він погодився. Радо зустрів мене і запросив в дім. Я сказав, що написав пісню і хотів би знати його думку. Навіть не здивувавшись, Микола Антонович взяв мої ноти з текстом. Тихо наспівав мелодію. Потім сів за піаніно, заграв і проспівав кілька рядків... Я завмер, із хвилюванням чекаючи на його вердикт. Він повернувся до мене і сказав: «Вальс чудовий, продовжуйте писати ще». І усміхнувся. Таким я його запам'ятав на все життя.

Пізніше, збираючи матеріали до книги про розвиток спорту на Кременеччині в міжвоєнний період, я об'їздив архіви та музеї Волинського краю, записував спогади старожилів Кременеччини. Мав ще одну зустріч із Миколою Матерським, який розповів: «Коли я навчався в Кременецькій православній духовній семінарії, одним із обов'язкових навчальних предметів була гімнастика. Уроки з гімнастики проводились раз на тиждень. навесні і восени заняття в основному проходили на відкритих майданчиках. Вивчались і виконувались різні гімнастичні вправи й елементи ігор (волейболу і рідше баскетболу). З інвентаря в семінарії були волейбольні та баскетбольні м'ячі, гімнастичний кінь, волейбольна сітка. Невеличкий майданчик був обладнаний баскетбольними щитами. Навесні серед учнів семінарії проводились змагання, переважно з волейболу та баскетболу, часто зі спортсменами інших закладів: ліцею, самоурядової гімназії, лісотехнічної школи. У волейбол семінаристи часто вигравали навіть у Кременецького ліцею». Але він не сказав, що був одним із кращих волейболістів семінарії.

На початку тридцятих років на Кременеччині почав набувати популярності лижний спорт. Не оминуло захоплення цим видом і Миколу Матерського, котрий охоче ходив на лижах по мальовничих Кременецьких околицях і брав участь в одному із змагань між навчальними закладами з лижних перегонів на дистанцію 10 км. У призерах не був, але пробіг достойно.

Достойним було і все його життя.

ВІН СЕРЦЕМ БУВ ІЗ УКРАЇНОЮ...

(до 90-річчя від дня народження художника Ростислава Глувка)

Олександра ПАНФІЛОВА
кандидат мистецтвознавства

Ювілей художника – це не тільки вшанування його таланту, а й насамперед визначна культурно-мистецька подія для всіх і для кожного, хто розуміє цінність і духовну напругу творчої праці й усвідомлює, що без духовної культури втрачає сенс культура матеріальна і неможливе становлення культури національної. Кожен митець у тексті національного мистецтва пише свою неповторну сторінку, якою збагачує національну культурну скарбницю. Це здійснюється навіть тоді, коли художник перебуває за межами своєї історичної Батьківщини. До таких творчих особистостей належить наш краянин, художник Ростислав Глувко, мистецькі здобутки якого стали важливим складником українського образотворчого мистецтва.

Науково-педагогічні працівники кафедри методики викладання мистецьких дисциплін нашої академії підготували і провели науково-мистецький симпозіум "Художньо-мистецькі рецепції творчості Ростислава Глувка у контексті розвитку української діаспори XX століття", присвячений 90-ій річниці від дня народження художника. Симпозіум працював у визначених тематичних напрямах: "Кременеччина І половини XX століття: історичний і краєзнавчий аспект", "Ростислав Глувко і мистецькі традиції Волині", "Ретроспектива творчої спадщини Ростислава Глувка", "Ростислав Глувко та українська діаспора".

Програма симпозіуму включала презентацію інформаційного стенду "Ростислав Глувко. 1927 – 1990" (автори – Світлана Ткачук, Юлія Янчук), відкриття виставки живопису художників Кременеччини "Кременецькі завулки" та виставки студентських художніх робіт "Мистецтво без кордонів", дитячий художній пленер "Кременець очима дітей", вечір-спогад "Memorabilia творчості" з переглядом віртуальної колекції робіт Р.Глувка.

На тематичну художню виставку "Кременецькі завулки", присвячену ювілею митця, місцеві майстри пензля представили майже два десятки картин. Причому практично всі виставлені полотна були написані упродовж 2 – 3 останніх років. Відвідувачі вернісажу оглянули роботи викладачів академії та коледжу Олександри Панфілової ("Хатина Віллібальда Бессера"), Івanни Погонець ("Кременець"), Дмитра Синенького ("Над Іквою"), Богдани Гуменюк ("Старий будинок"), Світлани Ткачук ("Кольоровий дощ"), Юлії Трачук ("Етюд"), Тетяни Балбус ("Кременецький будинок") та Олени Тимків ("Церква"), а також художників-кременчан, членів мистецького гурту "Гладущик" Ніла Зварунчика ("Куточок Кременця" і "Бандуристи Кременця"), Олександра Пташкіна ("Кременець"). Жанна Тріщук, окрім власної картини "Краєвид", представила полотно свого батька, світлої пам'яті Богдана Романюка "Осінній пейзаж". Безпосередніми організаторами виставки виступили Світлана Ткачук, Богдана Гуменюк та Івanна Погонець.

Основним елементом ювілейних заходів стали наукові читання "Творчість Ростислава Глувка у контексті розвитку української діаспори XX століття", де висвітлювалась багатогранна мистецька діяльність художника через призму культурного життя Кременеччини та української діаспори у Великій Британії.

За матеріалами читань опубліковано однойменний збірник наукових праць, який відкривається статтею доктора мистецтвознавства, професора Дмитра Степовика "Молитовна сила і краса ікон Ростислава Глувка ґрунтується на естетиці українського народного мистецтва" та спогадами культурно-громадського діяча української діаспори Володимира Луціва "Він серцем жив на Україні". Проректор з наук---ової роботи Львівської національної академії мистецтв, професор Роман Яців пропонує наукову статтю "Синтетик національної пам'яті та культурного розмаїття: Ростислав Глувко". Дійсний член Інституту дослідів Волині (Канада), почесний професор Східноєвропейського НУ ім. Лесі Українки Володимир Рожко публікує аналітичне дослідження "Волинська тематика у мистецькій спадщині Ростислава Глувка", а також добірку листів художника і його дочки Світлани до Інституту дослідів Волині, які зберігаються у фондах Державного архіву Волинської області. Комплекс тематичних наукових розвідок, що розкривають історико-культурний фонд творчої діяльності художника, здійснили науковці нашої академії: "Формування світогляду Ростислава Глувка у мистецькому середовищі Західної Волині" (доктор історичних наук Ірина Скакальська), "Українська міграція міжвоєнних років та емігрантська доля сім'ї Глувків" (кандидат історичних наук Олександр Соловей), "Історія взаємин Ростислава Глувка і Володимира Луціва у контексті мистецького життя української діаспори II половини XX ст." (асистент кафедри методики викладання мистецьких дисциплін Юлія Янчук), "Кременецьке мистецьке середовище 1930-х років" (кандидат мистецтвознавства Олександра Панфілова).

Окремі дослідження мали характер, професійно дотичний до тематики читань: "Формування типографії позолотної та іконної майстерні при Почаївському монастирі в 1833 – 1935 рр." (кандидат мистецтвознавства Наталія Волянюк), "Внесок Костя Місевича у розвиток музичної культури Кременеччини в 20 – 30-х рр. XX століття" (кандидат мистецтвознавства Оксана Легкун). Статті інших науковців стосувалися тематики безпосередньо, зокрема роботи старшого викладача кафедри методики викладання мистецьких дисциплін Дмитра Синенького "Психологічні особливості сприймання художніх образів у творчості Ростислава Глувка", асистентів цієї ж кафедри Богдани Гуменюк "Орнамент у художніх роботах Ростислава Глувка", Івanни Погонець "Види ілюстративного матеріалу у структурі дитячої книги (на прикладі ілюстрацій Р.Глувка)", Світлани Ткачук "Сакральна традиція та модерн у творчості Ростислава Глувка". За теоретичну частину ювілейних дійств відповідали Олександра Панфілова та Юлія Янчук.

Виставка студентських творчих робіт "Мистецтво без кордонів" була організована в Галереї довоєнної фотографії. Відвідувачі переконались у належній естетичній цінності триптиха "Витинанка" Світлани Цицик, диптиха "Квіти" Тетяни Клим'юк, декоративного панно "Імітація мозаїки" Івана Митка, натюрмортів Софії Бешлей і Володимира Костюка, картин Марії Гуменюк "Барви Кременця" і "Світанок", Наталії Комар "Берегиня", Ольги Літвінчук "Старовинний Кременець", а також "Української книжкової мініатюри" Оксани Базиволяк. Виставку студентських художніх робіт підготував старший викладач кафедри Дмитро Синенький.

Привернув увагу дитячий художній пленер "Кременець очима дітей". Віковий діапазон учасників – від 5 до 12 років. З ними працювали кандидат мистецтвознавства Олександра Панфілова та її колеги по кафедрі Юлія Янчук і Світлана Ткачук. Саме наймолодший із малярів, п'ятирічний Даниїл Ткачук, виконав дві пленерних роботи за сюжетом кременецьких пейзажів. До такого ж сюжету звернулася першокласниця ЗОШ №2 Євгенія Валецька у малюнку "Весна в Кременці". А учениці 1-А класу ЗОШ № 4 Валерія Синенька й Анастасія Польова віддали перевагу натюрморту. Інші учасники дитячого пленеру зосередилися на художньому відтворенні визнаної візитки Кременця – Замкової гори. Це зробили учні ЗОШ № 1 ім. Галини Гордасевич, шестикласники Анастасія Грац і Юрій Литвинчук та першокласниця Софія Савелюк; представники ЗОШ №2, п'ятикласниці Єлизавета Онищук, Юліана Янкевич і першокласники Маргарита Теслюк, Арсен Павлович, а також п'ятикласниці ЗОШ №3 Софія Скічко, Олена Харук, Юлія Скакальська. Особливо приємно, що серед юних учасників пленеру – діти викладачів нашої академії Світлани Ткачук – Даниїл, Дмитра Синенького – Валерія, Наталії Савелюк – Софія, Олександри Панфілової – Маргарита. А це значить, що наші науковці приділять належну увагу розвитку дитячих творчих здібностей, залучають їх до процесу творення справжнього мистецтва і цим самим готують гідну зміну молодих митців нашого краю.

У читальній залі бібліотеки академії пройшов вечір пам'яті Ростислава Глувка під назвою "Memorabilia творчості".

Сторінки творчої біографії митця гортали ведучі, актори експериментального студентського театру "Пілігрим" Марія Мазовіта і Віталій Бойко. Протягом вечора присутні мали змогу ознайомитися з мистецькою спадщиною художника: його роботи демонструвалися на підготовлених слайдах і доповнювалися поетичними рядками Лесі Романчук та записами тематичних музичних фрагментів відомих пісень, інструментальних творів вітчизняних композиторів: "Чуєш, брате мій..." на слова Богдана Лепкого, українська народна колискова "Котику сіренький", "Ясени" Михайла Ткача й Олександра Білаша, "Листок з альбома" Мирослава Скорика тощо.

Яскравим музичним подарунком став виступ викладача педагогічного коледжу, соліста Володимира Дзюми, у виконанні якого прозвучали "Пісня про Кременець" авторського тандему нашої академії Ніни Багнюк і Василя Сабрана й одна з перлин сучасного українського пісенного мистецтва, твір Андрія Демиденка та Геннадія Татарченка "Дай, Боже, радості", який завершив вечір пам'яті на високій і світлій ноті.

Підготували захід режисер-сценарист Василь Скоропляс та асистент кафедри методики викладання мистецьких дисциплін Юлія Янчук (інформаційне сприяння). За технічне забезпечення відповідав Олександр Ковень.

У СПІЛЬНОМУ ПОШУКУ

Ніна БАГНЮК

Творча співпраця науковців-філологів нашої академії з науково-педагогічними працівниками кафедр літературознавчого напряму Тернопільського НПУ ім.Володимира Гнатюка – явище стабільне і багатогранне. Дисертаційні дослідження, наукові публікації, науково-практичні конференції, науково-методичні семінари, круглі столи, збірники наукових праць – такий неповний перелік форм співробітництва фахівців двох сусідніх вищих закладів освіти. Черговим підтвердженням дослідницьких контактів наших науковців стали "Наукові записки" ТНПУ ім.Володимира Гнатюка серії "Літературознавство" (випуск 45), де опубліковані статті наших науково-педагогічних працівників.

У розділі "Українська література" кандидат філологічних наук Роман Дубровський помістив власне дослідження "Особливості хронотопу в оповіданні "Планетник" Бориса Харчука", в якому розглядає особливості часопросторової структури цього твору. Він виходить з того, що людина живе в межах певного часопростору, а як читач художнього твору стає дотичною до спроектованої автором картини світу. Тому творення відповідного часопростору є своєрідною формою налагодження контакту між автором і читачем. У цьому плані читач, по-своєму сприймаючи твір (через призму власного світогляду), виступає співавтором текстового поля, на якому реалізується сюжет. Отже, хронотоп розглядається як система координат, де водночас функціонують персоналії та перебуває читач у момент контакту з книгою, тобто під час сприйняття сюжетних подій. У "Планетнику" Бориса Харчука наш науковець бачить дві часопросторові структури: розповідь агронома про квартирування в селянки та її легенда про життя малого Планетника. В першій структурі – сучасність, у другій – період кріпаччини. Дослідник приходить до висновку про взаємопроникнення різних хронотопів, що сприяє реалізації ідейного задуму автора твору: необхідно цінувати землю, небо, природу, бо вони, на відміну від тлінної людини, вічні, тобто були і є важливими і сьогодні, і в часи кріпаччини, і такими будуть у майбутньому. Цим гарантується дотик смертної людини до безсмертя: тлінна людина, шануючи й оберігаючи світ, долучається до вічності.

Наукова розвідка молодої дослідниці Вікторії Якимович "Образ Іншого у прозі Бориса Харчука і Діни Рубіної" опубліковано в розділі "Світова література та порівняльне літературознавство". Автор наголошує на вирішенні письменниками моральних проблем, пов'язаних із глибинними почуттями людини. Єврейська тема об'єднує повісті "Панкрац і Юдка" Бориса Харчука та "Камера наезжает!.." Діни Рубіної, в яких євреї не протиставляються суб'єктам інших національностей, чим забезпечується вихід на рівень загальнолюдських духовних цінностей. Незважаючи на те, що концепт "свої – чужі" для імагології є основоположним, дефініція понять "інший" і "чужий" залишається проблемною, не має чітко окресленого змістового наповнення. Українського і російського прозаїків цікавить, що відрізняє євреїв від інших народів (відрізняє, а не протиставляє!) та хвилює важка доля єврейського народу в різних країнах і в різні часи. Такий підхід проектується через призму концепту "свій – чужий" на вічно проблемне прагнення людини вижити в будь-яких умовах.

Ще одне підтвердження розгортання співпраці науковців-філологів Кременецького і Тернопільського ВНЗ – участь членів кафедри української філології та суспільних дисциплін нашої академії в академічних урочистостях з нагоди 80-річчя від дня народження відомого літературознавця, доброго друга нашого навчального закладу, професора Романа Гром'яка. Серцевиною ювілейних дійств стала Міжнародна науково-практична конференція "Роман Гром'як у культурному і духовному просторі України". Програма форуму включала наукові повідомлення наших викладачів, які (в найглибшому смислі цього слова) були учнями і стали послідовниками Романа Гром'яка, кандидатів філологічних наук Олега Василишина, Олени Пасічник, Ірини Комінярської, Інни Волянюк, Романа Дубровського.

На пленарному засіданні слово про видатного вченого-літературознавця сказали ректор університету-господаря, академік АПН України Володимир Кравець, доктори філологічних наук, професори Мар'яна і Зоряна Лановики, Ольга Куца (Тернопіль), Луїза Оляндер і Марія Моклиця (Луцьк), Микола Зимомря та Михайло Шалата (Дрогобич), Степан Хороб (Івано-Франківськ), Ольга Харлан (Бердянськ) і Михайло Гнатюк (Львів). Вони висвітлювали домінанти наукового світогляду Романа Гром'яка, визначали його внесок в літературознавство, в дослідження теорії та історії окремих літературних жанрів, в методологію літературознавства, а також показали його як організатора науково-педагогічної діяльності, як громадсько-політичного діяча, як особистість.

В секції "Літературознавчі концепції Романа Гром'яка у традиційному і новітньому висвітленні" завідувач кафедри української філології і суспільних дисциплін, доцент Олег Василишин представив дослідження "Внесок професора Романа Гром'яка в українське самчукознавство", а його колега, доцент Ірина Комінярська – тему "До питання вивчення української еміграційної літератури у філософському трактуванні Романа Гром'яка". Членам секції "Роман Гром'як у контексті розвитку національних культур" було запропоноване дослідження доцента Олени Пасічник "Український варіант "OST" Уласа Самчука і внесок Романа Гром'яка в його популяризацію". До програми секції "Роман Гром'як і міжкультурна комунікація: реалізація української ідеї державотворення" увійшло напрацювання кандидата філологічних наук Романа Дубровського "Автобіографічна проза Р.Гром'яка та Г.Гордасевич: особливості самопрезентації автора". У роботі "Засоби мовного коду в політичному дискурсі Романа Гром'яка" доцент Інна Волянюк торкнулася наукової та громадсько-політичної сфер життєдіяльності науковця.

Участь наших науково-педагогічних працівників в урочистостях з нагоди дня народження Романа Гром'яка була закономірною та символічною: саме він стояв біля витоків творчої співпраці філологів Тернополя і Кременця, заклав міцні основи для розвитку всебічних взаємозв'язків між нашими ВНЗ в царині літературознавчих досліджень.

СЛОВО ПРО НАЦІОНАЛЬНУ ІДЕНТИЧНІСТЬ

Роман ДУБРОВСЬКИЙ

Науковці кафедри української філології та суспільних дисциплін, кандидати філологічних наук, доценти Олена Пасічник та Ірина Комінярська на запрошення своїх колег із кафедри іноземних мов і прикладної лінгвістики Навчально-наукового гуманітарного інституту Національного авіаційного університету брали участь у роботі X Міжнародної наукової конференції "Національна ідентичність у мові та культурі". До програми форуму увійшла 91 доповідь 104 науковців з України, Канади, Франції, США, Словаччини, Польщі та Росії. На пленарному засіданні вчені висвітлювали значення діалогу в культурі інформаційної ери, сутність національної ідентичності у контексті глобального соціуму та місце і роль ідентичності особистості у сучасний період, проблеми культурної індустрії (мистецтво, література, театр) в аспекті збереження національної ідентичності в умовах технологізованої і політизованої цивілізації. Тематична диференціація наукової дискусії була здійснена у таких напрямах: "Проблема національної ідентичності в контексті полілогу культур", "Взаємодія національних мов сучасної Європи", "Культурологічна інтерпретація художнього тексту", "Тематика тілесного у подоланні культурних бар'єрів (лінгвістична інтерпретація)".

Доцент Ірина Комінярська працювала в секторі з обговорення актуальної проблеми національної ідентичності у контексті полілогу культур. Учасникам цієї тематичної дискусії вона запропонувала власне наукове дослідження "Проблема національної ідентичності: ALTER EGO I ALTER IDEM у літературній спадщині Уласа Самчука". Наша дослідниця виходить з того, що провідна роль у збереженні національних традицій та у творенні нових духовних цінностей належить українському письменству, для якого проблема національної ідентичності є однією з найактуальніших. Вона характеризує художню літературу як надійне джерело вивчення національної ідентичності, причому таке джерело, для якого визначальними рисами є об'єктивність і достовірність. Останнє обумовлюється тим, що література висвітлює національну ідентичність не лише через призму авторської свідомості, а й у контексті взаємозв'язку різних моделей міжнаціональної комунікації. Наголошується, що це в особливій мірі стосується творчості Уласа Самчука, бо саме в його творах ожила правда про історичне минуле українського народу і тому його літературна спадщина, за словами тернопільського літературознавця Романа Гром'яка, виступає яскравим феноменом у світовому українстві та "все виразніше виявляє характер націєтворчого чинника". У дослідженні підкреслюється, що українське національне життя та національна ідентичність набувають у творах У.Самчука власного тлумачення, яке окреслюється словами самого письменника: "Нашим святим і невідкладним обов'язком було, є і завжди буде возвеличити і утвердити наш народ живим словом у родині інших народів світу... Як би воно не було, ми були, ми є і ми будемо...". Національний письменник володіє внутрішнім духовним правом ідентифікувати себе зі своїм народом, бо його біографія невід'ємна від історії народу, а його творчість нерозривна з національною культурою. Тому справжній письменник не просто окреслює місце свого народу у світі, а возвеличує його як глобальний феномен: "Велике місце займає наявність такого простого факту, як поява на історичній сцені нас, українців. Нас, як окремої історично діючої духовності та всього, що з цим поняттям пов'язується". У цих словах – Самчукове розуміння національної ідентичності українства, важливості й необхідності нашого місця у світовій спільноті народів.

До фахового літературного аспекту розвитку національних культур, зокрема до літературної творчості, звертається доцент Олена Пасічник у своїй науковій розвідці "Культурологічні мотиви в листах Юліуша Словацького до матері". Автор резонно зауважує, що листи є фактом приватного життя їх авторів, але листи діячів мистецтва є фактом мистецького життя нації, належать народу. У дослідженні повідомляється про збірник "Листи до Матері", опублікований до 200-річчя видатного польського поета. Листи приходили з еміграції у Кременець – малу батьківщину поета, і були адресовані його матері Саломеї Словацькій-Бекю. Українською мовою епістолярій Ю.Словацького переклала кременчанка, краєзнавець Маргарита Гецевич. Завдяки листам дізнаємося про тогочасну діяльність поета й інтелектуала. Словацький повідомляє, що бере уроки іспанської мови для того, щоб краще розуміти "Дон Кіхота" і читати трагедії Кальдерона. В цьому – не лише працьовитість, інтелектуальна методика, прагнення вціляти дух художнього творіння іншого національного текстового поля, а й розуміння (притому прогностичне розуміння!) того, що ми сьогодні, на початку XXI століття, через 200 років називаємо "проблемою неперекладності", за якою, образно кажучи, "один до одного", "суть до суті" неможливо перекласти іншомовний твір, бо ідентично (ось вона ідентифікація!) він звучить тільки рідною мовою, а в перекладі втрачається національна духовна неповторність твору, бо перекладач (а за ним і читач) бачать його через власні іншомовні "лінгвістичні окуляри", фокус яких не вловлює глибинних ознак національної самобутності. Ще одна важлива деталь: перебуваючи в містах Західної Європи, в бібліотеках яких зосереджені всі багатства тогочасної літератури та літератури минулих часів, Юліуш Словацький все-таки звертається в листах із проханням надіслати йому твори польських авторів. Таким чином, у контексті полілогу національних культур, в даному випадку літератур, найнеобхіднішим є і найпотужніше звучить голос національної культури рідного літературного слова. В цьому і є суть національної ідентичності – бачити своє особливе місце у сузір'ї народів, у суцвітті національних культур.

За матеріалами наукової конференції "Національна ідентичність у мові та культурі" опубліковано однойменний збірник наукових праць.

"РАНОК" В АКАДЕМІЇ

Зустрічі викладачів і студентів академії із представниками київського видавництва "Ранок" стали традиційними і мають професійну тематичну спрямованість. Цього разу з науково-педагогічним і студентським колективами педагогічного факультету (декан – доцент Людмила Врочинська) працювала Любов Яковенко – спеціаліст зі зв'язків із громадськістю видавництва, дитяча письменниця, освітянин з 35-річним стажем. Бесіди з нею були особливо цікавими ще й тому, що у своєму творчому доробку вона має близько 300 фахових публікацій з проблем педагогіки, серед яких – методичні посібники, роздавальний та ілюстративний матеріали, а також художні твори (поезії, проза, дитяча драматургія). Авторський здобуток гості підсилений її значним педагогічним досвідом: як фахівець дошкільної освіти, вона пройшла всі сходинки педагога дошкільного навчального закладу – від вихователя до завідувача, а як працівник видавництва, що спеціалізується на випуску навчально-методичної літератури, зустрічалася не лише з педагогами і студентами ВНЗ усіх регіонів України, а й зі слухачами та викладачами курсів підвищення кваліфікації при інститутах післядипломної педагогічної освіти.

Розмова представника столичного видавництва з викладачами і студентами навчального закладу проходила у форматах круглого столу і майстер-класу, зміст яких складала різнопланова презентація літератури, опублікованої видавництвом у серії ""Ранок": наочні посібники". Нинішні та майбутні педагоги отримали фахову інформацію, доповнену усними методичними рекомендаціями, про комплекти роздавальних карток для дошкільнят за тематикою "Пори року", "Професії", "Транспорт", "Одяг і взуття", "Частини доби" і навчальних карток "Азбука в малюнках" і "Цифри, форми, кольори", про тематичну добірку матеріалів "Розповімо дітям", де систематизовано ілюстровану інформацію про визначні місця України, права дитини, дорожні знаки.

Особливий інтерес викликали демонстраційні матеріали, насамперед щодо презентацій і майстер-класів з різних видів мистецтва: "Народознавство. Творча майстерня народних майстрів", "Народні ремесла та художні промисли". Окремі комплекти демонстраційного матеріалу мають в якості додатку брошури методичних рекомендацій з його використання, як-от "Слово до солова – звучить рідна мова" (для старшого дошкільного віку; автори – Ольга Коваленко і Тетяна Єпіфанова-Кожевнікова). Такими ж рекомендаціями доповнений комплект ілюстративного роздавального матеріалу "Рухливі ігри. Маски" (для раннього та молодшого дошкільного віку; автори – Ольга Бойко і Любов Яковенко). Серед презентованих видань – авторська робота Любові Яковенко "Абетка. Завтра в школу".

Примірники презентованої літератури представник видавництва передала нашому навчальному закладові. Як повідомила завідувач кафедри теорії і методики дошкільної та початкової освіти, доцент Тетяна Фасолько, подаровані видання серії ""Ранок: наочні посібники" поповнять бібліотечний фонд "Центру розвитку дитини".

ПУБЛІКАЦІЯ ЗА ПУБЛІКАЦІЄЮ

Науковий пошук завершення не має: за дослідженим відкриваються нові поля ще не звіданого – і пошук продовжується. Тому науковець також не знає творчого спокою: завершена робота виявляється своєрідною преамбулою до наступної, а наступна вказує напрям нових перспективних досліджень. До науковців творчого неспокою належить доктор історичних наук Ірина Скакальська. Перелік наукових публікацій, де вона фіксує результати власних наукових досліджень, постійно поповнюється і поширюється як на вітчизняні, так і на зарубіжні видання та часописи.

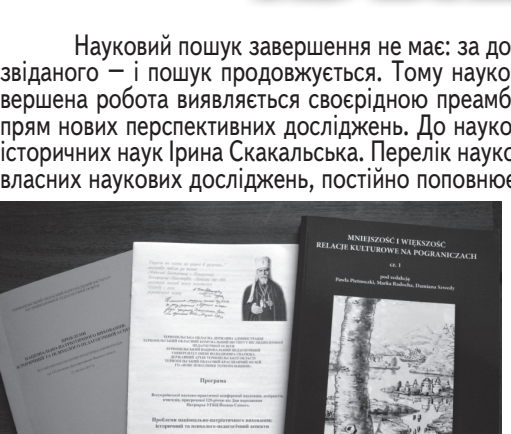

У матеріалах Всеукраїнської науково-практичної конференції до 125-річчя від дня народження Патріарха Йосифа Сліпого "Проблеми національно-патріотичного виховання: історичний та психолого-педагогічний аспекти" в розділі "Патріарх Йосиф Сліпий – приклад служіння народові" опубліковане дослідження Ірини Скакальської "Науково-педагогічна діяльність Й.Сліпого у 1926 – 1945 рр." (у співавторстві з Іриною Швалюк, здобувачем Тернопільського НЕУ). У статті наголошується, що в основі будь-якої системи освіти лежить прийнятий суспільством комплекс цінностей, а також віра в ідеали і переконання, спрямовані на відповідні духовні орієнтири. У цьому контексті важливим є вивчення науково-педагогічної діяльності Йосифа Сліпого. Тим більше, нині відбувається трансформація ідеологічно-світоглядної складової освіти у напрямі європейських стандартів, а християнська стратегія виховання є домінуючою для європейської традиції і відіграє провідну роль у європейському культурно-освітньому просторі. Тому важливо знати уроки минулого, за допомогою яких можна уникнути неефективних теоретичних і практичних підходів до формування цілей і завдань навчально-виховного процесу в сучасному закладі освіти.

Патріарх УГКЦ Йосиф Сліпий відомий не лише як церковний діяч, а й як науковець-педагог, організатор освітньої справи. Основні риси науковця-педагога Йосифа Сліпого автор визначає словами: "Він вважав, що віра і наука йдуть різними дорогами, але мають одну мету – правду. Джерелом правди є Бог. Через науку людина приймає правду ззовні, а через вірування здійснюється внутрішнє сприйняття правди". Це підтверджує, що Й.Сліпий був вдумливим богословом-мислителем і талановитим ерудитом у застосуванні наукового методу. Він наголошував на визначальній ролі освіти та християнського виховання і вважав, що такому підходу альтернативи немає. За нинішніх обставин виникає потреба використання науково-освітнього досвіду Йосифа Слфпого в його органічному поєднанні з новітніми досягненнями сучасної педагогіки та соціальної практики .

У Збірнику наукових праць Інституту історії та міжнародних відносин Вармінсько-Мазурського університету в Ольштині (Польща) "Меншість і більшість": культурні відносини на пограниччі" поміщена стаття Ірини Скакальської "Роль духовенства у розвитку церковно-освітньої справи на пограниччі у міжвоєнний період XX ст. (Західна Волинь)". Автор звертає увагу на протистояння прихильників дерусифікації православної церкви з консервативними релігійними діячами, на процес окатоличення православного населення Західної Волині та спроби католицького єпископату захопити сакральні споруди та земельну власність місцевих православних церков, на важливість освітянської праці православного духовенства на українсько-польському пограниччі та на його взаємодію з польською владою у вирішенні освітянських проблем. Дослідниця виокремлює думку, за якою саме проросійські настрої консервативної частини духовенства загрожували державності Речі Посполитої. Логічно, що з огляду на це польська влада підтримала український церковний рух за автокефалію, бо це давало змогу перетворювати православних українців на лояльний елемент до урядової політики. Так, у російсько-українському пограниччі ідея українізації православної церкви здобувала певну підтримку зі сторони польської спільноти. Позитивно, що автор використовує фактологічний матеріал Кременця і Кременецького повіту, яким підтверджує свої аналітичні висновки, зокрема щодо зацікавленості духовенства у створенні й організації роботи освітніх закладів і насамперед шкіл для народу.

"Державотворення і помісність Церкви: історичні процеси та сучасні реалії" – над цією проблемою працювали учасники Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 100-річчю початків українського національно-церковного відродження, яку провела Волинська Православна Богословська академія та до участі в якій долучилися вищі заклади освіти України та Польщі, а також національні духовні інституції, в тому числі духовні навчальні заклади. Серед доповідачів конференції – науковці Київського НУ ім. Тараса Шевченка, Київського НЕУ ім. Вадима Гетьмана, НУ "Острозька академія", Ужгородського НУ, Східноєвропейського НУ ім. Лесі Українки, Одеського ДУ, Запорізького НТУ, Чернівецького НУ ім. Юрія Федьковича, Інституту філософії ім. Г.С.Сковороди НАН України, польські вчені з Вармінсько-Мазурського Університету в Ольштині, Католицького Університету ім. Івана Павла II в Любліні, а також богослови з Київської та Волинської православних богословських академій, Дніпровської духовної семінарії.

Нашу академію на такому неординарному науково-богословському форумі представляла доктор історичних наук Ірина Скакальська. Її доповідь "Православна освіта Кременецького повіту (1921 – 1939 рр.)" викликала глибокий інтерес як в науковців, так і в богословів. Дослідження нашого науковця завершується висновком: "У міжвоєнний період на Західній Волині зростає інтелектуальний рівень священиків. Це пов'язане з функціонуванням духовних навчальних закладів, з діяльністю громадських організацій, до праці в яких залучалися релігійні представники. Відзначимо, що викладачі та випускники Духовної семінарії у Кременці в короткий термін сформували духовну еліту краю. Небайдужість частини українського православного духовенства до проблем збереження національної культури помітна в семінарському середовищі, учні та викладачі якого певною мірою зберігали і певною мірою відстоювали українські національні традиції". Дана доповідь опублікована в однойменному з темою згаданої конференції Збірнику наукових праць.

У СПЕЦИФІЧНОМУ СЕКТОРІ ПРАВОЗНАВСТВА

Фахівці-юристи, науковці-правознавці отримали оригінальне та практично корисне видання спеціальної правознавчої тематики "Короткочасні виїзди засуджених до позбавлення волі за межі колоній". Книга має формат навчального посібника. Над її змістом працював колектив авторів – відомих теоретиків і досвідчених практиків означеної галузі юридичної науки. Загальну редакцію видання здійснив доктор юридичних наук, професор Національної академії внутрішніх справ України Олександр Колб. Посібник має відповідний Гриф Міністерства освіти і науки. Тут розглянуто основні теоретичні та прикладні проблеми реалізації засудженими права на короткочасні виїзди, висвітлено прогалини у нормативно-правових актах, що регулюють процедуру виїздів, розкрито сутність і значення короткострокових виїздів засуджених за межі установи виконання покарань за міжнародними документами та у законодавстві інших країн. Також детально розглянуто питання підстав і порядку виїзду засуджених за вітчизняним законодавством.

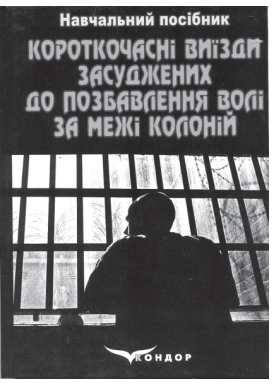

Автори посібника наголошують: хоча система покарань, закріплена у Кримінальному кодексі України, включає 12 їх різновидів, однак тривалий час саме позбавлення волі має в Україні найширше застосування. Тому вказаний вид покарання та порядок його виконання неодноразово ставав предметом наукових дискусій із приводу його ефективності та необхідної міри виховного впливу на особу злочинця. Більше того, як наукові розробки, так і практика боротьби зі злочинністю свідчать, що у значній кількості випадків позбавлення волі залишається єдиним ефективним засобом реагування на вчинений злочин. Через це на теорію кримінально-виконавчого права покладається завдання розробити такий механізм виконання вказаного покарання, який дозволить мінімізувати його негативний вплив на особу.

Даний навчальний посібник є конкретним внеском у розробку та вивчення однієї з важливих проблем системи виконання покарань. Його важливість підсилюється тим, що з означеною проблематикою будуть ознайомлені студенти юридичних спеціальностей, які в майбутньому працюватимуть у цьому специфічному секторі юридичної теорії та практики. Фахівці переконані: правильне та професійно виважене застосування зазначеного інституту кримінально-виконавчого права в Україні спроможне позитивно впливати на засуджених до позбавлення волі, а також стимулювати їх правослухняну поведінку і в кінцевому результаті підвищувати ефективність засобів виправлення і ресоціалізації, що застосовуються до цих осіб. Автори визнають, що в нашій державі реалізація засудженими права на короткотермінові виїзди за межі виправних і виховних колоній перебуває на неналежному рівні та не відповідає позитивному зарубіжному досвідові. Тому логіка викладу навчального матеріалу в даному посібнику зорієнтована не лише на розкриття означеної проблематики, а й на визначення і вдосконалення шляхів і методів її вирішення.

Над цим завданням працювали науковці Національної академії внутрішніх справ України, Національного юридичного університету ім. Ярослава Мудрого, юридичного факультету Ужгородського національного університету, Східноєвропейського НУ ім. Лесі Українки, Міжрегіональної академії управління персоналом, а також наукові співробітники НДІ вивчення проблем злочинності ім. академіка В.В.Сташиса, НАПрН України, провідні працівники правоохоронних органів.

Серед авторів посібника – кандидат юридичних наук, доцент кафедри української філології та суспільних наук Кременецької гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка Віктор Ткачук. Наш науковець висвітлює основні заходи щодо підвищення рівня ефективності і контролю за поведінкою засуджених під час короткотривалого виїзду за межі колонії. Він виходить з того, що фактичне припинення виконання покарання у виді позбавлення волі на період перебування засудженого за межами колонії аж ніяк не вказує на його повне вилучення з кримінально-виконавчих правовідносин. Тому нормативними актами передбачається встановлення певного контролю за поведінкою засудженого через покладання на нього ряду обов'язків та особливих правил поведінки, що в Україні визначається підзаконним актом – Інструкцією про порядок надання засудженим короткочасних виїздів за межі установ виконання покарань. Науковець вважає: ефективність контролю залежить від реальності перевірок дотримання засудженим визначених правил і заборон, від реальності притягнення до відповідальності за виявлені порушення, що може бути забезпеченим відповідною системою контролю, яка включає структуру (цілі, об'єкт, предмет і суб'єкт контролю), механізм (методи, засоби і форми контролю) і власне процес контролю. Важливою є думка про необхідність удосконалення вітчизняного законодавства щодо цієї специфічної сфери правознавства.

НОВА КНИГА ПРО СТАРУ ВОЛИНЬ

Побачило світ чергове видання кандидата історичних наук, доцента Володимира Собчука "Історична Волинь. Північний Захід України в регіональному та локальному вимірах минулого", яке рекомендувала до друку Вчена рада Кременецько-Почаївського ДІАЗу, а рецензували відомі вчені-історики, доктори історичних наук, професори Л.В.Войтович і П.М.Кулаковський.

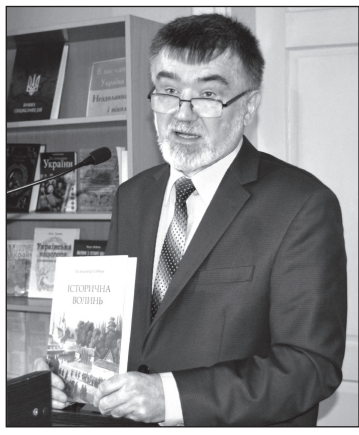

У дослідженні йдеться про формування території краю, про одну з наймогутніших середньовічних оборонних твердинь, про історію місцевих аристократичних родів, про функціонування окремих осередків культурного життя та інше. Автор стверджує: "Минуле Волині позначене інтенсивними процесами суспільного життя в усіх його проявах: тут найраніше зародилася й найдовше існувала середньовічна українська державність, зав'язалися латифундії впливових свого часу кланів магнатерії, раніше почалися й швидше протікали ранні урбанізаційні та інші модернізаційні процеси, діяли крупні релігійні та культурно-освітні осередки, окремі з яких не тільки дожили до наших днів, а й досить помітні на сучасній карті".

Такий підхід науковця до обраної тематики дослідження обумовив змістову структуру книги: динаміка волинської території за період з IX по XX століття; забудова та функціонування Кременецького замку як однієї з основних оборонних споруд регіону; поземельні відносини знаті з князівськими титулами; реєстри документів архіву князів Острозьких; Почаївський монастир і народна освіта; соціокультурна топографія Кременця в останній третині XVIII – на початку XIX століть; єврейські громади на Південно-Західній Волині у той же період, а також (що зрозуміло й оправдано) автор віддав належне рідному селу Лідихів. Книга збагачена низкою важливих додатків, ілюстрованого і текстового характеру. Вказано використані історичні джерела та дослідження. Пропонується широкий покажчик географічних назв.

Презентували книгу у читальному залі бібліотеки Кременецької гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка. Функції модераторів виконали колеги автора по кафедрі української філології та суспільних дисциплін, доценти Олександр Соловей та Інна Волянюк. Після виступу Володимира Собчука слово про його науково-дослідницьку та публіцистичну діяльність сказали кандидат історичних наук Галина Сеньківська, науковий працівник Кременецько-Почаївського ДІАЗу Віталій Галішевський, директор Почаївського історико-художнього музею Алла Алімова, директор Кременецького медичного училища ім. Арсена Річинського, кандидат медичних наук Петро Мазур, громадський діяч і краєзнавець Валерій Левченко. Директор Кременецько-Почаївського ДІАЗу Вадим Микулич, головний редактор газети "Замок" Анатолій Багнюк, секретар Кременецької міської ради Галина Мельник, ректор академії, професор Афанасій Ломакович.

Всі виступаючі сходились у двох позиціях: у високій оцінці "Історичної Волині" Володимира Собчука та в переконанні щодо нового наукового доробку автора з царини історії нашого краю.

За матеріалами наукової частини

ГІГІЄНА І СПОРТ – НЕВІДДІЛЬНІ

Навчально-методичний посібник "Гігієна фізичного виховання і спорту", рекомендований до друку вченою радою КОГПА ім. Шевченка й опублікований у видавничому центрі академії, підготувала група науковців, до якої увійшли науково-педагогічні працівники кафедри теоретико-методичних основ фізичного виховання нашого ВНЗ, професор Олена Довгань і доцент Володимир Банах. Книгу рецензували доктор медичних наук, професор Володимир Кондратюк і кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент нашої академії Віктор Голуб.

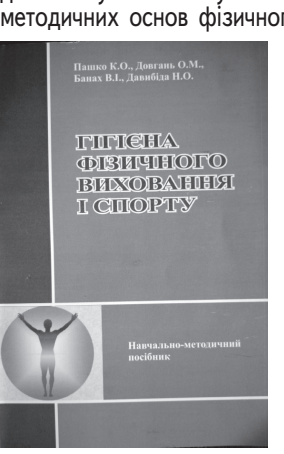

Автори посібника підкреслюють, що навчальна дисципліна "Гігієна фізичного виховання і спорту" є обов'язковою для студентів усіх факультетів, які готують фахівців з фізичного виховання, бо забезпечує знання вимог до фізичного розвитку особистості, як складової всебічного розвитку та передумови зміцнення здоров'я і поліпшення психофізіологічного стану студентів у процесі професійної підготовки. Звідси випливає, що саме вчитель фізичного виховання має бути компетентним у питаннях основ гігієни, вікової і спортивної фізіології, профілактики захворювань і корекції функціональних порушень у дітей та ефективно застосовувати відповідні знання у навчанні, побуті, в організації масових спортивних заходів та інших видах професійної діяльності. З цією метою у посібнику висвітлюються основні теоретичні положення, що відображають сучасні наукові погляди на вплив різноманітних факторів зовнішнього середовища та фізичного навантаження на здоров'я людини, особливо в час активних занять фізичною культурою і спортом.

Видання розпочинається висвітленням завдань і змісту гігієни, методів гігієнічних досліджень, гігієнічних основ фізичного виховання та спорту. Конкретно визначаються анатомо-фізіологічні та психологічні особливості учнів молодших, середніх і старших класів. Значна увага приділена характеристиці гігієни навколишнього середовища, зокрема атмосферного повітря та повітря приміщень (температура, вологість, атмосферний тиск тощо), сонячного випромінювання та його впливу на біосферу, радіаційного фону та його впливу на організм людини, виробничих і побутових чинників довкілля. Йдеться також про гігієну води та ґрунту. Визначено механізми виникнення простудних захворювань і боротьби з ними за допомогою загартування повітрям, водою та сонячним опроміненням. Окреслено гігієнічні вимоги до спортивних майданчиків і спортивних залів критого і відкритого типів, до спортивного інвентарю, обладнання, одягу і взуття. Охарактеризовано особливості харчування під час занять фізичною культурою і спортом: вказано основні компоненти їжі та їх гігієнічні властивості, розкрито основні принципи харчування спортсменів і специфіку режиму їх харчування з урахуванням засвоюваності їжі. В окремому розділі описується особиста гігієна спортсмена під час занять фізичною культурою і спортом, в тому числі гігієна тіла і ротової порожнини, режим дня та профілактика шкідливих звичок.

Книга доповнена системою тематичних таблиць і схем, питаннями контролю та самоконтролю знань, відповідним списком фахової літератури. Посібник підводить до однозначного висновку: без належної гігієни тіла, без здорового способу життя ефективні заняття фізичною культурою і високі спортивні досягнення неможливі.

ДЛЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ

Науково-педагогічні працівники кафедри гри на музичних інструментах і вокально-хорових дисциплін нашої академії Василь Райчук, Лев Харамбура і Валерій Яскевич підготували навчальний посібник-антологію "Пісні з акомпанементом у супроводі баяна (акордеона). 5 – 6 класи ЗОШ". Видання рекомендувала до друку вчена рада гуманітарного факультету академії як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів за спеціальністю "Музичне мистецтво". Рецензували книгу завідувач кафедри гри на музичних інструментах і вокально-хорових дисциплін, кандидат мистецтвознавства, доцент Оксана Легкун і професор кафедри гри на музичних інструментах Рівненського ДГУ Віктор Корчага.

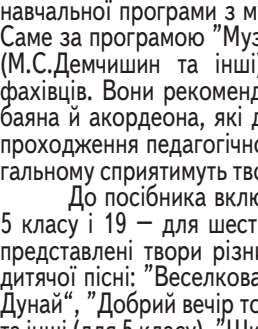

Автори навчального видання наголошують, що в системі підготовки вчителів музичного мистецтва до майбутньої професійної діяльності у школі значна увага приділяється вивченню шкільного пісенного репертуару, досконале знання якого дозволить майбутньому педагогу краще орієнтуватися в організаційних і навчально-методичних аспектах роботи по виконанню навчальної програми з музичного мистецтва у загальноосвітніх школах. Саме за програмою "Музичне мистецтво для загальноосвітніх закладів" (М.С.Демчишин та інші) підготовлений навчальний посібник наших фахівців. Вони рекомендують твори шкільного репертуару у супроводі баяна й акордеона, які допоможуть студентам у процесі підготовки до проходження педагогічної практики та в майбутній роботі в ЗОШ і в загальному сприятимуть творчому засвоєнню музичного матеріалу.

До посібника включено 37 музичних творів, з них 18 – для учнів 5 класу і 19 – для шестикласників. У цій своєрідній пісенній антології представлені твори різних тем і жанрів – від народної до авторської дитячої пісні: "Веселкова пісня", "Наша шкільна країна", "Їхав козак за Дунай", "Добрий вечір тобі", "Червона калина", "Прийди, весно красна" та інші (для 5 класу), "Шкільний короабель", "Од Києва до Лубен", "Реве та стогне Дніпр широкий", "Нова радість стала", "Козацька пісня", "Пісня про Україну", Державний Гімн України тощо (для учнів 6 класу).

Авторам вдалося підібрати пісні, які в комплексі позитивно впливатимуть на формування естетичного сектора свідомості дитини, сприятимуть її загальнокультурному, моральному і патріотичному вихованню.

НАЙСКЛАДНІША НАУКА – ЗНАТИ СЕБЕ

А знати для того, щоб не тільки зберегти, а й удосконалити. І духовно, і фізично. З метою надання методичної допомоги у вивченні природної складової людини у контексті застосування цих знань у професійній діяльності завідувач кафедри теоретико-методичних основ фізичного виховання, професор Олена Довгань розробила "Методичні вказівки до лабораторних занять з курсу "Анатомія людини з основами спортивної морфології"". Об'ємне методичне видання адресоване студентам спеціальності "Фізичне виховання". Книгу рецензували науковці Тернопільського ДМУ ім.І.Я.Горбачевського, завідувач кафедри анатомії людини, доктор медичних наук, професор І.Є.Герасим'юк і завідувач кафедри медичної біології, доктор медичних наук, професор Л.Я.Федонюк.

Методичні вказівки підготовлені у відповідності з навчальним планом спеціальності та навчальною і робочою програмами згаданої фахової дисципліни. Автор підкреслює, що загальний план будови організму людини, характеристику окремих систем і органів, основні питання функціональної анатомії висвітлюються на лекціях, а детальну будову органів кожної системи студенти вивчають на лабораторних заняттях за допомогою муляжів, анатомічних препаратів, інших засобів і приладів.

Для кожного лабораторного заняття вказані тема, мета, необхідні робочі матеріали і детально описаний зміст теми. У підготовці до лабораторного заняття рекомендується використовувати відповідні підручники, посібники, атласи, Інтернет-ресурси тощо, керуючись при цьому спеціальними методичними порадами. Важлива особливість посібника: у ньому чітко визначено об'єм, необхідний для засвоєння фактичного матеріалу, окреслено вимоги до оформлення лабораторних занять (здійснення рисунків певних органів, підготовка таблиць і словника анатомічних термінів). Правильність і якість оформлення лабораторного заняття впливають на результат його оцінювання.

З метою ефективного засвоєння предмету дотримана логічна послідовність вивчення програмового матеріалу: поняття про клітини і тканини, про орган, систему органів і організм; опоно-руховий апарат і анатомічний аналіз рухів; види і режими роботи м'язів, серцево-судинна система, органи дихання, нервова система, травна система, сечо-статева система, органи чуття, залози внутрішньої секреції і на завершення – вивчення спортивної морфології, фізичного розвитку людини, адаптації систем організму до фізичних навантажень, основ вікової морфології.

До кожного із 36 лабораторних занять додаються завдання, контрольні запитання, основна і допоміжна література, вказуються інформаційні ресурси. Книга збагачена таблицями, рисунками і схемами. Дизайн і верстка, поліграфічне оформлення матеріалу мають методичне навантаження: вони орієнтують студента на ключові поняття, на засвоєння суттєвого змісту лабораторного заняття.

ДО МЕТОДИКИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Науково-педагогічні працівники кафедри теоретико-методичних основ фізичного виховання та кафедри спортивних ігор і туризму підготували навчальний посібник "Фізична культура учнів 5 – 9 класів", який опубліковано за рекомендацією вченої ради Кременецької ОГПА ім. Тараса Шевченка як навчальне видання для студентів і вчителів фізичної культури. Книгу рецензували доктор медичних наук, професор Тернопільського державного медичного університету ім. І.Я.Горбачевського Л.Я.Федонюк, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, завідувач кафедри фізичного виховання Тернопільського НПУ ім. Володимира Гнатюка, доцент А.В.Огнистий, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, завідувач кафедри спортивних ігор і туризму нашої академії, доцент В.А.Голуб. У посібнику висвітлені зміст і вимоги до теоретико-методичних знань з фізичної культури учнів 5 – 9 класів, викладено основи знань медико-біологічного спрямування, історію фізичної культури і спорту, розкрито правила безпеки під час занять фізичними вправами й особливості методики розвитку фізичних якостей школярів, подано рекомендації щодо самостійних занять фізичними вправами, запропоновано комплекс вправ загальної фізичної підготовки.

Автори посібника наголошують, що якість проведення урочних і позаурочних занять фізичними вправами в школі визначається вчителем, його теоретико-методичною та практичною підготовкою, загальною та професійною культурою. В умовах перебудови змісту, форм і методів навчання роль вчителя фізичної культури зростає, до нього висуваються високі вимоги, зумовлені сучасним трактуванням процесу навчання, згідно з яким учень виступає не пасивним об'єктом, а суб'єктом навчального процесу і бере активну участь у вирішенні відповідних дидактичних завдань. Це вимагає переходу до нових, більш ефективних форм і методів навчання, за якими фізичне благополуччя і висока надійність організму школяра, гармонійний розвиток його рухових здібностей можливі лише за умови засвоєння відповідних знань та вмінь. У посібнику пропонується здійснювати оволодіння учнів 5 – 9 класів змістом теоретико-методичних знань завершеними у структурно-логічному відношенні частками теоретичного матеріалу за змістово обґрунтованими блоками: медико-біологічні знання, знання з історії фізкультури та спорту, правила безпеки під час занять фізичними вправами, поняття про фізичні якості та методику їх розвитку, знання структури, змісту і методики самостійних занять фізичними вправами.

Над блоком теоретико-методичних знань, яким передбачається озброєння учнів медико-біологічними знаннями про особливості власного організму та формування усвідомленого ставлення до підвищення його функціональних властивостей через дотримання правил і норм здорового способу життя, працювала завідувач кафедри теоретико-методичних основ фізичного виховання, професор Олена Довгань (у співавторстві). У блоці подано загальну характеристику здорового способу життя, правила гігієни та санітарії під час занять фізичною культурою, розкрито особливості фізичного розвитку підлітків, висвітлено форми занять фізкультурно-оздоровчої та спортивної спрямованості. Йдеться і про негативний вплив шкідливих звичок на здоров'я людини, а також про загартування та раціональне харчування для його зміцнення.

Кандидат педагогічних наук, доцент згаданої кафедри Володимир Папуша, якому належить загальна редакція посібника, підготував блоки з питань історії фізичної культури та спорту, з методики розвитку фізичних якостей учнів та форм, змісту і методики самостійних занять фізичними вправами. Він аналізує систему фізичного виховання і хід Олімпійських ігор у Стародавній Греції, інформує про відродження та специфіку Олімпійських ігор сучасності, про участь у них українських спортсменів. В окремому блоці розкрита сутність термінів "фізичний розвиток", "фізична підготовка", "фізична підготовленість", зміст понять, якими визначаються фізичні якості людини ("швидкість", "спритність", "витривалість", "сила" і "гнучкість") і подано методику їх розвитку. Серед самостійних занять фізичними вправами виокремлені ранкова гігієнічна гімнастика, фізкультурні паузи в домашніх умовах і на рухливих перервах. Рекомендовано комплекс індивідуальних вправ, а також орієнтовна індивідуальна програма вдосконалення фізичних якостей.

Блок теоретичних знань учнів з правил безпеки під час занять фізичними вправами, сформований старшим викладачем кафедри теоретико-методичних основ фізичного виховання Василем Трифонюком, складається з двох частин: правил безпеки на уроках і під час позакласних фізкультурних занять та правил поведінки під час занять плаванням у басейнах і відкритих водоймищах. Вказано на вимоги безпеки під час проведення спортивно-масових заходів, занять легкою атлетикою і гімнастикою, а також в аварійних ситуаціях. Визначено санітарно-гігієнічні норми для місць купання, функції рятувального поста, названо заходи невідкладної медичної допомоги постраждалим на воді.

Над заключним блоком посібника "Теоретичні знання учнів з питань загальної фізичної підготовки" працювали старший викладач кафедри спортивних ігор і туризму, заслужений працівник фізичної культури і спорту України Анатолій Антонюк і асистент кафедри теоретико-методичних основ фізичного виховання Юрій Яворський. Фахівці переслідують мету формування в учнів уміння самостійно складати комплекси вправ і використання їх в різних формах занять. Дано характеристику загальнорозвиваючих вправ та їх конкретних форм (з м'ячами, з гімнастичною палицею, скакалкою, гімнастичною лавою та на шведській стінці).

Навчальний посібник має лаконічну та логічно структуровану форму з використанням таблиць, схем і рисунків, що підсилює його методичну доцільність і підвищує ефективність практичного використання..

За матеріалами наукової частини

НАУКОВА ПОДОРОЖ ДО УМАНІ

Ілона БЕНДАСЮК

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини гостинно приймав учасників IV Всеукраїнської студентської наукової конференції «Мистецька освіта у контексті євроінтеграційних процесів». До складу організаційного комітету конференції входили декан факультету мистецтв, кандидат педагогічних наук, доцент І.Г.Терешко, заступник декана факультету мистецтв з наукової роботи, доцент кафедри інструментального виконавства, кандидат педагогічних наук В.С.Калабська, голова ради молодих науковців та дослідників факультету мистецтв, доцент кафедри музикознавства та вокально-хорових дисциплін, кандидат педагогічних наук П.М.Волошин, завідувач кафедри інструментального виконавства, кандидат мистецтвознавства, заслужений діяч мистецтв України, професор Ю.М.Бай, завідувач кафедри музикознавства та вокально-хорових дисциплін, заслужений працівник культури України, доцент В.В.Семенчук.

Конференція проходила у пленарному та секційних форматах за напрямами музичного і образотворчого мистецтв.

На пленарному засіданні нашу академію представляли магістранти спеціальності «Музичне мистецтво» Ілона Бендасюк та Галина Попівчак. У своїх доповідях молоді науковці продемонстрували актуальність тем у контексті мистецької регіоналістики. Науковий керівник, асистент кафедри гри на музичних інструментах та вокально-хорових дисциплін О.А. Горбач спрямувала наших дослідників на якнайяскравіше висвітлення тем пленарних доповідей. З науковим повідомленням

«Творча постать Михайла Вериківського у контексті сучасних досліджень» виступила Ілона Бендасюк. Вона охарактеризувала творчу постать нашого видатного краянина, уродженця м.Кременця Михайла Вериківського, його багатогранну композиторську, диригентську, науково-педагогічну діяльність, зокрема фортепіанну спадщину. «Сучасний підхід до трактування жанру фортепіанних прелюдій (на прикладі творчості А.Кармазіна)» – такою була доповідь Галини Попівчак. Молода дослідниця показала актуальність нових видань фортепіанного репертуару, серед яких – навчальні і навчально-методичні посібники з творів українських композиторів, де представлено різножанрові твори II половини XIX – початку XXI ст., а також проаналізувала цикл «П'ять прелюдій» Антона Кармазіна.

В рамках роботи конференції передбачалися екскурсії по університету, в Національний дендрологічний парк «Софіївка», концерт «Танцювальний марафон «Ми – українці!». Незабутнє враження на учасників конференції справила екскурсія в дендрологічний парк «Софіїка», унікальність якого полягає в компонуванні різних деревних порід, поєднанні їх з водоймами (штучними ставками, басейнами, гротами) й архітектурними спорудами.

Незважаючи на короткий термін перебування в Умані, у студентів залишились приємні враження про Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, місто, нові знайомства і гострі та цікаві дискусії.

НА ЗАСАДАХ ТОЛЕРАНТНОСТІ

Майже чвертьстоліття минуло з того часу, коли випускник спеціальності "Трудове навчання" нашого навчального закладу Тарас Мартинюк отримав диплом вчителя і розпочав самостійну мандрівку у світ. Його життєві дороги виявились особливими. Після здобуття педагогічної освіти він служив у Монастирі отців Студитів, що в Уневі на Львівщині. Згодом навчався на філософсько-богословському факультеті Люблінського Католицького Університету, в 1997 році прийняв чернецтво, а в січні 2000 року отримав священиче рукоположення. П'ять років тепер вже отець Теодор виконував обов'язки священика в Унівській лаврі та в Монастирі святого Михаїла у Львові. Наступні п'ять років – навчання у Римі, що в 2010 році завершилося здобуттям наукового ступеня доктора з канонічного права у Папському Східному Інституті. Тут же деякий час викладав канонічне право. Повернувшись на Батьківщину, був обраний ігуменом Унівської лаври.

В 2015 році Папа Римський Франциск надав згоду на канонічне обрання о. Теодора Мартинюка єпископом-помічником Тернопільсько-Зборівської архієпархії УГКЦ.

Багатогранна освіта о. Теодора Мартинюка має потужний філологічний акцент: він вільно послуговується польською, італійською, французькою та російською мовами.

Приїзд єпископа Теодора до своєї першої альма-матер відбувся у час підготовки до Дня Світлого Христового Воскресіння. Його супроводжувала заступник начальника управління освіти і науки Тернопільської ОДА Ганна Зварич. Колишній студент, а нині високопоставлений священнослужитель мав змогу переконатись, які позитивні динамічні зміни відбулись у навчальному закладі, де він зробив свої перші кроки у світ високої освіти, після чого зупинився на остаточному життєвому виборі: всебічне духовне самовдосконалення. Саме про це колишній студент Тарас Мартинюк, а нині єпископ Теодор говорив на зустрічі зі студентами своєї першої альма-матер. Діалог колишнього і нинішніх студентів, священнослужителя і майбутніх педагогів виявився відкритим, щирим і воістину толерантним.

Таку ж спрямованість, але дещо іншого формату, мала зустріч єпископа Теодора із членами ректорату і науково-педагогічними працівниками академії. Під час бесіди були присутні ректор академії, професор Афанасій Ломакович, проректори, професор Валентина Бенера, доценти Марія Боднар і Микола Сиротюк, декани, доценти Олександр Бережанський, Людмила Врочинська, Володимир Мазурок, директор педагогічного коледжу Оксана Камінська, завідувачі кафедр, провідні науковці навчального закладу.

Змістове наповнення розмови науковців – носіїв ідей світської педагогічної науки – та представника науки філософсько-богословської було багатим і різноманітним. Учасники зустрічі мали нагоду співставити системи і методики навчання у вищих закладах освіти релігійного і світського спрямувань. Багато йшлося про можливості навчальних закладів і церкви у вивченні, збереженні та використанні пам'яток національної духовної культури, в тому числі її сакральної складової. Зокрема, було наголошено на важливості спільних зусиль різних соціально-культурних і духовних структур в реалізації цікавого і перспективного проекту створення міжконфесійної каплиці в одному із приміщень історико-архітектурного комплексу академії. Безсумнівно, це стало б вагомим внеском у справу зміцнення духовної єдності нашого суспільства, притому не лише на регіональному рівні.

На згадку про відвідини нашого ВНЗ студенти спеціальності "Технологічна освіта" подарували гостю власноруч вишитий український рушник.

В загальному, зустріч колективу академії з нашим випускником, священнослужителем о. Теодором підтвердила, що толерантність дійсно є однією з визначальних рис українського національного менталітету.

БІЛЬЯРД ПО-КРЕМЕНЕЦЬКИ

Микола СИРОТЮК
проректор з виховної роботи

Чемпіонат України з більярду „Комбінована піраміда" серед науково-педагогічних працівників вищих закладів освіти завершився у Кременці, в Більярдному клубі Центру вільного часу „Панорама".

Почесними гостями чемпіонату були голова Кременецької районної ради Володимир Стефанський, начальник відділу у справах сім'ї, молоді, фізичної культури та спорту Кременецької районної державної адміністрації Василь Петрук, проректор з виховної роботи Кременецької гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка Микола Сиротюк і ректор академії, професор Афанасій Ломакович, який і відкривав змагання.

Учасники чемпіонату – викладачі семи ВНЗ з п'яти міст України. Під час урочистого нагородження «бронзу» отримали Віталій Небожинський з Рівненського ДГУ та декан факультету Київського державного інституту декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука Петро Добровольський. Чемпіоном став Ростислав Лящук з Тернопільського НПУ ім. В. Гнатюка, який у фіналі, в контрі переміг Олександра Безносюка (Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія ім. Тараса Шевченка/ Київський національний університет імені Тараса Шевченка), який став „срібним" призером.

В командному заліку впевнено перемогли викладачі Кременецької гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка. До складу нашої команди-переможця входили: професор кафедри педагогіки і психології Олександр Безносюк, доцент кафедри теорії і методики трудового навчання та технологій Іван Білосевич, доцент кафедри теоретико-методичних основ фізичного виховання Віктор Слюсарчук, асистент кафедри спортивних ігор і туризму Олександр Ястремський та колишній працівник академії Василь Довгаль. Друге місце посіли лідери більярдного спорту в Україні серед ВНЗ – Київський національний університет імені Тараса Шевченка, третє – Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка.

Для спортсменів організовано екскурсію на Замкову гору, до Свято-Успенської Почаївської лаври, Божої гори, Джерела святої Анни, а також святкову вечерю та концерт студентів Кременецької гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка.

Наступні змагання відбудуться цьогорічної осені: особисто-командний Чемпіонат України серед науково-педагогічних працівників ВНЗ зі спортивного більярду „Динамічна піраміда" пройде 12-15 жовтня 2017 року в Більярдному клубі «Авіатор» м.Києва.

АКАДЕМІЯ І В ТУРИЗМІ АКАДЕМІЯ

У Відкритій Універсіаді Тернополя зі спортивного туризму серед вищих закладів освіти брали участь команди восьми ВНЗ, в тому числі збірна команда нашої академії, яку до змагань готував асистент кафедри спортивних ігор і туризму Сергій Сиротюк, а організаційне представництво здійснював завідувач згаданої кафедри, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент Віктор Голуб.

Універсіада проходила в урочищі "Казарми" селища Великі Бірки Тернопільського району. До програми змагань увійшли три дисципліни пішохідного туризму: "Смуга перешкод (командна)", "Смуга перешкод (особисто-командна)" і "В'язання вузлів (командна)".

Збірну команду нашої академії склали студенти спеціальності "Фізичне виховання", четвертокурсники Іван Гаць, Денис Безкоровайний, Павло Домашен, студенти третього курсу Дмитро Головатюк, Андрій Романчук, другокурсники Мирослава Токарська й Олександр Клецор, а також майбутній учитель української філології Наталія Гороховська та затрашній педагог початкових класів Марта Мицьо.

Спортсменам академії не було рівних у двох дисциплінах: у "Командній смузі перешкод" і в конкурсі "В'язання вузлів". У першій дисципліні збірна академії у складі Івана Гаця, Павла Домашена, Дениса Безкоровайного, Марти Мицьо, Дмитра Головатюка і Мирослави Токарської не залишили своїм суперника ніяких шансів. Спортивно-туристичний дует Мирослави Токарської і Марти Мицьо, переконливо обігравши своїх іменитих суперниць з тернопільських університетів, виборов І місце в дисципліні "В'язання вузлів". Особисто-командні змагання у "Смузі перешкод" принесли І місце Денису Безкоровайному, а на другі позиції тут вийшли Павло Домашен і Марта Мицьо.

У підсумку, збірна команда академії впевнено здобула перше загальнокомандне місце і нагороджена Дипломом Тернопільського обласного відділення Комітету фізичного виховання і спорту МОН України як переможець Універсіади. "Срібло" дісталося збірній Тернопільського НПУ ім. Володимира Гнатюка, а "бронза" – команді Тернопільського НТУ ім. Івана Пулюя.

УЧАСНИКИ СЕМІНАРУ – ВЧИТЕЛІ ЗОШ

Науково-педагогічні працівники кафедри теоретико-методичних основ фізичного виховання Кременецької гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка підготували і провели навчально-методичний семінар "Сколіоз: причини виникнення, профілактика і лікування", на який запросили вчителів фізичного виховання загальноосвітніх шкіл регіону. Він проходив на спортивній базі факультету фізичного виховання та біології, зокрема в науково-дослідній лабораторії "Фізкультурно-педагогічні чинники формування здорового способу життя молоді".

Учасників семінару вітала завідувач кафедри, професор Олена Довгань, яка наголосила на важливості й актуальності тематики навчально-методичного зібрання, окреслила теоретико-методологічні контури проблематики. Конкретний за змістом і тривожний за характером матеріал містила доповідь заслуженого працівника фізичної культури і спорту України, доцента Володимира Прокоповича "Статистика поширення сколіозу серед дітей і підлітків в Україні та Кременці". Шляхи і засоби протидії небезпечному захворюванню підростаючого покоління у дослідженні "Причини виникнення, профілактика та лікування сколіозу засобами фізичної культури" аналізував кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент Володимир Банах.

Вчителям ЗОШ продемонстрували теоретичне і практичне заняття: асистент кафедри теоретико-методичних основ фізичного виховання Юрій Яворський провів урок фізичної культури з дітьми, хворими сколіозом. Вагомим елементом практичної сторони семінару став майстер-клас з масажу при сколіозі, продемонстрований професором Оленою Довгань. Педагоги загальноосвітніх шкіл ознайомилися з новинами фахової методичної літератури, підготовленої науковцями кафедри. Зокрема, їм було презентовано навчальні посібники "Фізична культура учнів 5 – 9 класів" (автори – Олена Довгань, Володимир Папуша, Василь Трифонюк, Анатолій Антонюк, Юрій Яворський) і "Гігієна фізичного виховання і спорту" (автори – Олена Довгань, Володимир Банах). Окрім цього, гості академії отримали брошури з матеріалами семінару.

Підведення підсумків навчально-методичного зібрання фахівців фізичного виховання – науковців академії та вчителів ЗОШ – відбулось у форматі однойменного круглого столу, організаторами і модераторами якого виступили професор Олена Довгань і доцент Володимир Банах. Ефективність і методична доцільність заходу підтверджена побажаннями педагогів зробити такі семінари традиційними.

МИНУЛЕ І СУЧАСНЕ – МОВОЮ МУЗИКИ

Таку назву носив черговий музичний звіт студентів-інструменталістів педагогічного коледжу нашої академії, який вони підготували під керівництвом своїх наставників, викладачів циклової комісії музичних дисциплін Світлани Федюри, Світлани Гуральної та Олега Дубового.

Зі вступним словом до присутніх звернулася Світлана Федюра. Виступи розпочала четверто-

курсниця Юлія Гусарук І частиною "Сонати соль-мажор" Вольфганга Амадея Моцарта – геніального австрійського композитора-класика, чия творчість стала найвищим художнім підсумком всієї музичної культури XVIII століття.

Продовжила фортепіанну естафету студентка третього курсу Яна Мацюк "Ноктюрном мі-мінор" безсмертного класика польської музики Фредеріка Шопена, твори якого увійшли в золоту скарбницю світової музичної культури.

Однією з вершин світового реалістичного мистецтва, пронизаного любов'ю до людини, вірою в її талант, волю і розум, є творчість Дмитра Шостаковича – автора симфоній, ораторій, опер, концертів, квартетів, вокальних циклів і музики до театральних спектаклів та кінофільмів. Студентка четвертого кур-

су Ольга Поцілуйко презентувала його "Колискову" з Третьої балетної сюїти.

Третьокурсник Олег Павлюк ознайомив слухачів із "Джазовим етюдом" Антоніна Дворжака – основоположника чеської музичної класики, диригента й педагога, котрого за могутній талант і наполегливу працю ще при житті цінували по всій Європі та США.

Видатний український композитор, піаніст і педагог Віктор Косенко був романтиком в музиці та повсякденному житті. Твори його різноманітні за жанрами. "Пастораль" зі збірки "24 дитячі п'єси" В.Косенка виконала студентка четвертого курсу Ірина Вавренюк.

На хвильку відчути себе у Франції глядачі змогли завдяки й нині популярному вальсу французького композитора Юбера Жиро "Під небом Парижа" у виконанні першокурсника-баяніста Євгена Кузя.

Твори сучасного українського композитора, педагога Руслани Лісової – автора дитячих вокальних творів у супроводі фортепіано й бандури, романсів, хорових, інструментальних творів та обробок – запропонували студентки другого курсу Ілона Данилюк (регтайм "Небезпечна подорож") та Ангеліна Ільницька ("Ноктюрн").

Вела програму й подавала цікаві факти з життя композиторів Лариса Вєльотнік.

НА ХВИЛІ ТАНЦЮ – У ФІНАЛІ!

У Києві відбулися фінальні виступи Золотих чемпіонів III Всеукраїнського чемпіонату з хореографічного мистецтва "ART DANCE - 2017" – переможців відбіркових змагань попередніх етапів. 117 танцювальних колективів з усієї України вражали глядачів та суддів своїм дивовижним мистецтвом танцю. Серед них – неодноразовий переможець танцювальних конкурсів загальнонаціонального та міжнародного рівнів, художній народний ансамбль танцю "Горлиця" Кременецької гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка з її незмінним керівником, членом Національної спілки хореографів України Андрієм Медецьким. У номінації "Народний танець" (вікова категорія "Ореп") наш колектив виконав польський народний танець "Оберек".

До суддівської колегії хореографічних змагань увійшли відомі і загальновизнані представники танцювальної

еліти Раду Поклінару, Костянтин Томільченко, Влад Яма, Андрій Дикий, Олександр Лещенко та організатор чемпіонату Світлана Манкиш.

Нехай же наступним досягненням "Горлиці" стане абсолютна перемога у цих нелегких мистецьких поєдинках!

ЦЕЙ ДИВОВИЖНИЙ ФЕНОМЕН ПИСАНКИ

За тиждень до Великодня у центрі Києва стартував VII Всеукраїнський фестиваль писанок та Арт-перфомансу "585 Художників". Арт-об'єкти встановили на Софійській та Михайлівській площах, а також на Володимирському проїзді між ними.

Розписували писанки безкоштовно художники зі всієї України, кожну – майже два місяці. Ідеї придумували самі. У цьому році на локаціях заходу представлено рекордне число – 585 авторських робіт, розписаних українськими художниками з різних куточків України. Розмір авторської писанки – 60 х 90 см.

Кожному митцю, який долучився до цього заходу, надано можливість проявити себе у трьох напрямках: авторська писанка-мальованка, традиційна писанка-мальованка та дитяча писанка-мальованка. Цього року виокремлено категорію для талановитих дітей, щоб вони мали можливість проявити свій талант і розвиватися спільно зі своїми однолітками.

Нашу академію представила член кафедри методики викладання мистецьких дисциплін, багаторазова учасниця регіональних і міжнародних мистецьких виставок Світлана Ткачук зі своєю писанкою "Барвиста Україна".

В рамках Фестивалю пройшли конкурси "Народна Писанка" і "Великодня Паска", Великодній ярмарок, Ярмарок садівництва, майстер-класи, ярмарки живопису та хенд-мейду. Традиційно для фестивалю побудований "Великодній тунель бажань" на Михайлівській площі. Кожного року довжина тунелю зростає на метр, в цьому році він матиме 22 метри. Проходячи тунелем, необхідно загадати бажання, яке обов'язково здійсниться цієї весни.

Виставка національного мистецтва триває не лише у столиці, а й подорожує протягом року по всій Україні та Європою.

Захід спрямований підтримувати та популяризувати українські народні традиції, розвивати народне мистецтво, вивчати культуру та історію українського народу на прикладі феномену писанок.

СОЛО ДЛЯ БАЯНА

Традиція організації авторських студентських концертів продовжується в нашому ВНЗ. Особливо здібні виконавці мають можливість розкрити власний талант і вийти за рамки навчального класу на сцену Концертного залу академії, а то й за межі Кременця. Чергову концертну програму презентував у залі Гуго Коллонтая студент спеціальності "Музичне виховання", баяніст Павло Яловський (клас Василя Райчука).

Репертуар юного баяніста склали твори Олександра Пожарицького «Зоряний вальс», Володимира Шаїнського в обробці Унто Ютіли «Пісня крокодила Гени», Миколи Скляренка (обробка російської народної пісні «Казачка»), Артура Полонського в обробці Валерія Ковтуна «Цветущий май») В'ячеслава Чернікова «Воронежский ковбой», Володимира Бровченка «Концерт № 2 для баяна з фортепіано».

Не залишив виконавець поза увагою і зарубіжну музичну класику: П'єтро Фросіні «Веселий кабальєро»; Луїс Феррарі, обробка Валерія Ковтуна «Доміно»; Фрідріх Ліпс «Карело-фінська полька», Йоганн Себастьян Бах «Органна прелюдія ре-мінор».

Свій внесок до авторського концерту зробили колеги Павла Яловського, бандуристка Марія Прокопчук і піаністка Валерія Сазанська, які запропонувала арію Лауретти з опери Дж. Пуччіні «Джанні Скіккі», «Арабеску» Анатолія Маціяки, Концертну п'єсу Костянтина М'яскова «Байда» для бандури і фортепіано на тему двох українських пісень та два танці з опери «Лісова казка» Михайла Вериківського.

ПЕРШИЙ ТВОРЧИЙ ЮВІЛЕЙ

У Концертному залі ім. Гуго Коллонтая Кременецької ОГПА ім. Тараса Шевченка відбувся театралізований вечір, приурочений Міжнародному дню театру та 10-річчю з дня першої прем'єри студентського експериментального театру «Пілігрим» під керівництвом Василя Скоропляса.

У пролозі були задіяні Андрій Дубас, Ольга Гануліч, Ірина Бевсюк, Іванна Свитка, Віталій Бойко.

З участю нинішніх і колишніх акторів у залі оживали яскраві фрагменти з улюблених вистав «Маруся Чурай» за Ліною Костенко (Маруся – Марина Крупенко, Дяк – Антон Лубяницький), «Анна Марія» за Марією Матіос (Іларій – Володи-

мир Репетило, Гафтиняк – Назарій Прокопів, Автор – Марія Мазовіта), «Касандра» Лесі Українки (монолог Касандри – Марина Крупенко), «Сон літньої ночі» Вільяма Шекспіра (Оберон – Олександр Ковень, Пак – Володимир Репетило).

Відрадним був той факт, що на вечір прибули актори студентського «Пілігриму» різних років, серед яких – Андрій Гулійчук, Денис Касьянчук, Марія Миньковська, Наталя Левицька, а в залі за дійством спостерігали представники юного поповнення колективу. З ювілеєм тебе, театре! Успіхів вам, невтомні творчі шукачі і носії прекрасного мистецтва Мельпомени!

ПОДОРОЖ В ІСТОРІЮ

Ольга ДУДЕЧКО

...Шоста ранку. Дорога нас чекала цікава і довга. Напевне, тому й автобус здавався незвичним і довгим. Його заповнили екскурсанти, студенти гуманітарного факультету на чолі з деканом, доцентом Володимиром Григоровичем Мазурком та куратором нашої групи, доцентом кафедри Наталією Володимирівною Янусь.

Останні організаційні штрихи – і ми вже в дорозі. Складалося враження, що прохолодна цьогорічна весна зібрала всі свої сили для того, щоби потішити нас теплим днем. Минає декілька годин – і перед нами вже видніється одне з семи чудес України – Кам'янець-Подільський замок. Окрилені цікавістю, спішимо до центрального входу. Екскурсовод супроводжує нас поміж старими мурами та відреставрованими приміщеннями. Нам навіть пощастило потрапити на майстер-клас до тамтешнього гончара. Опісля – прогулянка Старим містом. Сучасні вулиці європейського зразка з відтінком Середньовіччя – таким закарбувався Кам'янець-Подільський у нашій пам'яті. Із відчуттям гордості, що маємо таку красу в Україні, та навіть з невеликими докорами сумління через те, що не бачили її раніше, вирушаємо у місто Хотин, де знаходиться ще одне із чудес України.

Могутня фортеця шістсотлітньої давності вражає. Ох і вміли ж тогочасні майстри будувати! Ефекту картині додає Дністер, на березі якого знаходиться укріплення. Захоплююча історія замку і талант екскурсовода зробили свою справу: ми уважно слухаємо розповідь про долю фортеці та з цікавістю оглядаємо внутрішні споруди: в'язницю, катівню та інші. Велич і могутність укріплення – неповторні! «Неможливо надивитись!». Саме з такими словами залишаємо хотинські стіни. Втомлені, але задоволені повертаємось додому. Хочеться висловити щиру подяку організаторам екскурсії, які серед навантажених трудових буднів змогли подарувати нам захоплюючу та цікаву подорож.

Літературно-мистецька сторінка

І ПЕНЗЛЕМ, І ПЕРОМ...

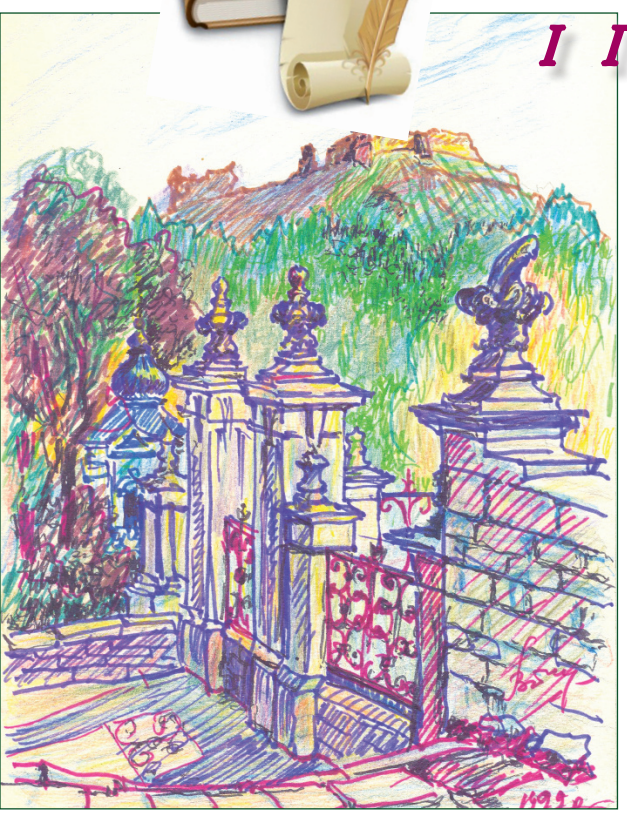

Щасливою є людина, яку Господь наділив певним талантом. Та вдвічі щасливіший митець, обдарований кількома талантами, плоди яких приносять радість людям. До таких митців по праву можна віднести кременецького художника Валентина Величка з чоловічого мистецького гурту "Гладущик". Він в однаковій мірі приборкав дві Музи: малярства та поезії. Із задоволенням ділиться своїм мистецьким доробком з колегами-початківцями та молоддю.

Так, нещодавно асистент кафедри методики викладання мистецьких дисциплін нашої академії Світлана Ткачук організувала зустріч митця зі студентами 21-Р та 31-Р груп, під час якої вони ознайомились із творчими роботами, виконаними в авторській техніці "акварель у поєднанні з пастеллю". Майбутні вчителі образотворчого мистецтва отримали багато цікавих вражень від картин та живого спілкування з художником напередодні його 75-річчя.

До такої чудової життєвої дати в Кременецькому краєзнавчому музеї пройшла виставка робіт Валентина Величка, на яку прийшли його привітати викладачі академії, колеги-художники, представники місцевої влади, кременчани. В адресу ювіляра сказано багато теплих слів, від яких душа його радіє, а руки просять малярського пензля та пера поета. Хай же ці дивовижні Музи ще довго надихають Вас на чудові твори, а Бог дарує здоров'я, натхнення і талант бачити й зображати неповторне.

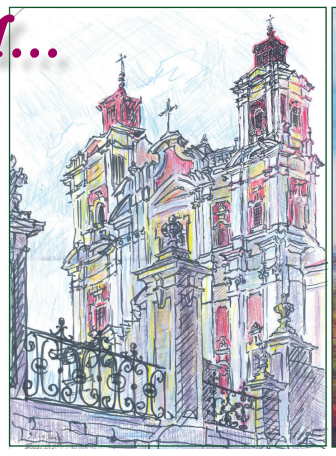

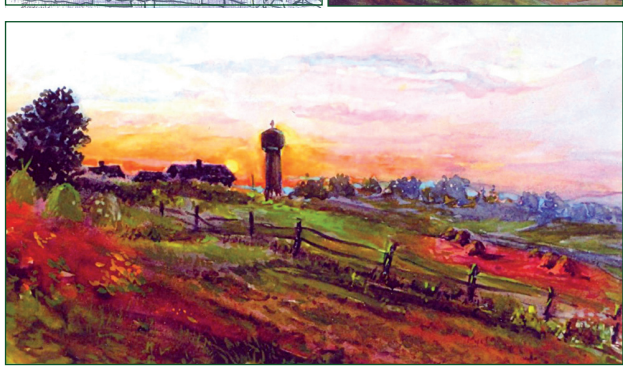

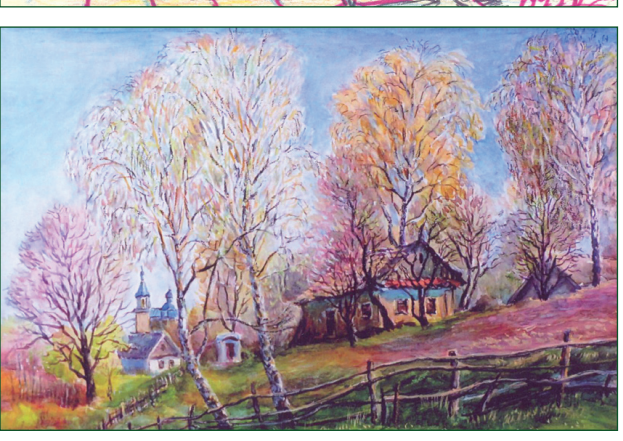

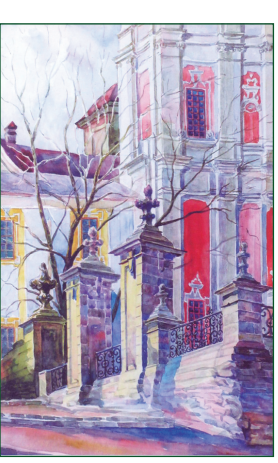

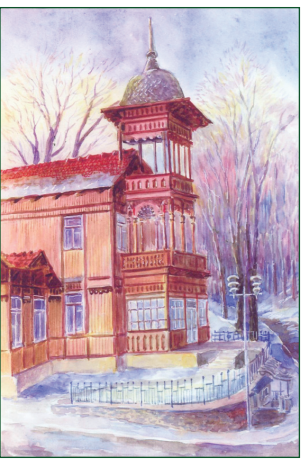

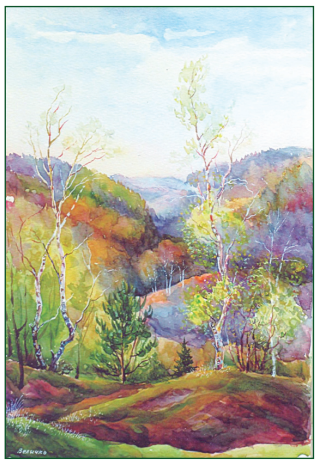

Валентин Величко

РІДНЕ МІСТО В ДУШІ МОЇЙ

Відшуміли епохи, століття...
Скільки вас промайнуло, далекі віки?
Ріки горя, страждань, лихоліття
На терезах життя вкарбували роки...
Пам'ятаймо звитяги воїв Кривоноса
І навали татарські на рідній землі...
Крем'янчанок нескорених квітчані коси,
Що весною цвітуть на Дівочій скалі.
У синю вись гора Замкова в'ється;
Потічок срібний гори обійма;
Він Ірвою, як і красуня-юнка зветься.
Блакитна Іква поминальну їм співа...
Волинський край. Крем'янець — сиве місто,
Уславлене життям численних поколінь,
Тебе кохаю по-юнацьки ніжно,
Словами й барвами — земний тобі уклін!
В моїй душі пече, палає ватра
Супроти варварства і підлості буття...
Я вдячний тим, хто не чекав на завтра,
А працював, творив, утверджував життя.
Низький уклін батькам мистецтва!
І щем в душі про тих, кого нема:
Словацький, Бопре, Хворостецький
І Симоновичів художня спадщина.
Минуть роки, наповненні змістом ...
Неспокій в справах, прагнення добра —
І синій птах над рідним краєм
Щасливу й вільну пісню заспіва.

Г. В.

Вечірній плес брунатно-золотистий...
Холодний очерет поволі засина...
Космічна тиша... Спокій дивовижний...
Рояться почуття... В думках моїх туга...
Самотнє деревце тріпоче листям синім,
Як невгамовна людська душа,
Що птахами у вирій неосяжний
До обрію безмежного зліта...
Їх зваблює небесний простір незбагненний,
Принаджує одвічна світла таїна
І прагнення вловити ще раз мить коротку —
Згасаюче проміння зникаючого дня...

ОСІННІЙ МОНОЛОГ

Захололо в душі, задощило...
Чом спокою не має вона?
Туга в серці гніздечко звила:
«Чи ще буде моя весна?».
Перегляну життя літопис:
Зникли в нім золоті кольори
Й на палітрі з'явилися поспіль
Суму ультра-брунат і журби...
Може, мила мене розлюбила?
Днів весняних вже й сліду нема...
Чом барвистість лірична поникла?
Час пройшов, наступає зима...
Та жевріє надія не марно:
Пензель в руку... Тремтять почуття...
Що було нестійким і примарним,
Мов з туману, бринить з полотна...
Бо я вірю: завесняться барви,
Золота іще прийде пора —
Ренесансом засяють палітри і фарби,
Як дарунок краси і добра.

ДУША МИТЦЯ, ЗАЛЮБЛЕНА В ЖИТТЯ...

Ольга ДЕРЕВІНСЬКА, науковий співробітник Кременецько-Почаївського ДІАЗу

Кременеччина здавна славилася талантами. Тут народжувалися і сюди приводили життєві дороги відомих художників, поетів, науковців. Середовище міста сприяло розвитку таланту та становленню самобутності майстра пензля як такого. Мабуть, саме тому серед плеяди знаних кременецьких художників засіяла зірка творчого злету й Валентина Величка. Життєвий шлях митця розпочався у далекому Краснодарському краї 19 лютого 1942 року.

Власне там вже у шестирічному віці проявилась тяга до малювання. Згодом сім'я переїхала до Кременця, де майбутній художник закінчив середню школу та Педагогічний інститут (1963 р.). Своїм професійним середовищем обрав освітянську ниву: працював у ДЮСШ, загальноосвітній школі №5 м. Кременця, а з 1969 року – викладачем у Кременецькому педучилищі, згодом – інституті. Проте робота вчителя не завадила розвиватися Валентинові Величку як митцю. Він додатково здобув художню освіту у Тернопільському НПУ ім. Володимира Гнатюка за спеціальністю «Дизайн і народні промисли».

Серед творчого доробку художника переважають живописні роботи, художні розписи, оформлення інтер'єру, художня і прикладна графіка. Тематика його картин надзвичайно широка: тут і натюрморти, і пейзажі (особливо зображення пам'яток історії та архітектури древнього Кременця і Почаєва), і портрети (відомі і невідомі кременчанам постаті). У виконанні робіт художник

часто поєднує кілька технік, чим виробив власний стиль, однак використовує і звичайні олійні фарби, акварель, олівці, фломастер, туш, гелеву ручку.

Професійно Валентин Величко займається мистецтвом з 1965-го, а його окремі роботи експонуються на виставках із 1970 року. Його творча постать вирізняється серед когорти місцевих художників своїм ліризмом та віртуозністю художніх образів, а самобутньому образотворенню притаманні розмаїття технік, постійні пошуки граней, штрихів, елементів, широкий спектр колористики та глибокефілософсько-сентиментальне співпереживання світу на полотні. Картини, які творить цей художник, характеризуються цілісністю образів. Споглядаючи їх, неначе читаєш цілий твір, написаний не словами, а мовою ліній та граней.

Діапазон його творчості – надзвичайно широкий та реалістичний. Так, для передачі пейзажних горизонтів автор сягає найдальших сокровенних куточків своєї душі і передає на папері всю сутність самобутньої архітектури древнього крем'яного міста

і віковічну природу нашого краю.

У доробку митця є безліч картин, де зображено куточки нинішнього і вчорашнього (часто вже неіснуючого) Кременця. Ці роботи, як фотографії зі старих альбомів, ніжно хапають ностальгічними нотками за душу, оскільки час невпинний, і лише мистецтво в силі затримати ту дійсність, яка вже через мить летить у небуття, стає історією, закарбовуючись у спогадах. Валентин Величко своїми роботами передає своєрідність і неповторність кременецьких вулиць. Його рука надає величі та помпезності старим будівлям, величним храмам, від споглядання яких поринаєш

у здогадках: де це дивовижне місце, де та таємнича вуличка, захована у нетрях нашого містечка?

Картини Валентина Величка сповнені сентиментальності: художник, як маленька дитина, боїться втратити найважливіше – свій погляд, своє бачення даного ракурсу, і своїми швидкими зарисовками поспішає закарбувати момент. І так один за одним народжуються сюжети численних графічних робіт: портрети та миттєві зарисовки знаних і маловідомих кременчан, архітектурні пейзажі, природа, які у сплутаності та філософській абстракції ліній перетворюються у досконалі образи.

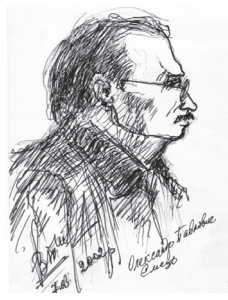

За роки творчості автор виробив своє світобачення, свій «почерк», якими відображає душевний вимір своєї високої індивідуальності. Художник не копіює, не штампує конвеєрно робіт з однією ціллю продати їх: він малює, бо творить, бо це процес передачі відчуттів і почуттів, прагнення зафіксувати для майбутніх поколінь неповторні миті життя.

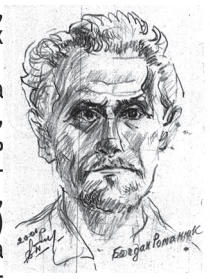

Графічні твори Валентина Величка особливі. Митець виконує їх з натури і, мабуть, тому глядач відчуває ту миттєвість композиції, швидкоплинність часу у виразних різких штрихах, повній розкутості лінії, живописності та плавності (наведеності) контуру. Все передає рух, адже важлива кожна деталь кожної миті, що так майстерно передає автор у своїй графіці, яку виконує як у «чистому»

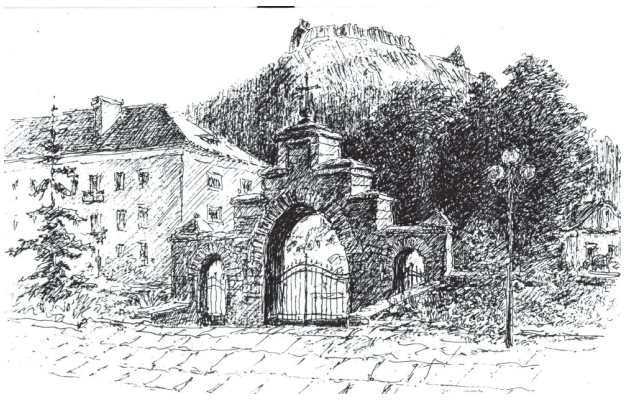

вигляді, так і у змішаній техніці. Кожна робота – це гімн красі, це пісня величі і досконалості, це куточок світу, де невловимо присутні і затишок, і ностальгія.

Валентин Величко є самобутнім і незалежним малярем. Він із середовища митців, які не ставлять за мету фотографічно відобразити навколишній світ, а намагається мовою графічних образів донести глядачам своє бачення та особисте переживання прекрасного, без чого мистецтво не може існувати.

Відколи Валентин Величко почав творити, він прагнув до співпраці з глядачем, хотів відкривати власний світ мистецтва іншим, тому шанувальники мали нагоду споглядати солідний творчий доробок художника на багатьох персональних виставках:

1987 р. – м. Кременець – 82 твори;

1989 р. – м. Почаїв – 87 творів;
1990 р. – м. Тернопіль – 90 творів;
1991 р. – м. Кременець – 111 творів;
1992 р. – м. Кременець – 76 творів;
1996 р. – м. Новоград-Волинський – 87 творів;
1999 р. – м. Почаїв – 68 творів;
2002 р. – Кременецький краєзнавчий музей – 132 твори, Кременецька міська бібліотека ім. Ю. Словацького;

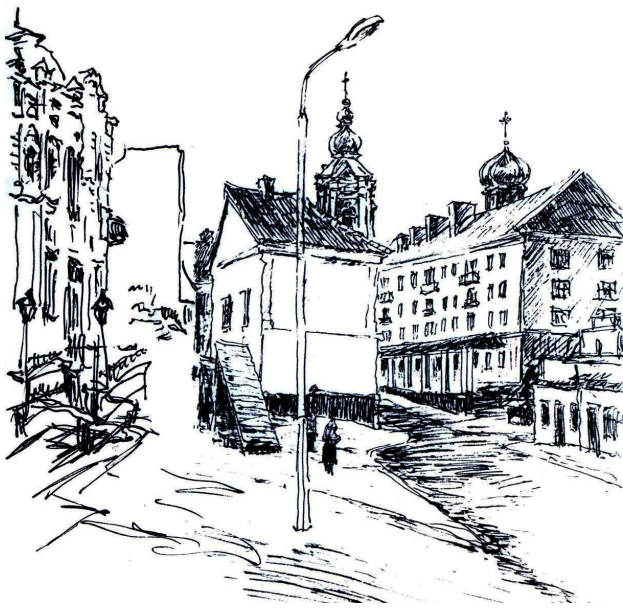

2017 р. – Виставкова зала Почаївського історико-художнього музею, Виставкова зала Кременецького краєзнавчого музею.

Окрім персональних, роботи художника демонструвалися й на колективних вернісажах:

1988 р. – Ре-спубліканська виставка профспілок у м. Києві;
1991 р. – групові виставки «Кременець в малярстві і фотографії» у Кракові, Вроцлаві, Познані, Варшаві (Польща), де було представлено 40 робіт автора;
1993 р. – виставка «Образотворче мистецтво художників-аматорів України» у Києві;
1994 р. – групова виставка до 185-річчя Ю. Словацького у Тернопільському обласному художньому музеї;
1995 р. – перша групова виставка створеного творчого гурту «Гладущик» (м.Кременець); групова виставка гурту «Гладущик» у Музеї українського мистецтва (м.Рівне);
1996 р. – групова виставка гурту «Гладущик» у Волинському обласному художньому музеї (м. Луцьк);
1999 р. – групова виставка мистецтв Тернопільщини «Кременець – родинне місто Словацького в малярстві і фотографії» (м. Кременець); групова виставка «Там, де Іква котить хвилі...» під час І Міжнародного художнього пленеру, що проходив у рамках відзначення Року Словацького (м. Кременець); з грудня 1999 року по липень 2000 року ця експозиція мандрувала містами Польщі (229 творів вісімнадцяти художників). До цієї події було видано каталоги робіт польською та українською мовами.

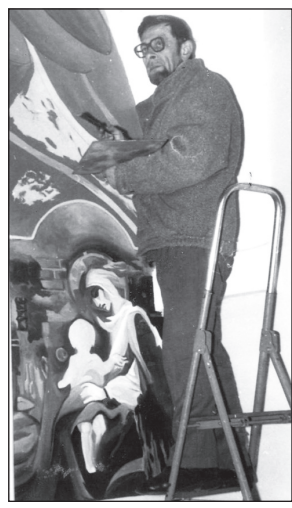

2000 р. – групова виставка гурту «Гладущик з нагоди п'ятиріччя

від дня заснування колективу» (м. Кременець);

2000 р. – групова виставка гурту «Гладущик» у Виставковій залі Спілки художників Тернопільщини. Загалом колективом організовано і проведено 17 групових виставок.

За свою плідну творчу працю Валенти Величко отримав звання «Відмінник народної освіти», «Народний майстер живопису» (1999 р.), нагороджений двома медалями, Почесним знаком Міністерства культури України «За заслуги в розвитку культури і мистецтв», а за результатами участі в обласних виставках – грамотами, дипломами, зокрема в 1989 – 90 рр. – Дипломами ІІ ступеня; в 1991, 1995 рр. як переможець обласних виставок – Дипломами І ступеня, грошовими преміями.

Ряд робіт Валентина Величка придбано музеями Тернопільщини, окремі з них знаходяться у приватних збірнях громадян СНД, США, Канади, Австралії, Польщі, Німеччини, Австрії, Ізраїлю, Франції.

Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія ім. Тараса Шевченка

ОГОЛОШУЄ ПРИЙОМ СТУДЕНТІВ на 2017-2018 навчальний рік

Ступінь бакалавра на основі повної загальної середньої освіти (11 кл) за спеціальностями:

01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Фізична культура)
01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво)
01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)
01 Освіта / Педагогіка 012 Дошкільна освіта
01 Освіта / Педагогіка 013 Початкова освіта
23 Соціальна робота 231 Соціальна робота
01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Біологія)
01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Мова і література (англійська))
01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Мова і література (німецька))
01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Українська мова і література)
01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Трудове навчання та технології)
01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Інформатика)
01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Історія)
01 Освіта / Педагогіка 015 Професійна освіта (деревообробка)
10 Природничі науки 101 Екологія

Ступінь бакалавра на базі молодшого спеціаліста за спеціальностями:

01 Освіта / Педагогіка 012 Дошкільна освіта
01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Трудове навчання та технології)
01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Фізичне виховання)
01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)
01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво)
01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Мова і література (англійська))
01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Мова і література (німецька))
01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Українська мова і література)
01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Біологія)

Ступінь магістра на основі ступення бакалавра або ОКР спеціаліста за спеціальностями:

Кременецький педагогічний коледж КОГПА ім. Тараса Шевченка

ОГОЛОШУЄ ПРИЙОМ СТУДЕНТІВ на 2017-2018 навчальний рік

На основі базової загальної середньої освіти (9 кл) за спеціальностями:

01 Освіта / Педагогіка 014.11 Середня освіта (Фізична культура)

Кваліфікація: Вчитель фізичної культури, організатор туристичної роботи.

01 Освіта / Педагогіка 014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво)

Кваліфікація: Вчитель образотворчого мистецтва, керівник гуртка художніх промислів.

01 Освіта / Педагогіка 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво)

Кваліфікація: Вчитель музичного мистецтва, керівник хореографічного колективу.

01 Освіта / Педагогіка 012 Дошкільна освіта

Кваліфікація: Вихователь дітей дошкільного віку, вчитель іноземної мови у дошкільних закладах або інструктор з фізичного виховання дітей дошкільного віку.

01 Освіта / Педагогіка 014.10 Середня освіта (Трудове навчання та технології)

Кваліфікація: Вчитель технологій і креслення, вчитель інформатики в початкових класах.

Телефони для довідок:
(03546) 2-27-07, (03546) 2-24-89
(03546) 2-19-91

Адреса академії:
47003 Вул. Ліцейна,1
м. Кременець, Тернопільської обл.
www. kogpi.edu.te.ua

До заяви поданої в паперовій формі на ім'я ректора необхідно додати:

- копію документа державного зразка про раніше здобутий освітній (освітньо-кваліфікаційний рівень), на основі якого здійснюється вступ, та додаток до нього;
- копію сертифікатів зовнішнього незалежного оцінювання (для вступників на основі повної загальної середньої освіти);
- копію документа, що засвідчує особу та громадянство;
- копії документів, що підтверджують право вступників на участь у конкурсі за результатами вступних екзаменів на основі повної загальної середньої освіти, зарахування за співбесідою, зарахування за квотами (за наявності);
- медична довідка за формою 086/о (для вступу на спеціальності 01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Фізична культура), 01 Освіта / Педагогіка014 Середня освіта (Трудове навчання та технології) та 01 Освіта / Педагогіка 015 Професійна освіта (деревообробка)
- чотири кольорові фотокартки розміром 3х4 см.

"Замок" - газета КОГПА ім.Тараса Шевченка
Видається українською мовою.
Свідоцтво **ТР №422-22Р**, 05.12. 2006 р.
Індекс **96492**
Засновник і видавець: трудовий колектив КОГПА ім. Тараса Шевченка

Наш розрахунковий рахунок:
35427008001808
МФО 838012
УДК в Тернопільській області
ЗКПО 02125556

Головний редактор
Анатолій БАГНЮК
Літературний редактор, відповідальний секретар
Ніна БАГНЮК

Редактор-дизайнер
Сергій ЮРЧУК
Художньо-технічний редактор
Валентина КАЩУК
Фотохудожник
Петро ДАНИЛЮК

Видрукувано у друкарні "Від і до" м.Чернівці, вул. Заводська, 37в

Наклад 1000 прим.

Наша адреса: 47003, вул. Ліцейна, 1, м.Кременець, Тернопільська обл.